

I Mappiya a Baheta a Nesurat ni Lukas

¹ Ide i surat ko ha ni Teyopilo: Atoy dan i makpal a nangisurat megipu ha pinaggimet ni Jesu-Cristu, idi naghén hikuna ha ide a lutak. ² I nesurat di i kinagi na agagum ni Jesus a nakaenta ha dagenday a bagbagay, idi karugi na. Ket nagitoldu hidi ha kagi na. ³ Niyaen, perpermi i pinagadal ko ha dagenday, nangrugi idi naalay dan. Isu, ilay ko a Teyopilo, gipu ta kona hito, ninakam ko a isurat ko bila ha maurnos i kakkagi di. ⁴ Insurat ko idagende penu makatandiyán moy i ngamin a katahodan megipu ha ngamin a nebaheta ha nikam.

Ibaheta na Anghel i Pakeenak ni Juan

⁵ Nikuna magbiyag ni Herod, i esa a Hari na Judeya, atoy bila i esa a padi a nagen na ni Sakariyas. Ket sakop hikuna ha papadi a minappo di, ni Abiyas. Ket Elisabet i nagen na kabanga na. Ket hikuna bila i sakop na papadi. I minappo di, ni Aron. ⁶ Ket mappiya i ugali di duwa, ni Sakariyas ken ni Elisabet. Ta kanayon hidi a umusoseg ken magtongpal ha bon na Dios. ⁷ Ngem i problema di a awan hidi nagenak, ta kalopas dan ni Elisabet. Nagkalan hidi a duwa, ta kalopas bi hidi. Ta babakat dan ni Elisabet ken malupoy dan ni Sakariyas.

⁸ Niyaen, idi esa a pamalak, atoy i nagimet ha ni Sakariyas. Idi pamalak heya, naghén hikuna ha Templo, ta kasulet hikuna na kagurupo na a papadi a magserbe ha Dios.

⁹ Ket atoy i ugali na papadi a magbibinunotan hidi, penu makatandian di nu heya mina i sumadap ha Templo, nu heya mina i mangitotod ha pangpasarob ha lame-saan a pangatdinan di ha Dios. Isu, nagbibinunotan hidi, ket nangabak ni Sakariyas. Ket sinumadap ni Sakariyas ha Templo.

¹⁰ Niyaen, idi tinutod na i pangpasarob, atoy bila i nagkararag a makpal ha lapos na Templo. ¹¹ Ket idi hen ni Sakariyas ha disalad na Templo, nagpaenta i esa a anghel na Dios ha nikuna. Tinumaknag i anghel aye ha hikeg na makanawan na pangatdinan di ha Dios. ¹² Idi nakaenta ni Sakariyas ha anghel, nalaktat hikuna ken nanteng. ¹³ Ngem inpeta na anghel ha nikuna, “Sakariyas, awan kas manteng! Ta tiniman na Dios i kararag mo. Isu, magenak nokkan i kabanga mo ha annak a lallaki. Ket panagenan moy hikuna ha ‘Juan’. ¹⁴ Magragsak kam, ket makpal pala i magragsak nokkan nu meenak ide a ni Juan. ¹⁵ Ta pagbalinan hikuna na Dios a matangkay. Awan na inuman i arak, maski nu anya a kalase na arak. Ket mangrugi a meenak hikuna, atoy i Espiritu na Dios a maghen ha baggi na. ¹⁶ Ket nokkan, pagbabawian na i makpal ha liwaliwat di, ket pasolihan na i makpal a Judyo ha Dios. ¹⁷ Magkalan man ni Juan ken ni Eliyas, a esa a minahagpugto, a pinabinag ken pinnakabalin na Espiritu na Dios. Magkalan bila ni Juan, a annak moy. Ket magpalungo hikuna nokkan ha ni Cristu, penu pagkagbiyan na i lakay a hidi ha annak a hidi. Ket pagahegan na bila na masegkat a hidi ha nidi a masirib ken mappiya. Ket nu kona hito, makasagana hidi nokkan ha pagdemat ni Apo Cristu. Ito i gimetan na annak moy nokkan,” kon na anghel ha ni Sakariyas.

¹⁸ Ngem nagsalodsod ni Sakariyas ha anghel aye, “Pan-nyan ko a makatandian nu magimet i nepeta mo onu

awan, ta malupoyak dan, ket babakat dan i kabanga ko?” kon ni Sakariyas.

¹⁹ Ket tinabbeg na anghel, “Hikan ni Gabriel. Nagipuwak ha Dios. Ta pinaangay na ak, penu ipeta ko ha nikaw ide a mappiya a baheta. ²⁰ Ngem awan ka manahod ha nepeta ko, a magenak ni Elisabet nokkan, ha tiyempo a kayat na Dios. Isu, hanggan ha tiyempo a magimet iday, awan ka makakagi. Ta awan ka nanahod ha inpeta ko.” Ide i kinagi na anghel ha ni Sakariyas.

²¹ Niyaen, idi nakiuhon pala hidi, nagururay pala i tolay a hidi ha lapos na Templo. Ket nanakaman di nu apay a naalay ni Sakariyas ha disalad na Templo. ²² Niyaen, idi linumapos ni Sakariyas, awan hikuna nakakagi ha nidi. Nagsenyas la hikuna ha nidi. Isu, gipu ta kona hito, nakatandiyen di a atoy i inpaenta na Dios ha nikuna ha disalad na Templo. ²³ Ket idi nobos i tarabaho ni Sakariyas ha Templo, sinumoli hikuna ha bilay di.

²⁴ Niyaen, idi maalay ballik, naginaw ni Elisabet. Ket minadiyan na a magpaenta ha baggi na ha lima a bulan. ²⁵ Kinagi na, “Kinagbiyan na ak na Dios, ta inadya na i ikasaniki ko. Oni ay, nabuktetak dan.”

Ibaheta na Anghel a Ienak ni Maria ni Jesu-Cristu

²⁶ Idi nekaannam a bulan a nabuktet ni Elisabet, pinaangay na Dios ni Gabriel, a esa a anghel na, ha ili a Nasaret, ha probinsiya a Galileya. ²⁷ Pinaangay na hikuna ha esa a madiket, a nagen na, ni Maria. Ide a madiket, awan pala hikuna pinabikanan ha lallaki. Maski nesakad hikuna ha esa a lallaki a nagen na, ni Jose, a esa a apo ni Hari Dabid. ²⁸ Niyaen, idi dinumemat i anghel ha ni Maria, inpeta na ha nikuna, “Maria, kagbiyan na ka na Dios, a hikaw i pinili na. Isu, atoy ha nikaw i kagbi na Dios.” ²⁹ Ngem nasbew ni Maria, gipu ta awan na

nakatandiyan i kinagi na anghel. Nanakaman na la ide, nu anya i kayat na kagiyan na. ³⁰ Ket gipu ta kona hito, inpeta na anghel ha nikuna, “Awan kas manteng, Maria, ta kinagbiyan na ka na Dios unay. ³¹ Ket paginawan na ka nokkan, ket magenak ka ha esa a lallaki. Panagenan mo hikuna ha ‘Jesus.’ ³² Ta magbalin hikuna a matangkay, ket managenan nokkan ha ‘Annak na Dios a Katangkayan’. Ket nokkan pala, pagbalinan na hikuna na Dios a hari, a magtawid ni Jesus ha pinaghari na minappo na a ni Hari Dabid. ³³ Ket maghari hikuna ha nikam a Judyo ha magnanayon, hanggan awan ha kahad. Ket awan mobosan i paghariyan na,” kon na anghel.

³⁴ Niyaen, nagsalodsod ni Maria ha anghel, “Panyan na magimet ide? Ta awanak pala nangabanga.”

³⁵ Ket tinabbeg na anghel, “I Espiritu na Dios i dumemat nokkan ha nikaw, ket i kaddat na i magpainaw ha nikaw. Isu, mapanagenan i annak mo ha ‘Pasig la Mappiya’, ken ‘Annak na Dios’. ³⁶ Nanakaman mo ni Elisabet a manay mo. Ta kalopas kan hikuna, ngem niyaen, nekaannam dan i buktet na, maski nu babakat dan unay. ³⁷ Ta makagimet i Dios ha maski nu anya,” kon na anghel.

³⁸ “Hikan i tagabu na Dios,” kinagi ni Maria, “magimet mina ha nikan i kona ha nepeta mo,” kon na. Sa, linumakad iday a anghel.

Magpasiyal ni Maria ha ni Elisabet

³⁹ Idi maalay ballik, nagsigida ni Maria a tinumagdak ha esa a ili ha amugod ha Judeya. ⁴⁰ Sinumadap hikuna ha bilay di Sakariyas, ket sinalpak na ni Elisabet. ⁴¹ Idi nateman ni Elisabet i salpak na, bigu la a linumembuk i annak ha tiyan na. Ket tulos a sinumadap i Espiritu na Dios ha ni Elisabet. ⁴² Isu, napigsa unay i salpak ni Elisabet. Kinagi na, “Mas mappiya i kasasaad mo ngem ha ngamin a

babbey. Ket mappiya bila i kasasaad na annak a ienak mo nokkan. ⁴³ Daddi, i pakadeyawan ko aye, a bisitaan na ak nena na Dios ko, maski madibbi ak la. ⁴⁴ Agay, idi nateman ko i salpak mo, linumembuk i annak ha tiyan ko gipu ha ragsak na. ⁴⁵ Oni! mappiya i kasasaad mo, ta tinahod mo a gimetan na Dios i ngamin a inkari na ha nikaw,” kon ni Elisabet ha ni Maria.

Magdeyaw ni Mariya ha Apo Dios

⁴⁶ Sa na, kinagi ni Maria, “Dakkal i pagdeyaw ko ha Apo Dios. ⁴⁷ Ket maragsakak unay. Ta Dios i mangisalaman ha nikan. ⁴⁸ Hikan i madibbi a tagabu na Dios, ngem nanakaman na ak. Ta mangrugi ha niyaen, deyawan na ak na ngamin a tolay, a mappiya i kasasaad ko, kon di. ⁴⁹ Ta dakkal idagende a ginimet na Dios ha nikan. Ket manakabalin gamen i Dios, a pasig la mappiya. ⁵⁰ Kagbiyan na i magdeyaw ha nikuna, maski hidi a nagdeydeyaw idi a minappo tam ken hidi a magdeydeyaw nokkan a kaputotan tam. ⁵¹ Inpaenta na i pigsa na ha ngamin a tolay, a pagbuyotan na i mapangas a hidi, ket abakan na i ngamin a panggep di. ⁵² Ha napigsa a hidi ha pinaghari di, inabak na hidi na Dios. Ket ha nidi a madibbi, patangkayan na hidi. ⁵³ Ha nidi a nagiyalap, pinapha na hidi ha mappiya a bagbagay. Ket ha nidi a nabaknang, pinalakad na hidi a bagbaggi di la. ⁵⁴⁻⁵⁵ Niyaen, awan naleptanan na Dios i kari na ha ni Abraham ken annak na, a ni Israel. Ket makagbiyan na hidi ken ngamin a kaputotan di hanggan awan ha kahad! Isu, niyaen, aguman na kitam a tagabu na, gipu ta ide a kari na nikuna.” Nobos dan i pinagdeyaw ni Maria ha Dios. ⁵⁶ Naghen ni Maria ha bilay di Elisabet ha tallu a bulan. Sa hikuna, sinumoli manon ha ili a Nasaret.

I Pakenak ni Juan a Magbinyag

⁵⁷ Idi nagenak ni Elisabet, inyenak na i lallaki. ⁵⁸ Ket nabaheta na kabiyang na a hidi, ken karugaran na a hidi, a kinagbiyan na Dios hikuna. Isu, nagragsak hidi ngamin megipu ha ni Elisabet. ⁵⁹ Ket idi nekawalo a pamalak a nenak na, atoy i dinumemat a magkugit ha annak aye, ket nagenan di mina hikuna. Ta kayat di a umuseg ha linteg na Judyo. Ket pinanggep di a nagenan ha “Sakariyas”, ta iday i nagen na hama na. ⁶⁰ Ngem inpeta ni Elisabet, “Awan mina! Juan i nagen na.”

⁶¹ Ket tinabbeg di, “Oni ah, ngem awan ha kabiyang mo a magnagen ha kona hay,” kon di. ⁶² Ket sinenyasan di ni Sakariyas, penu katandiyang di nu anya i kayat na a ipanagen ha annak na. ⁶³ Isu, inaged ni Sakariyas i pagsuratan na. Ket insurat na, a “Juan i nagen na.” Ket permi i laktat di ngamin. ⁶⁴ Sa, bigu la, a nakakagi manon ni Sakariyas, ket dineyaw na i Dios. ⁶⁵ Isu, nasbew hidi ngamin a karugaran di. Ket nangibaheta hidi hanggan ngamin a amugod na Judeya. ⁶⁶ Ket i nakateman a hidi ha baheta aye, nanakanakam di pala nu maganya i Dios ha annak aye. Gipu ta nakatandiyang di a atoy ha nikuna i kagbi na Dios.

I Pagpugto ni Sakariyas

⁶⁷ Idi pinagdeyaw ni Sakariyas, i hama na annak aye, sinumadap i Espiritu na Dios ha nikuna. Ket kinagi ni Sakariyas i kagi na Dios. ⁶⁸ Kinagi na, “Deyawan tam i Apo Dios, a panahodan tam a taga-Israel! Ta dinumitang hikuna ha nikitam a pinili na, penu sakaan na kitam. Ket pagaan na i gahut tam ha Dios. Ta keggahut kitam ha Dios gipu ha liwaliwat tam. ⁶⁹ Ket pinaangay na i mapigsa a Mahagsalakan ha nikitam. I Mahagsalakan aye i apo ni Hari Dabid, i tagabu na Dios nikuna a naalay dan. ⁷⁰⁻⁷¹ Ket idi nikuna a naalay dan, inpapugto na Dios ha nidi a

minahagpugto, a isalakan na kitam ha kasenti tam a hidi, ket daponan na kitam ha maingal a hidi. ⁷² Ket inpeta na a kagbiyan na i minappo tam, ket manakam na i kari na ha nidi, idi a naalay dan. ⁷³⁻⁷⁴ Inkari na Dios ha ni Abraham, i minappo tam, a sawayan na kitam ha kasenti tam a hidi penu awan kitam manteng a magserbe ha Dios. ⁷⁵ Isu, masunosunong mina i pagserbe tam ha Dios. Ket pasig la mappiya mina i pagnakanakam tam. Ket makiuseg kitam mina ha kanayon ha Apo tam a Dios.

⁷⁶ “Ket hikaw, Juan, annak ko, managenan ka nokkan ha ‘Mahagpugto na Dios a Katangkayan.’ Ket hikaw i magpalungo ha ni Cristu nokkan, penu pagayakan mo i tolai a hidi ha pagdemat na. ⁷⁷ Hikaw dod i magibaheta ha totolay a mesalakan na hidi na Dios, ket mapakawan na Dios i liwaliwat di.

⁷⁸ “Maanus talaga i Dios a magkagbi ha nikitam. Ta kona ha ide i pinagsalakan na, a kona nu magsenggit i langgit nu sinumikatsikat, gipu ta nobos i madiham a kallap. Ket kona bila hito i pinagsalakan na Dios ha nikitam. ⁷⁹ I keangayan na pagdukas tam i kona ha madiham a lugar a kakantengan unay. Ket kona nu dandani kitam a matay gipu ha liwaliwat tam. Ngem niyaen, nu dumemat i Cristu, idisyag na i sulu na a magipu ha langit, penu ipaenta na i dilan a umangay ha Dios.” Nobos dan i pinagpugto ni Sakariyas. Awan dan.

⁸⁰ Isu, idi nokkan, dinumakkal ni Juan, ket pinumigsa hikuna ha espiritu na. Ket naghen la hikuna ha luglugar a awan ha sabali a totolay hanggan nagpaenta hikuna ha totolay na Israel, penu magitoldu.

¹ Idi pinakenak ni Juan, naghari ni Hari Agosto. Ket nagpapuhon hikuna ha ngamin a tolay na paghariyan na Roma. Ta inbon ni Hari Agosto a ilista di mina i ngamin a nagen di, penu pagaan di ha korinat i buwis di. ²⁻³ Isu, gipu ta kona hito, nagsoli hidi ngamin ha ili na minappo di, penu magpalista hidi. Iday i nekaesa a pinaglista di, idi naggubernador ni Kirinyo ha Siriya.

⁴ Ket gipu ta kona hito, linumapos ni Jose, a nesakad ha ni Maria. Ket linakadan na i ili na a Nasaret, ha probinsiya a Galileya. Ket inumangay hidi ha probinsiya a Judeya. Inumangay di Jose ha Betlehem, Judeya, gipu ta iday i ili a nakenakan ni Dabid, i minappo ni Jose. ⁵ Ket nakiuseg bila a magpalista ni Maria, a nesakad ha nikuna. Ket nabuktet dan ni Maria.

⁶ Niyaen, idi naghén hidi ha Betlehem, dinumemat i tiyempo na paggasokan ni Maria. ⁷ Ket neenak na i panganay a annak na a lallaki. Ket linampenan di hikuna ha tennon. Ket intagmak di hikuna ha pagkanaan na kabayo, a nagkilapan na, gipu ta atoy i makpal a tolay ha Betlehem, ket awan ha paghenan di ha pagdagusan a bilay.

I Magdapon a hidi ha Karnero ken Anghel a Hidi

⁸ Idi kallap heya, ha talon a mabikan ha Betlehem, atoy i magdapon a hidi ha karnero di. ⁹ Ket bigu la a nagpaenta i esa a anghel. Ket nademlag i kallap, ta nagpaenta bila i demlag na Dios. Ket kinumanteng unay i magdapon a hidi. ¹⁰ Ngem inpeta na anghel, “Awan kam manteng. Dinumematak he, penu ipeta ko ha nikam i mappiya a baheta. Ta nokkan, maragsak unay i makpal gipu ha ide a ipeta ko ha nikam. ¹¹ Ta nakoya la, ha niyaen a kallap, ha Betlehem, neenak ni Apo Cristu. Hikuna i paangayan na Dios penu maghari. Ket hikuna nokkan

i pakesalakanan moy. ¹² En moy mina entan. Ket ide i pagilasinan moy, a nu dumitang kam nokkan, maenta moy i annak a nalampenan ken kumakilap ha pagkanaan na kabayo,” kon na anghel.

¹³ Ket bigu la a pumeta i kakpalan a anghel. Nakiagum hidi ha iday a nekaesa. Ket nagkansiyon hidi ha pagdeyaw di ha Dios. ¹⁴ Ide i kinansyon di, a “Deydeyawan tam i Dios hanggan ha kaontokan. Ket matalna mina i totolay ha lutak a kakagbiyan na Dios,” kon na kansiyon he. ¹⁵ Sa hidi, sinumoli ha langit. Ket nagkinagi i magdapon a hidi, a “Entamon ha Betlehem penu maenta tam i inpakatandi na Dios ha nikitam.”

¹⁶ Isu, nagsigida hidi, ket naeriyokan di ni Maria, ken ni Jose, ken i annak heya, a umaabbag ha pagkanaan na kabayo. ¹⁷ Idi naenta di i annak, inbaheta di i kinagi na anghel megipu ha nikuna. ¹⁸ Ket nalaktat i ngamin a nakateman ha baheta di. ¹⁹ Ket nanakam ni Maria i ngamin a ito a nagimet. Nanakaman na unay. ²⁰ Ket sinumoli i magdapon a hidi, a dineydeyaw di i Dios gipu ha ngamin a nateman ken naenta di, a tahod a kona ha kinagi na anghel.

²¹ Niyaen, idi nekawalo a pamalak na pinangenak na, pinakugit di i annak. Ket pinanagenan di hikuna ha “Jesus”. Ta iday i intoldu na anghel, idi palungo na pinaginaw ni Maria.

Itugan di ni Jesus ha Templo

²² Niyaen, dinumemat i pamalak a pagtongpal di Maria ha linteg ni Moyses megipu ha babbey a keenak dan. Ket inyangay di ni Jesus ha Jerusalem, a insaguppang di hikuna ha Templo, a kona ha iyatad di ha Dios i biyag na. ²³ Ta nesurat ha Linteg, a meatad mina ha Dios i palungo a annak a lallaki, a pagserbe mina ha Dios. ²⁴ Ket ide bila i tinongpal di, a “Maski nu heya a babbey a nagenak,

masapul na a ipewagah i duwa a alimokan onu duwa a kalapati, ket idatton na ha Dios,” kon na linteg na Dios.

²⁵⁻²⁶ Niyaen, idi inyangay di Maria ni Jesus ha Templo, atoy i esa a lakay a nagen na ni Simyon. Naghen ni Simyon ha Jerusalem, ket inayat na i Dios. Mappiya i nakam na ta kanayon hikuna a nagdeyaw ha Dios. Ket inumusoseg hikuna ha linteg na Dios. Tinahokan na i pakesalakan na Israel ha rigrigat. Ket nagagum ha nikuna i Espiritu na Dios. Inpakatandi na Espiritu a awan hikuna matay hanggan maenta na i Cristu, a paangayan na Dios ha lutak, penu maghari ha ngamin a tolay.

²⁷ Idi pagdemat di Maria ha Templo, pinanakam na Espiritu na Dios ni Simyon a sumadap bila ha Templo. Ket idi inyangay di Maria ni Jesus ha Templo, penu tongpalan di i linteg na Dios, ket atoy dan ni Simyon. ²⁸ Inalap na ni Jesus, a kinalkal na. Ket nagdeyaw hikuna ha Dios.

²⁹⁻³⁰ Ide i kinagi ni Simyon ha Dios, a “Yenan dan, Apo ko, ket tinongpal mo dan i nepakatandi mo ha nikan. Ta naenta ko he i nagipu ha nikaw a mangisalakan ha totolay ha liwat di. Niyaen, masinggat nu matayak, ta naenta ko dan i pangisalakan mo ha totolay. Ket mappiya i katay ko nokkan. ³¹ Hikuna i insagana mo penu maenta na ngamin a tolay. ³² Kona ha madisyag a silaw hikuna, a disiyagan na i ngamin a tolay. Ket gipu ha nikuna, madeyawan i totolay a pinili mo, a hikami a nesakop mo ha Israel.” Ide i indeyaw ni Simyon ha Dios.

³³ Niyaen, nalaktat i hama ken hena ni Jesus ha kinagi aye ni Simyon. ³⁴ Sa na, inkararagan hidi. Ket inpeta na ha ni Maria, “Pinili na Dios i annak mo a mangisalakan ha makpal ha Israel. Ngem atoy bila nokkan i makpal ha Israel a magmadi ha nikuna. Isu a hikuna i pakaparusaan di nokkan. Ket hikuna i kona ha esa a tiplad na Dios. Ngem madiyan na kappal a mangenta ha ide a tiplad,

ket sentiyen di hikuna nokkan. ³⁵ Ket gipu ta kona ha ide i pagsenti di, mepaenta na Dios i nakam na tototalay, maski i inlimid di. Ket marigatan ka bila nokkan, Maria, ta magladingit ka gipu ha gimetan di ha annak mo. Ket kona ha pangalan di i puso mo nokkan.” Ito i pinagpugto ni Lakay Simyon. Nobos dan.

³⁶⁻³⁷ Kobosan na ide, atoy bila i esa a babbey a mahagpugto. Nabilu hikuna ken babakat dan. Ni Ana i nagen na, a annak ni Panuwel, ken sakop hikuna ha kaputotan ni Aser, a minappo di. Nasurok ha walu a pulo a tawen i idad na. Naalay dan hikuna a nabilu, a pitu la a tawen i pinakiagum na ha kabanga na, sa, natay i kabanga na. Ket niyaen, kanayon a naghen ni Ana ha Templo, a nagdeydeyaw ha Dios, maski nu kallap onu pamalak. Ket nu kappal, nagkabeng hikuna a magkan, penu tumulos a magkararag.

³⁸ Niyaen, idi nagkagi pala ni Simyon ha di Maria, dinumemat ni Ana. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Tulos, a inbaheta na megipu ha annak ha ngamin ha Jerusalem a nagtahotahok ha pakesalakan di.

³⁹ Niyaen, idi tinongpal di Maria i bobon na Dios megipu ha annak ken babbey a nagenak, nagsoli hidi ha Galileya, ha ili a Nasaret. ⁴⁰ Ket dinumakkal ni Jesus, ket pinumigsa. Ket linumaing hikuna unay, ket atoy ha nikuna i kagbi na Dios.

Umangay ni Jesus ha Templo

⁴¹ Ide i ugali na daddakkal ni Jesus, a kadakasinag, inumangay hidi ha Jerusalem, ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. ⁴² Niyaen, idi esa pulo ket duwa i tawen ni Jesus, nakiuseg hikuna ha nidi. ⁴³ Idi kobosan na piyesta, nagrubwat hidi a sumoli, ngem nagwarak ni Jesus ha Jerusalem. Ket awan di ito katandi. ⁴⁴ Kagin di a nakiuseg hikuna ha kakpalan di. Ket linumakad hidi

hangan kallap dan. Sa di, inerieriyok hikuna ha agagum di ken ilailay di. ⁴⁵ Ngem awan di naeriyokan. Isu nagsoli hidi ha Jerusalem, a erieriyokan di pala.

⁴⁶ Idi nekatallu a pamalak na pinageriyok di, netan di hikuna ha Templo, a nakipagetnod ha mamaestro na Judyo. Nagteman hikuna ha nidi, ket atoy bila i insalodsod na ken inpakatandi na ha nidi. ⁴⁷ Ket nalaktat hidi ngamin, gipu ta malaing i pagkatandi ni Jesus ken tabbeg na.

⁴⁸ Ket nalaktat bila di Maria idi naenta di. Sinalodsod na, “Annak ko, apay a ginimet mo ide a nangkakagbi ha nikami? Naalay dan a eriyokan mi ka.” ⁴⁹ Ket tinabbeg ni Jesus, “Apay a masapulak moy a eriyokan? Awan moy katandiyan a kayat ko a maghen ha bilay na hama ko?” ⁵⁰ Ngem awan di nakatandiyan i tabbeg na.

⁵¹ Sa hikuna, nakiuseg manon a sumoli ha Nasaret, ket natulotulok hikuna ha bobon di. Ngem awan na naleptanan nena na i ngamin a nagimet, a nanakaman na perpermi. ⁵² Ket dinumadakkal ni Jesus, ket nagbalin hikuna a malaing unay. Ket inayat na Dios hikuna, ket inayat na bila na tolay a hidi.

3

Mangrugi ni Juan a Magitoldu

¹⁻² Idi nekaesa a pulo ket lima a tawen na pinaghari ni Hari Tiberiyo ha Roma, inbon na Dios ni Juan a magitoldu hikuna. Ha ide a Juan, a annak ni Sakariyas, naghén hikuna ha luglugar a awan ha tolay. Tiyempo ito idi nag-gubernur ni Ponsiyo Piloto ha Judeya. Ket idi nagmayor ni Herod ha Galileya. Ket nagmayor bila i wadi na, a ni Pelipe, ha lugar a Itureya ken Trakonite. Ket nagmayor bila ni Lisanis ha Abiliniya. Ket i katangkayan a padi idi, ni Anas ken ni Kaipas. ³ Isu, inumangay ni Juan ha ngamin

a lugar ha Jordan a nagitoldu. Intoldu na, “Sumina kam ha liwaliwat moy,” kon na, “ket magpabinyag kam ha baggi moy a pangpaenta a napakawan na kam na Dios,” kon ni Juan.

⁴ I ginimet aye ni Juan i kona ha kinagi ni Isayas, a esa a minahagpugto, a “Atoy i mahagibaheta ha luglugar a awan ha bilabilay, ket ide i idulaw na, a ‘Dandani dan a dumemat i Apo Cristu,’ kon na. ‘Maggayak kamon ha pagdemat na, a pasunongan moy dan i paglakadan na.⁵⁻⁶ Matakbuwnan mina i ngamin a alogalog ket mapiesa i ngamin a amugod. Mapasunong mina i nakillu a dilan, ket mapalinnis i magihasgihas, ket katandiyan mina na ngamin a tolay a paangayan na Dios i Mahagsalakan ha nikitam!’ ” Ide i nepugto ni Isayas, ket ni Juan paman i nangibaheta.

⁷ Niyaen, inumangay i kakpalan a hidi ha ni Juan ha karayan, penu magpabinyag hidi. Ket kinagi na ha nidi, “Kona ha ugali na ulag i ugali moy! Makalimot man! Apay kam umangay ha he? Baka kagin moy a makalapsut kam ha parusa na Dios. ⁸ Ngem ipeta ko ha nikam a masapul a ipaenta moy a nagbabawi kamon gipu ha mappiya a gimet. Ken magbabawi kamon talaga. Ket awan moy ipeta ha baggi moy, ‘Maski, ta kaputotan mi ni Abraham.’ Ta ipeta ko ha nikam a maski ha pogepogedu aye, ay, kaya na Dios a pagbalinan na hidi ha annak ni Abraham. Tahod! ⁹ Nakaman moy ide, a kona ha wasay i parusa na Dios. Ket kona ha nehektat i wasay na Dios, penu katolan na i kakayo ha ramot di. Ket magkalan kam ha dagento a kakayo. Ha kadakayo a awan magbunga ha mappiya, katolan na nokkan, ket itogbak na ha gangatan,” kon ni Juan.

¹⁰ Ket sinalodsod na tolay a hidi, “Isu, nu kona hito, anya mina i gimetan mi?”

¹¹ Ket tinabbeg ni Juan, “Nu atoy i duwa a badu mo, iyatad moy dan i esa ha tolay a awan ha badu na. Nu atoy i kanan mo, ibunong moy dan ha tolay a awan ha kanan na,” kon ni Juan.

¹² Ket atoy bila i mahagpabuwis a hidi a kayat di a magpabinyag ha baggi di. Ket sinalodsod di, “Maestro, anya mina i gimetan mi?”

¹³ Ket tinabbeg ni Juan, “Awan kam magsili-sileng ha ipabuwisan moy. Ket alapan moy la i buwis a nebon na Hari ha Roma,” kon ni Juan.

¹⁴ Atoy bila i sundalu a hidi. Ket sinalodsod di, “Hikami bila. Anya mina i gimetan mi?” Ket tinabbeg ni Juan, “Awan moy pilitan a alapan i korinat na totolay. Ket awan moy hidi pakapakantengan, penu maalap moy i korinat di. Ket esa pala, a awan kam magreklamo ha suweldo moy,” kon ni Juan.

¹⁵ Ket gipu ta ide a pinagitoldu ni Juan, nagtahok i tolay a hidi, a ninakam di a mabikan dan i pagdemat ni Cristu. Ket naganakanakam pala hidi nu ni Juan i Cristu a mangisalakan ha nidi ken maghari. ¹⁶ Isu, gipu ha kona hito, intoldu ni Juan ha nidi, “Bakkan a hikan i Cristu. Nu ikalanak moy ha nikuna, awanak ha balle. Ta mas matangkay i Cristu ngem hikan. Maski nu atoy i esa a tagabu a mangadya mina ha sapatos na, awanak kusto gipu ha liwaliwat ko. Ket ide pala, a dinom la i pangbinyag ko ha totolay. Ngem ha Cristu, i Espiritu na Dios ken gangatan i pangbinyag na.

¹⁷ “Ta magpasina i Cristu nokkan ha ngamin a tolay. Kona ha esa a mannalon a magtap. Kona bila hito i gimetan na Cristu nokkan. Ta alapan na nokkan i ngamin a tolay, ket kona ha tapan na hidi,” kon ni Juan. “Ket kona ha bigao i pangisina na a mangisap ha totolay. Ta isap na nokkan i mappiya ken madukas. Ket i mappiya a hidi i

kona ha baggat. Ngem kona ha lupas i madukas a hidi. I baggat a mappiya, alapan na ket daponan na ha kahenan na. Ngem awan ha balle i lupas heya. Itutod na la ha gangatan a awan maaddap. Ket kona ha iday i Espiritu na Dios ken gangatan a pangbinyag na Cristu nokkan,” kon ni Juan.

¹⁸ Kona hito, ket makpal pala i pinagitoldu ni Juan ha totolay. Intoldu na i Mappiya a Baheta megipu ha pakesalakan na tolay, ket intoldu na a isulet di mina i madukas a ugali di ha mappiya a ugali. ¹⁹ Ngem ha ni Mayor Herod, hikuna i binahang ni Juan, gipu ta nagkabanga ni Herod ha ni Herodiyas, a kabanga na wadi na. Ket makpal pala i kinadukas na. ²⁰ Ket i dakdakkal a liwat ni Herod i pinagpabalud na ha ni Juan.

I Pagbinyag ni Jesus

²¹⁻²² Ngem idi palungo a nepabalud ni Juan, atoy i ginimet na. Ta inumangay ha nikuna ni Jesus a magpabinyag ha baggi na. Isu, idi nobos ni Juan a nagbinyag ha makpal a tolay, bininyagan na bila ni Jesus. Sa, nagkararag ni Jesus. Ket idi nagkararag hikuna, kona ha ginumangak i langit, ket inumugsad i Espiritu na Dios, a atoy baggi na a kona ha baggi na kalapati. Ket nagdissu i Espiritu na Dios ha ni Jesus. Ket nagkagi i Dios ha langit, “Hikaw i annak ko a ayayatan ko unay. Matalakak unay ha nikaw,” kon na Dios.

I Lista na Minappo ni Jesus

²³ Idi nangrugi i pinagitoldu ni Jesus, manga tallu a pulo a tawen i idad na. Ket ha kagi na totolay, hikuna i annak ni Jose, kona kan. Niyaen, ni Jose i annak ni Eli ²⁴ a annak ni Matat. Ket ni Matat i annak ni Lebi, a annak ni Melki. Ket ni Melki i annak ni Jane, a annak ni Jose. ²⁵ Ni Jose i annak ni Matatiyas, a annak ni Amos. Ket ni Amos i

annak ni Nahum, a annak ni Esli. Ni Esli i annak ni Nage, ²⁶ a annak ni Maat, a annak ni Matatiyas. Ni Matatiyas i annak ni Semey, a annak ni Jose. Ni Jose i annak ni Juda, ²⁷ a annak ni Joana. Ket ni Joana i annak ni Resa, a annak ni Sorobabel, a annak ni Salatiel, a annak ni Neri. ²⁸ Ket ni Neri i annak ni Melki, a annak ni Adi. Ni Adi i annak ni Kosam, a annak ni Elmodam, a annak ni Eri. ²⁹ Ni Eri i annak ni Joswe, a annak ni Eliesser, a annak ni Jorim, a annak ni Matat. Ni Matat i annak ni Lebi, ³⁰ a annak ni Simyon, a annak ni Judas. Ket ni Judas i annak ni Jose. Ni Jose i annak ni Jonan, a annak ni Eliyakim, ³¹ a annak ni Meleya. Ni Meleya i annak ni Mena, a annak ni Matata, a annak ni Natan, a annak ni Dabid. ³² Ni Dabid i annak ni Jesse, a annak ni Obed a annak ni Boos. Boos i annak ni Salmon, a annak ni Nason, ³³ a annak ni Aminadab, a annak ni Aram. Ni Aram i annak ni Arni, a annak ni Esrom, a annak ni Pares. Ni Pares i annak ni Juda, ³⁴ a annak ni Jakob. Ni Jakob i annak ni Isak, a annak ni Abraham. Ni Abraham i annak ni Tare, a annak ni Nakor, ³⁵ a annak ni Serug, a annak ni Ragaw, a annak ni Peleg. Ni Peleg i annak ni Heber, a annak ni Selah, ³⁶ a annak ni Kainan, a annak ni Arpasad, a annak ni Sem. Ni Sem i annak ni Noe, a annak ni Lamek, ³⁷ a annak ni Matusalem, a annak ni Enok. Ni Enok i annak ni Jared, a annak ni Mahalalel, a annak ni Kainan. ³⁸ Ni Kainan i annak ni Enos, a annak ni Set, a annak ni Adan. Ket ni Adan i annak na Dios, a pinarsuwa na hikuna na Dios.

4

Solisugan ni Satanas ni Jesus

¹⁻² Kobosan na pinagbinyag ni Jesus, nagsoli hikuna a nagipu ha Jordan. Ket atoy a naghén ha ni Jesus i Espiritu na Dios. I Espiritu na Dios aye i nagpanakam ha ni Jesus a umangay ha luglugar a awan ha tolay hanggan uppat a pulo a pamalak. Ngem atoy bila ni Satanas a

nagsolisolisog ha ni Jesus. Ket pulos, awan nagkan ni Jesus ha uppat a pulo a pamalak. Ket kobosan na, nagiyalap unay ni Jesus.

³ Sa na, inpeta ni Satanas ha ni Jesus, “Nu tahod a hikaw i annak na Dios, bonan mo mina i pogedu aye a magbalin ha kanan.”

⁴ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha libro na Dios, a ‘Bakkan a kanan la i ikabiyag na tolay,’ ” kon ni Jesus.

⁵ Sa na, inyangay ni Satanas ni Jesus ha ontok na parabin. Ket inpaenta na ha sigida i ngamin a kahariyan na ngamin a lutak. ⁶ Ket kinagi ni Satanas, “Entan mos. Hikaw i atdinan ko ha ngamin a dagende a pagturayan mo ken ikabaknang mo. Ta neyatad dan hidi ha nikan, ket mabalin ko a iyatad ha maski nu heya a kayat ko a pangatadan. ⁷ Isu, nu deyawanak mo, hikaw i makinkukuwa ha ngamin a dagende,” kon ni Satanas.

⁸ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios, a ‘Magdeyaw ka ha Happo mo a Dios la, ket hikuna la i pagserbeyan mo.’ ”

⁹ Sa na, inyangay ni Satanas ni Jesus ha Jerusalem, ha bubungan na Templo a managenan ha “Bilay na Dios”. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Nu tahod a hikaw i annak na Dios, lumakbong kas. ¹⁰ Awan ka matalingo, ta nesurat ha Libro na Dios, a ‘Ibon na Dios i anghel a hidi a daponan di ka.’ ¹¹ Ket ide bila i nesurat, a ‘Egkaman na ka na anghel a hidi, penu awan ka mesapdul maski ha gihagihay mo.’ ”

¹² Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nesurat ha Libro na Dios, a ‘Awan mo pilitan i Apo moy a Dios.’ ”

¹³ Niyaen, idi inubos ni Satanas i ngamin a kalase na solisog na ha ni Jesus, sinumina hikuna hanggan ha sabali a gundaway.

Mangrugi ni Jesus a Magitoldu

¹⁴ Sinumoli ni Jesus ha probinsiya a Galileya, ket atoy ha nikuna i kaddat na Espiritu na Dios. Ket nagwaras i baheta megipu ha ni Jesus ha ngamin a lugar ha Galileya. ¹⁵ Ket nagitoldu hikuna ha kapkapilya. Ket dineyaw na hikuna na ngamin a tolay.

Madiyan Di ni Jesus ha Nasaret

¹⁶ Niyaen, inumangay ni Jesus ha Nasaret, a dinakkalan na. Ket idi Sabado, nakikapilya hikuna, a kona ha ugali na. Ket tinumaknag hikuna ha kapilya, penu basaan na i Libro na Dios. ¹⁷ Niyaen, ingiwat di i libro a insurat ni Isayas, a esa a minahagpugto. Ket linakwab na i libro, ket naeriyokan na i nesurat, a

¹⁸ “Maghen i Espiritu na Dios ha nikan, ta pinili na ak a magibaheta ha mappiya a baheta ha napobre a hidi. Ket pinaangay na ak ha kona a mebalud a hidi ha kaliduwa di, gipu ha liwaliwat di, penu ipeta ko a malakbes hidi. Ket pinaangay na ak ha kona a mabulsak hidi, penu ipeta ko a maadya i pinagbul-sak di. Ket pinaangay na ak ha magkarigat a hidi, penu paadya ko i rigrigat di.

¹⁹ Ket pinaangay na ak penu ibaheta ko a dinumemat i tiyempo a panangisalakan na Apo Dios ha totolay na.”

²⁰ Idi nobos ni Jesus a magbasa, intiklup na i libro. Sa na, ingiwat ha kadaggap na kapilya. Ket inumetnod hikuna a magitoldu. Ket naamatan na ngamin a Judyo a hidi, ta kinayat di a mateman i pagitoldu na. ²¹ Ket inpeta ni Jesus, “Ha yenan a pamalak, ha saguppang moy, natongpal dan ide a kari na Dios.”

²² Niyaen, idi nateman di ito, mappiya i nakam di ngamin, ket kinagi di a malaing ni Jesus a magitoldu, ta kayat di i kakkagi na. Ngem nalaktat bila hidi, ta malaing ni Jesus, ngem katandi di hikuna, idi annak pala. Ket

kinagi di, “Ni Jose malla i hama na. Apay wade a malaing hikuna?” kon di.

²³⁻²⁴ Ket kinagi ni Jesus, “Siguradowak a ipeta moy ide a pagkakagi, ‘Nu tahod a hikaw i doktor, pahunayan mo dan i baggi mo,’ kon moy. Ket ide bila i kakkagi moy, a ‘Ginimet mo kan i makpal a milagro ha Kapernaum, kon na kan. Isu, magimet mo mina i makpal a milagro ha ili mo he a dinakkalan mo,’ kon moy. Ngem ipeta ko ha nikam i sabali a pagkakagi, a ‘Awan hidi magteman ha mahagpugto nu hikuna i kaili di,’ kon na kan.

²⁵ “Tamos. Nakaman moy ni Eliyas, a esa a minahagpugto. Ta idi tiyempo ni Eliyas, awan a naguden ha tallu ket gudwa a tawen. Ket awan ha nakemula. Isu, nesungot hidi. Ket nagiyalap hidi unay. Ket atoy idi i makpal a babbey a nabilu ha bayan tam a Israel. ²⁶ Ngem uray nu kona hito, awan pinaangay na Dios ni Eliyas ha maski esa a nabilu a Judyo a taga-Israel. Imbes na, pinaangay na Dios ni Eliyas ha madiyo, ha sabali a bayan, ha esa a nabilu ha lugar a Sidon, ha ili a Sarepta, maski nu bakkan hikuna a Judyo.

²⁷ “Ket kona bila hito ha tiyempo ni Elisiyo. Hikuna bila i esa a minahagpugto idi. Ket atoy idi i makpal a Judyo a mahagkattal ha bayan tam a Israel, ngem pulos, a awan hidi napahusay. Atoy la i esa a napahusay, ket hikuna i bakkan a Judyo. Ni Naaman i nagen na, a taga Siriya,” kon ni Jesus.

²⁸ Niyaen, idi nateman na ito na Judyo a hidi, nakaingal hidi. ²⁹ Ket dinakap di ni Jesus, a linaged di ha disat, ha hikeg na ontok na ili di. Ta kinayat di a itogbak hikuna ha pagangpang. ³⁰ Ngem ha ni Jesus, linumakad la hikuna ha lubuk na kakkalan di, ket natirak la hidi.

I Lallaki a Nagawag

³¹ Niyaen, inumangay ni Jesus ha probinsiya a Galileya, ha ili a Kapernaum. Ket idi Sabado, nagitoldu ni Jesus ha kapilya na Judjudyo. ³² Ket nalaktat hidi, gipu ta manakabalin i pagitoldu na. ³³ Niyaen, idi nagitoldu pala ni Jesus, atoy i lakay a inawag na dimonyo, ket nangrangsit. ³⁴ “A-e!” kon na. “Katandiyan taka, a hikaw ni Jesus a taga Nasaret. Hikaw i pinaangay na Dios, a maghari! Anya i kayat mo ha nikami? Bunowan mo kami waden a dimonyo,” kon na.

³⁵ Ngem inbon ni Jesus ha iday a dimonyo, “Awan ka magkagi! Lumapos ka dan. Itirak mo i baggi na!” Ket idi nateman na dimonyo, inwahagit na i baggi na lakay ha saguppang na Judyo a hidi, ket linumapos. Ngem awan na natalingowan i lakay. ³⁶ Ket nalaktat unay i Judyo a hidi. Ket naginuhon hidi ha, “Anya i pagturay ni Jesus aye? Mapigsa i kaddat na,” kon di. “Ta magbon ni Jesus ha didimonyo, ket lumapos hidi,” kon di. ³⁷ Isu a nagwaras i baheta a megipu ha ni Jesus ha ngamin a Galileya.

Pahusayan ni Jesus i Makpal a Tolay

³⁸ Idi linumapos ni Jesus ha kapilya, inumangay hikuna ha bilay di Simon. Ket nagsaket i manugang ni Simon, a nagladu. Ket inpeta di ha ni Jesus. ³⁹ Isu a tinumaknag ni Jesus ha hikeg na abak na. Ket inbon na a lumakad i ladu na. Ket linumakad i ladu na aye. Ket inumikat hikuna a dagus, a inlutowan na hidi.

⁴⁰ Niyaen, atoy bila i makpal a nagsaket ha iday a lugar. Ket idi kinumaltob i sengggit, inyangay na kakpalan i ngamin a ilailay di a nagsaket ha ni Jesus. Ket intupo na i kamat na ha kada esa, ket pinahusay na hidi ngamin. ⁴¹ Ket pinalakad na bila i dimonyo a hidi ha makpal a tol原因. Ket idi linumakad i dimonyo a hidi, inrangsit di, “Hikaw i Annak na Dios!” Ngem binon ni Jesus, a awan na hidi

pinalobusan a magkagi, gipu ta katandi di a hikuna i Cristu a pinili na Dios a maghari.

Magitoldu ni Jesus ha Kapikapilya ha Sabali a Luglugar

⁴² Idi kaugman na, idi maledum, linumakad manon ni Jesus ha lugar a awan ha bilabilay. Ngem inerieriyok na tolay a hidi. Ket idi naeriyokan di, napigsa i pagaged di a maghen ni Jesus ha nidi. ⁴³ Ngem inpeta na, “Kasor ko a magitoldu ha sabasabali a ili ha Mappiya a Baheta, megipu ha pagdemat na Paghariyan na Dios. Ta ide i kayat na Dios a gimetan ko,” kon ni Jesus.

⁴⁴ Isu, nagitoldu ni Jesus ha makpal a kapilya na Judyo, ha ngamin a lugar a Judeya.

5

Piliyan ni Jesus i Lallaki a Hidi a Tolduwan Na

¹ Idi esa a pamalak, nagitoldu ni Jesus ha baybay, ha diget na Genesaret. Ket atoy bila hay i makpal a tolay. Ket nagtatinoglad hidi, ta kayat di a makateman ha kagi na Dios. ² Niyaen, naenta ni Jesus a atoy hay i duwa a abang. Ket atoy bila di Simon a mahagpadut, a nagueuges ha sigay di. ³ Sinumadap dod ni Jesus ha abang ni Simon, ket inaged na a ipalubuk di ha ballik la. Ket inumetnod ni Jesus, a nagitoldu. ⁴ Idi kobosan na pinagitoldu na, inpeta na ha ni Simon, “Ipalubuk moy pala ket magdaklis kamon ha kabtongan, ta makaalap kam ha makpal ihay,” kon ni Jesus.

⁵ “Maestro,” kinagi ni Simon, “nagdaklis kami a nakallapan, hanggan ha maledum, ngem buwisit kami la. Ngem nu ipeta mo, magdaklis kami manon,” kon ni Simon. ⁶ Isu a nagdaklis manon hidi. Ket nakaalap hidi ha makpal, hanggan dandani dan a mapisad i sigay di.

⁷ Ket pinayapayan di i agagum di, ha sabali a abang, a

aguman di mina hidi. Ket idi dinumitang hidi, pinutat di i dagenday a abang ha padut, hanggan dandani dan a umlad i abaabang di. ⁸⁻⁹⁻¹⁰ Ay, nalaktat di Simon, gipu ta makpal i padut a naalap di. Niyaen, idi naenta ni Simon Pedro i naalap di, nagparentumeng hikuna ha saguppang ni Jesus, a kinagi na, “Apo, umadiyo kas ha nikan, ta makpal i liwat ko,” kon na. Ket Nalaktat bila i agagum ni Simon, a ni Santiyago ken i hekka na, a ni Juan. Hidi i annak ni Sebedeyo. Ngem inpeta ni Jesus ha nidi, “Awan kam manteng. Ta hanggan yenan, ket hikam i mahagalap ha padut. Ngem ha niyaen a pamalak, sulitan ko i tarabaho moy. Niyaen, hikam i mahagpuhon ha tolay a sibibiyag ha Paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

¹¹ Ket dinumong hidi ha abang di, ket intirak di i ngamin, ket inumuseg hidi ha ni Jesus.

Pahusayan ni Jesus i Esa a Mahagkattal

¹² Idi sabali a pamalak, naghén ni Jesus ha sabali a ili. Ket atoy i esa a lakay a mahagkattal. Idi naenta na ni Jesus, hinumakab hikuna ha saguppang na, a inaged na, “Apo, nu kayat mo, mapahusay mo i baggi ko!” kon na.

¹³ Ket kinagi ni Jesus, “Kayat ko.” Ket intupo na i kamat na, a inpeta na, “Mahusay ka dan!” Ket bigu la a naawan dan i kattal na. ¹⁴ Ket inbon ni Jesus ha nikuna, “Awan ka dan magkagi ha maski nu heya. Imbes na, magdiretso ka ha padi, penu bilengan na ka. Ket iyatad mo ha nikuna i pangiyatad mo, penu matongpal i bon ni Moyses a nesurat ha Libro na Dios. Ket nu gimetan mo ide, mapanahod mo hidi ngamin a pinahusay na ka na Dios,” kon ni Jesus ha nagkattal.

¹⁵ Ngem maski nu kona hito, mapigsa pala i pagkewaras na baheta megipu ha ni Jesus hanggan makpal a lugar. Ket dinumitangditang i kakpalan a tolay, penu magteman

ha pagitoldu ni Jesus, ken magpahusay mina ha saket di.
¹⁶ Ngem i kagangay ni Jesus a umadiyo ha sabali a lugar a kasaw, penu makakararag hikuna a esesa.

Pahusayan ni Jesus i Pilay

¹⁷ Idi esa a pamalak, a nakangtoldu ni Jesus, ket atoy bila i kappal a Pariseyo ken maestro a hidi na Linteg. Inumetnod hidi ha saguppang na, a nagteman ha kakkagi na. Nagipu hidi ha il-ili ha probinsiya a Galileya, ken probinsiya a Judeya, ket atoy bila i kappal a nagipu ha Jerusalem. Ket atoy ha ni Jesus i kaddat a pangpahusay ha masaket a hidi. ¹⁸ Niyaen, idi nagitoldu pala ni Jesus, dinumitang i kappal a lallaki a nangisew ha esa a napilay i duwa a tikad na. Ket pinadas di a sumadap ha bilay, penu itagmak di i pilay aye ha saguppang ni Jesus. ¹⁹ Ngem awan hidi nakasaddap ha bilay, gipu ta naputat i bilay ha makpal a tolay. Inyontok di dod ha atap na bilay, ket binotbot di, sa di, intostos i pilay aye ha saguppang ni Jesus, ha lubuk na kakpalan. ²⁰ Ket idi nakatandiyen ni Jesus a dakkal i panahod di, a nagkona hito, inpeta na ha pilay, “Abeng, napakawan dan i liwaliwat mo.”

²¹ Niyaen, idi nateman na ito na mamaestro na Linteg ken Pariseyo a hidi, nagkinagi hidi ha, “Anya dod! Heya i lallaki aye a sinangdidios? Heya i makapakawan ha liwat na tolay, nu awan la i Dios! Awan ha sabali,” kon di.

²² Ngem nakatandiyen ni Jesus i nakam di, ket kinagi na, “Apay a kona hay i nakam moy? ²³⁻²⁴ Makatandiyen moy mina i turay na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Isu, niyaen, aamatan moy ide a pilay. Ta awan ha turay ha maski nu heya a tolay a makepeta ha ide a pilay, ‘Mapakawan dan i liwaliwat mo!’ Ket awan ha turay ha tolay a makepeta ha, ‘Umikat ka! Makalakad ka dan!’ Tamos. Ngem ha nikan, makapaenta ak a atoy i turay ko a

mangpakawan ha liwat na tolay,” kon ni Jesus. Ket inpeta na ha iday a pilay, “Ilay ko, umikat ka, alapan mo i ulas mo, ket magsoli ka dan ha bilay moy,” kon ni Jesus.

²⁵ Ket inumikat a dagus i napilay. Ket inalap na i ulas na, ket nagsoli hikuna ha saguppang di. Ket dakkal i pinagdeyaw na ha Dios! ²⁶ Isu, nasbew hidi ngamin, ket dineyaw di bila i Dios. Kinagi di, “Ide i dakkal a milagro a naenta tam ha yenan a pamalak,” kon di.

Ayagan ni Jesus ni Lebi

²⁷ Kobosan na ide, linumakad manon ni Jesus. Ket naenta na i esa a mahagsinger ha buwis a magetnod ha pahagsingeran na. Lebi i nagen na. Ket inpeta ni Jesus ha ni Lebi, “Umuseg ka dan ha nikan, penu matolduwan taka,” kon na. ²⁸ Ket tinumaknag ni Lebi, a intirak na i ngamin, ket inumuseg hikuna ha ni Jesus.

²⁹ Niyaen, insagana ni Lebi i dakkal a pangapon para ha di Jesus. Ket atoy bila ha ni Lebi i makpal a mahagpabuwis, ken makpal a sabali a totolay.

³⁰ Ket atoy bila hay i Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg, a nangaamata ha totolay a inawis ni Lebi ha pangapon na. Ket nagadimalmal hidi ha agagum ni Jesus a tolduwan na. “Apay a makipagkan kam ha nidi a mahagpabuwis para ha Roma, ken ha madukas a agagum di?” kon di.

³¹ Ngem nateman na ito ni Jesus, a hikuna i tinumabbeg ha nagadimalmal a hidi. Kinagi na, “Nu mahusay i baggi na tolay, awan na masapul i doktor. I magsaket la i makasapul ha doktor. ³² Ket kona bila hito ha nikan a magbabawis. Ta awanak inumangay ha he penu pagbabawisan ko i mappiya a tolay a awan ha liwat. Imbes na, inumangayak ha he penu pagbabawisan ko i madukas a totolay a makatandi a kelliwat hidi,” kon ni Jesus.

I Salodsod Megipu ha Tolay a Magkabeng a Magkan

³³ Idi esa a pamalak, atoy i kappal a nangipeta ha ni Jesus, “Ha toltolduwan ni Juan, magkekabeng hidi a magkan, a pangdeyaw di ha Dios ken ha pagkararag di, ket magkalan bila ha toltolduwan na Pariseyo a hidi. Ngem sabali ha toltolduwan mo. Ta magkan ken uminom hidi ha kada pamalak!” kinagi di ha ni Jesus.

³⁴ Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, ta kona ha ide a ipeta ko ha nikam. Nu atoy i pagbodaan, ken atoy i nobyo ken agagum na, anya wade, magkan hidi, onu awan? Siyempre agay! Makiragsak hidi! ³⁵ Ngem dumemat nokkan i sabali a tiyempo, ket madakap i nobyo, ket mepaadiyo hikuna. Agay, ide i tiyempo a magkabeng hidi a magkan, ta mematon hidi,” kon ni Jesus.

³⁶ Ket intulos ni Jesus i pagitoldu na, penu makatandiyen di i kasabaliyan na bigu a pagitoldu na, ken alegid a pagitoldu na Pariseyo a hidi. Kinagi na, “Nu atoy i mayat a magpisad ha badu na, awan hikuna magpisad ha bigu a badu, penu metakop na ha badu a alegid. Gipu ta, nu padasan na ito, pinisad na dan i bigu a badu na, ket awan mekusto i bigu a pegkat ha badu a alegid. ³⁷ Ket kona bila ha ide. Awan a mabalin nu mangiyasak ka ha bigu a basi ha alegid a supot a gaddang, ta mapadtak na bigu a basi iday a supot, ket magabuyos i bigu a basi, ket napisad dan i supot. ³⁸ Mappiya malla nu mangiyasak ka ha bigu a basi ha bigu bila a supot a gaddang. ³⁹ Ket kona pala ha ide. Nu atoy i esa a tolak a kanayon uminom ha basi a alegid, awan kan masinggat i bigu a basi, kon na kan. ‘Mas masinggat i alegid a basi,’ kon na.” Ide i kinagi ni Jesus megipu ha kasabaliyan na bigu a pagitoldu na ken alegid a pagitoldu na Pariseyo a hidi.

6

I Linteg a Megipu ha Sabado

¹ Idi esa a Sabado, naglakalakad di Jesus ha talon. Ket atoy i toltolduwan ni Jesus, a nangrugi hidi a magaphok ken magkasel ken magkan ha dawa. ² Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi, ket kinagi di, “Apay? Maggimet kam ha maneg ha Linteg tam megipu ha Sabado,” kon di. ³⁻⁴ Ket tinabbeg ni Jesus, “Awan agay! Apay? Ta maski ha ni apo Dabid, awan moy nabasa i ginimet na, ken agagum na? Ta idi nagiyalap di Dabid, sinumadap hidi ha bilay na Dios, ket inakot ni Dabid i tinapay a pangatdinan na papadi ha Dios. Ket nagkan hikuna ha denday, ket ingiwat na bila ha agagum na, maski nu papadi la i mapalobusan a magkan ha iday a kalase na tinapay. Ta kona hito i turay ni Dabid,” kon ni Jesus. Ket kinagi na pala, ⁵ “Anya dod ha turay ko? I Annak na Dios a Nagbalin a Tolay i magkagi mina nu anya i tahod a gimetan ha Sabado,” kon ni Jesus.

Magpahusay ni Jesus ha Esa a Sabado

⁶ Idi nokkan, ha sabali a Sabado, sinumadap ni Jesus ha esa a kapilya, a nagitoldu. Atoy bila hay i lakay a napilay ha kanawan a kamat na. ⁷ Ket siniiman na ni Jesus na mamaestro na Linteg ken Pariseyo a hidi, gipu ta kayat di a paliwatan ni Jesus. Isu a inaamatan di a perpermi, penu maenta di nu magpahusay ni Jesus, uray ha Sabado. ⁸⁻⁹ Ngem nakatandiyan ni Jesus i nakam di, ket inpeta na ha napilay, “Katalakay, tumaknag ka, ket umangay ka bi ha he, ha saguppang,” kon na. Niyaen, idi inumikat i napilay, ket inumangay ha ni Jesus, kinagi ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na Linteg, “Anya i nakam moy megipu ha Sabado? Anya i bagbagay a ipalobus na Linteg a gimetan tam ha Sabado? Anya wade, mepalobus na i mappiya, onu madukas? Anya, magsalakan kitam

mina ha totolay, onu kabengan tam hidi a maski matay?” kon ni Jesus. ¹⁰ Sa na, inaamatan ni Jesus hidi ngamin, ket inpeta na ha napilay aye, “Iyuyad mo dan i kamat mo,” kon na. Ket idi inyuyad na i kamat na, napahusay dan.

¹¹ Ngem naingal unay i Parisayo a hidi ken mamaestro na Linteg, ket nakipaggammong hidi nu anya mina i gimetan di ha ni Jesus.

Piliyan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Apostol Na

¹² Idi tiyempo hito, tinumagdak ni Jesus ha amugod, a nagkararag ha Dios. Ket naghén hikuna ha disat, a nagkararag ha Dios hanggan maledum. ¹³ Idi maledum, inayagan na i tolduwan na a hidi. Ket pinili na i esa pulo ket duwa a pinanagenan na ha “Apostol.” ¹⁴ I nagen di ni Simon, a insangay na ha “Pedro.” Ken ni Andres, i wadi na, ken ni Santiyago ken ni Juan, ni Pelipe ken ni Bartolome, ¹⁵ ni Mateo ken ni Tomas, ken ni Santiyago a annak ni Alpeyo, ken ni Simon a matured, ¹⁶ ken ni Judas a annak ni Santiyago, ken ni Judas Iskaryote a nagbalin a maglipot.

Mangitoldu ken Magpahusay ni Jesus ha Kakpalan a Tolay

¹⁷ Idi binumugsok ni Jesus ken apostol a hidi ha ditaw, atoy dan i kakpalan a tolduwan na a nagururay. Ket atoy bila i makpal a tolak a naggipu ha Judeya, sa Jerusalem, sa ha il-ili a Tiro ken Sidon ha baybay na diget. ¹⁸ Inumangay hidi penu magteman ha ni Jesus, ket magpahusay mina ha sakisaket di. Ket inumangay bila i makpal a pinaawag na dimonyo. Ket napahusay bila hidi. ¹⁹ Ket mayat na kada esa a umegkam ha ni Jesus, ta atoy i magipu ha nikuna a kaddat, a mangpahusay ha nidi ngamin.

I Kinagi ni Jesus megipu ha Mappiya a Kasasaad ken Ladingit

²⁰ Idi nangenta ni Jesus ha toltolduwan na, kinagi na,

“Mappiya i kasasaad moy nokkan, hikam a mapadibi niyaen, Ta hikam man i ayayatan na Dios. Ket sakopan na kam ha paghariyan na.

²¹ Ket hikam i kona ha magiyalap ha kakkagi na Dios. Ket mappiya i kasasaad moy, ta kona ha mapha kam nokkan. Ket ha nikam a magsanget gipu ha liwaliwat moy, mappiya i kasasaad moy, ta paragsakan na kam nokkan na Dios.

²² Mappiya i kasasaad moy nu englan na kam na totolay, nu madiyan di kam, nu pasanikiyan di kam, onu ikagi di a madukas kam ta makiuseg kam ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay.

²³ Nu magimet i kona ha ide ha nikam niyaen, magragsak kam mina. Gipu ta dakkal i gungguna moy nokkan ha langit. Ta kona bila hito i pinagloko di ha minahagpugto a hidi ha nikuna a naalay dan.

²⁴ Ngem ha nikam a sabali, a mabaknang niyaen, kagbi kam agay. Ta lompas nokkan i malaka a biyag moy!

²⁵ Ket ha nikam a kanayon mapha, kagbi kam. Ta mesungot kam nokkan! Ket ha nikam a kanayon a magragsak, kagbi kam. Ta maladinget kam nokkan ket magsangisanget!

²⁶ Kagbi kam nu mappiya i kagi na kakpalan a tolai megipu ha nikam niyaen. Ta kona bila hito i nagimet nikuna, idi kinagkagi na kakpalan a mappiya i ngamin a masileng a minahagpugto a hidi.

Kagbiyan Tam i Kasenti Tam a Hidi

²⁷ “Ide i kayat ko ipeta ha nikam ngamin a magteman,” kon ni Jesus. “Kagbiyan moy i kasenti moy a hidi. Ket paggimet moy i mappiya ha nidi a maingal ha nikam.

²⁸ Ket nu pagkagiyan di kam, ikagi moy i pangpahusay ha nidi. Ket ikararagan moy hidi a magloko ha nikam. ²⁹ Nu

atoy i magdanog ha padingel mo, palobusan mo hikuna a magdanog ha kalipat na. Onu atoy i mangalap ha kagay mo, kabeng mon nu mangalap bila ha badu mo. ³⁰ Iyatad mo ha maski nu heya a umaged ha nikaw. Ket nu atoy i alapan di ha nikaw, awan mo pesoli. ³¹ Ket gimetan mo ha kakalan mo a tolay i kayat mo a magimet ha nikaw. ³² Awan moy kagin a gunggunaan na kam na Dios nu kagbiyan moy i tolay a magkagbi bila ha nikam. Awan agay. Ta maski i mahagliwat a hidi, kagbiyan di bila i tolay a magkagbi ha nidi. ³³ O kona bila nu aguman moy i tolay a magagum bila ha nikam, awan na kam magunggunaan na Dios gipu ha iday. Iday i kona bila ha ugali na mahagliwat a hidi. ³⁴ O kona bila nu ipasallu moy ha nidi a makesoli. Agay, awan na kam magunggunaan na Dios. Ta iday i kona ha ugali na mahagliwat a hidi. Ta ipasallu di ha kakalan di a tolay, nu sigurado a mesoli i gahut di nokkan.

³⁵ “Niyaen, ipeta ko ha nikam. Bakkam mina i ugali moy. Kagbiyan moy i kasenti moy a hidi, ket daggapan moy hidi. Ipasallu moy ha nidi, ket awan moy nakaman a sulitan di nokkan. Nu kona ide i gimetan moy, atoy ha nikam nokkan i dakkal a gungguna. Ket mepaenta moy ha ngamin a tolay a nagbalin kam a annak na katangkayan a Dios. Ta Dios bila i magdaggap ha maski nu heya, maski ha madukas a hidi ken makemot a hidi. ³⁶ Isu, niyaen, ahegan moy i ugali na Hama moy. Ket mamagkagbi kam a kona ha pagkagbi na Dios,” kon ni Jesus.

³⁷ Ket tinumulos ni Jesus, “Nu awan moy itoldu i liwat na kakalan moy a tolay, ket awan itoldu na Dios i liwaliwat moy. Awan moy irarumen i kakalan moy a tolay, ket awan na kam bi a irarumen na Dios. Magpakawan kam ha kakalan moy a tolay, ket pakawanan na kam na Dios. ³⁸ Atdinan moy i kakalan moy a tolay, ket atdinan na kam bi na Dios. Nu kona ha ide i ugali moy, atdinan na kam na

Dios ha makpal, agay, sobra ha kaya moy a tawedan. Gipu ta, i bagbagay a gimetan moy ha sabali a tolay, iday bila i gimetan na Dios ha nikam nokkan,” kon ni Jesus.

³⁹ Ket ide bila i nepakatandi ni Jesus ha nidi. Kinagi na, “Awan a mabalin nu kabitan na bulsak i kakalan na a bulsak. Nu padasan na, matakneg hidi a duwa ha abot.

⁴⁰ Onu kona bila ide. Awan a mas malaing i estudyante ngem ha maestro na. Ngem ha maski nu heya a magbalin a estudyante, ha kobosan na pinagadal na, maaheg na i maestro na, ken kinalaing na.

⁴¹ “Ket kona bila hito ha nikam. Awan mo ulewan i agum mo gipu ha ballik a liwat na, nu dakdakkal i liwat na baggi mo. Iday i kona nu atoy i ballik a as-as ha mata na, ket atoy i dakkal a kayo ha mata mo. ⁴² Ket ipeta mo ha nikuna, ‘Abeng, maadyan ko bi i as-as ha mata mo ah,’ kom mo. Ngem awan ka pala makaenta, ta dakkal i kayo ha mata mo. Agay! Aginpappiya ka nu kona hito! Imbes na, hikaw mina i magpalungo a magadya ha dakkal a kayo ha mata mo, penu makaenta ka ha madinnang. Sa mo, maadya i as-as ha mata na agum mo,” kon ni Jesus.

I Kayo ken Bunga Na

⁴³ “Ket ide pala,” kon ni Jesus, “nu atoy i mappiya a kayo, awan hikuna magbunga ha madukas. Onu atoy i kayo a masaket, awan hikuna magbunga ha inaamakan.

⁴⁴ Ha maski nu anya a nemula, katandiyon moy nu inaamakan, onu awan ha balle na, nu maenta moy i bunga na. Ta awan moy maputi i mangga ha madukas a kayo a maseset. Ket awan moy maalap i masinggat a bunga ha madukas a kayo. ⁴⁵ Ket kona bila hito ha totolay. Nu mappiya i nakam na tolay, mappiya bila i gimetan na, ket mappiya i pagkagi na. Ngem nu madukas i nakam na tolay, madukas bila i gimetan na, ket madukas i pagkagi na. Ket kona hito i nakam na totolay. Ta maski nu anya

i dakdakkal ha nakam na tolay, iday bila i gimetan na nokkan,” kon ni Jesus.

I Malaing a Magbilay

⁴⁶ Ket tinumulos ni Jesus, “Apay a nagenanak moy ha Happo moy, ngem awan moy tongpalan i bon ko?

⁴⁷ Malaing i maski nu heya a umuseg ha nikan penu magteman ken magtongpal ha kagi ko. Ket ipakatandi ko ha nikam i kakalan na. ⁴⁸ Ta mekalan hikuna ha esa a lallaki a nagpatakngag ha malagda a bilay. Ket ha palungo, nagkotkot hikuna ha madisalad, penu itolnak na i adigi a hidi. Ket nokkan idi dinumemat i bagyo, ket dinuminum i karayan, maski nu naabot na karayan i bilay na, awan narakrak i bilay, ta inamakan i pinagbilay na lallaki aye.

⁴⁹ “Ngem ha sabali a tolay a makateman ha kakkagi ko, ngem awan umuseg, hikuna i kona ha lallaki a awan nagtolnak ha adigi na ha madisalad. Ket idi dinuminum i karayan, malaka la i pinakarakrak na iday a bilay. Ket nebulod i ngamin,” kon ni Jesus.

7

Pahusayan ni Jesus i Tagabu na Kapitan a Taga-Roma

¹ Kobosan na pinagitoldu ni Jesus, inumangay hikuna ha Kapernaum. ² Atoy hito i kapitan na esa a gasut a sundalu a taga Roma. Ket atoy bila ha nikuna i tagabu na a kakasokasoran na. Ngem nagsaket i tagabu na aye. Ket dandani a matay. ³ Isu, idi nabaheta na kapitan ni Jesus, pinaangay na i ilailay na a umaged ha ni Jesus, a umangay mina a magpahusay ha tagabu na aye. Ket i ilay na a hidi i panglakayan na Judyo. ⁴⁻⁵ Idi dinumemat hidi ha ni Jesus, inaged di unay, a “Dagapan mo bas ni kapitan,” kagi di. “Ta maski bakkan hikuna a Judyo, kagbiyan na kitam a Judyo, ket hikuna i nagpatakngag ha kapilya mi,” kon di.

⁶ Niyaen, nakiuseg ni Jesus ha nidi. Ket idi nabikan di Jesus ha bilay di Kapitan, pinaangay na Kapitan i ilailay na ha ni Jesus, penu petan di hikuna, a “Apo, i kayat na Kapitan a awan ka tumulos ha bilay na, ta masaniki kan hikuna ha nikaw. Ta mas matangkay ka ngem hikuna. ⁷ Ket gipu ta kona hito, Apo, awan hikuna inumangay ha nikaw, ta masaniki. ‘Manakabalin ni Jesus,’ kon na. ‘Uray nu ipeta na a mahusay dan i tagabu ko, magimet iday a kona ha ipeta na,’ kon na. ⁸ ‘Katandiyon ko ito gipu ta kona bila hito ha nikan,’ kon na. ‘Ta atoy bila i happo ko a mangituray ha nikan, ket atoy i sunsundalu a magtarabaho ha nikan, ket meturayan ko hidi,’ kon na. ‘Nu ipeta ko ha esa a umangay ka,’ siyempre, umangay hikuna. Nu ipeta ko ha sabali a ‘uyoy ka he,’ siyempre, dumemat hikuna ha nikan. Nu ipeta ko ha tagabu a ‘gimetan mo ide,’ maggimet hikuna ha iday. Isu, katandiyon ko a nu atoy a ipeta ni Jesus, ‘siguradowak a magimet iday,’ kon ni Kapitan.” Ket ide i inbaheta di ha ni Jesus.

⁹ Ket nalaktat ni Jesus, idi nateman na i kinagi na Kapitan. Sinumoleg hikuna, ket inpeta na ha kakpalaan a hidi a inumunod, “Tahod a ipeta ko ha nikam, a hanggan niyaen, awan ko naenta i panahod a mas mapigsa ngem ha ide. Ha maski nu heya a Judyo, awan hidi manahod ha nikan a kona ha ide a kapitan,” kon ni Jesus. ¹⁰ Sa, sinumoli i ilailay na Kapitan, ket idi dinumemat hidi ha bilay na, naenta di a nahusay dan i tagabu na.

Pagbiyagan Manon ni Jesus i Annak na Bilu

¹¹ Idi kobosan na hito, inumangay di Jesus ha ili a Nain. Ket inumuseg bila i tolduwan na a hidi ken kakpal pala. ¹² Idi dinumemat hidi ha saddap na ili, natagbu di i kakpalaan a linumalapos. Nangiyangay i kakpalaan aye ha esa a natay, a ilabbang di. Ket ito a minatay i esa

a lallaki a kaili di, ken annak na esa a nabilu. Hikuna i esesa la a annak na. ¹³ Idi naenta ni Apo Jesus iday a nabilu, kinagbiyan na unay. Ket inpeta na ha nikuna, “Manay, awan kas magsanget,” kon na. ¹⁴ Ket binumikan ni Jesus ha longon, a kinamhet na. Ket tinumaran i lallaki a hidi a nangisew. Ket inpeta ni Jesus ha lallaki a minatay, “Wadi ko! Umikat ka dan!” kon na. ¹⁵ Ket inumetnod i lallaki a minatay, ket nangrugi hikuna a magkagi. Sa na, inyatad hikuna ni Jesus ha nena na. ¹⁶ Nasbew hidi ngamin, ket dineyaw di i Dios. “Dinumemat ha nikitam i manakabalin a mahagpugto,” kon di. Ket, “Dinumemat i Dios ha nikitam, penu isalakan na kitam a pinili na,” kon di man. ¹⁷ Ket nagwaras i baheta megipu ha ni Jesus ha ngamin a lugar ayo, ha probinsiya a Judeya, ken ngamin a lugar ha kalipat na.

Paangayan ni Juan i Agagum Na ha ni Jesus

¹⁸ Niyaen, maski ha ni Juan a mahagbinyag, nakabaheta bila hikuna, maski naghén hikuna ha pagbaludan. Ta inbaheta na agagum na i ngamin a ginimigimet ni Jesus.

¹⁹ Ket pinaangay ni Juan i duwa a agum na a magsalodsod ha ni Jesus, nu tahod a hikuna i lallaki a pinaangay na Dios a maghari, onu maguray mina hidi ha sabali. ²⁰ Ket idi inumangay i agagum ni Juan ha ni Jesus, kinagi di, “Pinaangay na kami ni Juan a Mahagbinyag, penu magsalodsod nu hikaw i lallaki a pinaangay na Dios a maghari, onu urayan mi pala mina?” kon di.

²¹ Ket ha iday a pamalak, pinahusay ni Jesus i makpal a tolay a nagsaket, a naawag, ken hidi a nabulsak. ²² Ket tinabbeg ni Jesus i agagum ni Juan, “Sumoli kam ha ni Juan, ket ipeta moy i naenta ken nateman moy. Ta makaenta i nabulsak a hidi. Ket makalakad manon i napilay a hidi. Ket mepabigu i gaddang na magkattal. Ket makateman i nagbangag a hidi. Ket napabiyag manon i

minatay a hidi. Ket metoldu i mappiya a baheta ha nidi a napobre. ²³ Ket mappiya i kasasaad na maski nu heya a awan mangadya ha panahod na ha nikan.” Ide i inpeta ni Jesus, penu ibaheta di ha ni Juan.

²⁴ Niyaen, idi linumakad i agagum ni Juan, nagkagi ni Jesus megipu ha ni Juan ha nidi a kakpalan. Kinagi na, “Idi inumangay kam ha ni Juan ha kasaw a lugar, anya i kayat moy maenta? Anya i nakam moy megipu ha ni Juan aye? Kayat moy wade maenta i esa a malupoy, a magtokham ha pigsa na sabali? ²⁵ Onu kayat moy maenta i lallaki a magtennon ha inaamakan? I mabaknang a hidi a maghen ha bilay na hari, hidi la i mahagtennon ha inaamakan. Ta hidi la i malaka a biyag. Awan man ha ni Juan.

²⁶ “Apay wade a inumangay kam ha ni Juan? Penu maenta moy i mahagpugto na Dios? Oni! Iday i kayat moy maenta, ket tahod a ni Juan i esa a mahagpugto. Ngem atoy pala i naenta moy. ²⁷⁻²⁸ Ta ni Juan i paketolduwan na Libro na Dios, a idi inpeta na Dios ha Cristu a, ‘Ipalungo ko i esa ha nikaw a mangibaheta megipu ha nikaw, ket magayakan na i totolay ha pagdemat mo,’ kon na Dios ha Cristu. Ket ni Juan i lallaki aye a nagpalungo. Ket ipeta ko ha nikam,” kagi ni Jesus, “a mas matangkay ni Juan ngem ha ngamin a tolay ha lutak! Ngem ha paghariyan na Dios, uray i madibbi a tolay i mas matangkay ngem ha ni Juan.”

²⁹ Ket intulos ni Jesus a kinagi na, “I tolay a hidi a nagteman ha ni Juan, pati i mahagsinger ha buwis a hidi, nagoni hidi ha Dios, ket nagpabinyag hidi a kona ha pagtiplad na pinagbabawi di ha liwaliwat. ³⁰ Ngem i Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, inumadi hidi ha pagayatan na Dios ha biyag di. Ket nagmadi hidi a magpabinyag ken magbabawi ha liwat di. Ta madiyan di i pinagitoldu ni Juan.

³¹ “Niyaen,” intulos ni Jesus, “anya dod i pangikalananan ko ha dagende a tolay? ³² Mekalan ko hidi ha annak a umetnod ha sentro. Ket idulaw na kappal ha kagayam di, ‘Intukaran mi kam, ngem awan kam nagsala!’ kon di. Ket idulaw di pala, ‘Nagimaton kami, ngem awan kam inumuseg ha pinagsanget mi!’ kon di. Ket kona bila hito ha dagende a tolay,” kon ni Jesus. ³³ “Ta idi dinumemat ni Juan, nagkekabeng hikuna a magkan. Ket awan hikuna nagingum ha arak. Isu, i pinagkagikagiyan na kappal a, ‘Nahayop dan hikuna!’ kon di. ³⁴ Ngem idi dinumematak bila, i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, ket nakipaganak, ken nu kappal, nagingumak ha arak. Ket pinagkagikagiyan na kappal, ‘Entan moy! Maddamot unay hikuna, ket makanginum ha arak. Ket makiilay hikuna ha madukas a hidi, pati i mahagsinger a hidi ha buwis,’ kon di. ³⁵ Ngem uray nu atoy i kappal a magmadi ha ni Juan ken ha nikan, kabeng moy iday,” kagi ni Jesus. “Ta Apo Dios i nagpaangay ha nikami. Ket ha totolay a umunod ha nikami, hidi i magpatahod a masirib i Dios, ta maggimmet hidi ha mappiya,” kon ni Jesus.

Magpasiyal ni Jesus ha Bilay di Simon a Esa a Pariseyo

³⁶⁻³⁸ Niyaen, atoy i esa a Pariseyo a nagen na ni Simon. Ket nagawis hikuna ha ni Jesus a makipagkan ha bilay di. Ket atoy bila ha iday a ili i esa a babbey a madukas, kon na kan. Idi nakabaheta hikuna a magkan ni Jesus ha bilay di Simon, inalap na babbey i esa a praskita na langis a pangpasarob. Ket inumangay hikuna ha bilay di Simon a Pariseyo. Idi dinumemat ni Jesus, ken inumetnod a magkan, inumangay bila i babbey ha adag na, ha hikeg na tikad na. Ket nagsangisanget unay i babbey aye. Ket binisabisa na i tikad ni Jesus ha luwaluwa na. Sa na,

pinunasan ha buk na, ket inammosan na i tikad ni Jesus. Ket inbulak na i langis a pangpasarob ha tikad ni Jesus.

³⁹ Idi naenta na ito na Pariseyo, ninakam na, a “Nu tahod a mahagpugto ni Jesus, makatandiyan na mina a madukas ide a babbey. Ket ikemot na mina a magegkam ha baggi na,” kon ni Simon ha nakam na.

⁴⁰ Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Simon,” kon na, “atoy i kayat ko a ipeta ha nikaw.” “Oni ah,” kinagi ni Simon, “Ipeta mos, Maestro,” kon na.

⁴¹ Ket inestoriya ni Jesus, “Idi kwan, atoy i esa a lakay a nangipasalu ha korinat ha duwa a lallaki. Ket ginahut na i esa ha lima a gasut. Ket ginahut na i sabali ha lima a pulo. Ta nagaged hikuna ha lima a pulo la. ⁴² Ket idi nokkan, nagkalan hidi duwa, a awan hidi nakapagga ha gahut di. Ngem pinakawan na lakay i gahut di. Lima a gasut ha esa, ken lima a pulo ha iday a sabali. Niyaen, anya ha nakam mo? Heya i magayat ha lakay aye ha dakdakkal?” kon ni Jesus.

⁴³ Ket tinabbeg ni Simon, “I lallaki a nakagahut ha dakdakkal, gipu ta dakdakkal i napakawan na lakay ha nikuna,” kon ni Simon. “Tamos,” kon ni Jesus. ⁴⁴ Ket nangisoleg ni Jesus ha babbey, ket kinagi na ha ni Simon, “Entan mo bi i babbey aye, ta ide i kayat ko a kagiyan. Nakoya, idi dinumematak ha bilay moy, awan mo neyatad i dinom a panguges ha tikad ko. Ngem inugisan na ha luluwa na, ken pinunasan na ha buk na. ⁴⁵ Ket idi sinumadapak ha bilay moy, awanak mo pinasalpakan ha ammos mo. Ngem nagammosammos hikuna ha tikad ko, nangrugi idi inumetnodak. Ket awan pala tinumaran a nagammos. ⁴⁶ Ha nikaw, awan mo sapuwan ha maski ha malaka la a langis ha buk ko. Ngem nagsapusapu hikuna ha tikad ko ha langis a pangpasarob, ken mangina. ⁴⁷ Isu, niyaen, ipeta ko ha nikaw, a nepaenta na a napakawan

na Dios i makpal a liwat na, gipu ha dakkal a pagayat na. Ngem ha maski nu heya a magkagi a ballik la i napakawan na Dios, siyempre, ballik bila i pagayat na ha Dios,” kon ni Jesus.

⁴⁸ Sa na, inpeta ni Jesus ha babbey, “Napakawan dan i liwaliwat mo,” kon na. ⁴⁹ Ngem ha sabali a hidi a nakipagkan bila ha bilay di Simon, naginuhon hidi ha, “Anya wade i lallaki aye? Apay a kagin na a makapakawan hikuna ha liwaliwat na tolay?” kon di.

⁵⁰ Ket kinagi pala ni Jesus ha iday a babbey, “Mesalakan ka dan gipu ha panahod mo ha nikan. Lumakad ka dan. Lumakad kamon a sitatalna,” kon ni Jesus.

8

I Babbey a Hidi a Nagdaggap ha ni Jesus

¹ Idi awan maalay, tinumulos di Jesus ha paglakad di ha il-ili ayo a dakkal ken maski barbaryo a ballik. Ket maski nu hadya a inangayan di, nepakatandi ni Jesus i Mappiya a Baheta a megipu ha paghariyan na Dios. Ket nakikuyog ha nikuna i apostol a hidi. ² Ket nakikuyog bila i kappal a babbey a napahusay ha sakisaket di ken ha didimonyo di. Ni Maria Magdalena i esa a babbey. Pinalakad ni Jesus i pitu a dimonyo ha baggi na. ³ Ket atoy bila ni Juana a kabanga ni Kuso, a tarabahador ni Hari Herod. Ket atoy bila ni Susana ken makpal pala a babbey a nagusar ha aruwatan di ken baknang di, a paggatang di ha kanan, ken aruwatan, para ha di Jesus.

I kalan ni Jesus i Bin-i ha Kakkagi na Dios

⁴ Idi tiyempo hito, nakangangay i toloy ha ni Jesus. Naggipu hidi ha ngamin a ili. Ket idi dinumakkal i kappalan hito, inestoriya ni Jesus i pangpakatandi na ha nidi. Kinagi na,

⁵ “Nikuna, atoy i esa a mannalon a inumangay ha sikaw na a magmula. Idi nagmula hikuna, netakneg i kappal a bin-i ha dilan. Ket nagidtnan idenday a bin-i. Ket tinumagmak i manok a hidi a nagkakan. ⁶ Ket netakneg i kappal ha kabitubituwan. Isu, idi nagtubo idagenday a bin-i, napohpoh hidi, ta awan ha dinom ha kabitubituwan. ⁷ Ket netakneg i kappal ha kasesetan. Ket idi dinumakkal idagenday a bin-i, dinumakkal bila i seset a hidi, ket nasalenan i tumubo a hidi. ⁸ Ngem atoy i kappal a netakneg ha mappiya a lutak. Ket idi dinumakkal idagenday a bin-i, nebunga na kada esa ha esa gasut a bukai ha kada esa a bin-i a netakneg.” Ide i inestoriya ni Jesus. Sa na, kinagi pala, “Nu makasaneg kam ha kakkagi ko, makatandiyon moy mina ito,” kon ni Jesus.

⁹ Ket nagsalodsod i agagum ni Jesus nu anya i kayat na kagiyon na iday a estoriya a pangikalanon na. ¹⁰ Ket tinabbeg na, “Ipakatandi ko ha nikam idagende a inlimid na Dios megipu ha paghariyan na. Ngem ha sabali a tolay a awan a maguseg ha nikan, tatemanan di la i estoriya ko, ket awan di makatandiyon. Isu a makatongpal ha pinapugto na Dios ni Isayas a nangisurat ha, ‘Maski nu makangenta hidi, awan di melasin. Ket maski nu makangteman hidi, awan di makatandiyon,’ kon na Dios.”

¹¹ Ket tinulos ni Jesus, “Ide i kayat ko a kagiyon ha estoriya ko. Magkalan i bin-i ha kagi na Dios. ¹² Ket i dilan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha tolay a magteman ha kagi na Dios. Ngem dumemat ni Satanas, ket magadya hikuna ha kagi na Dios ha nakam di, penu awan hidi manahod ken mesalakan. ¹³ Ket i kabitubituwan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha tolay a magteman ha kagi na Dios, ket magragsak hidi. Ngem awan meyoltak i kagi na Dios ha disalad na nakam di. Manahod hidi ha ballik la. Ket nu dumemat manon i rigrigat, magsigida

hidi a sumoli ha ugali di a madukas.

¹⁴ “I kasesetan a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha magteman a hidi ha kagi na Dios, ngem makaburibur hidi megipu ha korinat ken pagragsakan di. Isu, mesalen i pagnakam di ha makpal a buribur di. Ket awan di nakaman i kagi na Dios. Ket awan hidi magbunga, ta awan hidi magayat ha Dios ha tahod. ¹⁵ Niyaen, i mappiya a lutak a nataknegan na bin-i, iday i magkalan ha totolay a magteman ha kagi na Dios, ken makatandi. Ket iasak di i kagi na ha madisalah ha nakam di. Ket magdagdag hidi a malagda, hanggan mebunga di i mappiya a bunga.

¹⁶ “Ket kona bila hito ha nikam. Hikam i makatandi ha kagi na Dios. Ket kona ha pagsuluan i pagkatandi moy aye. Isu, kona ha magdisyag mina i pagkatandi moy ha tolalay a hidi. I kayat ko a kagiyang a magibaheta kam mina ha kagi na Dios. Ta siyempre, ha maski nu heya a magsulu, awan na kallaban, onu itagmak i sulu na ha sidung na katre. Awan agay! Iyontok na mina i sulu na, penu masuluwan na i sumadap a hidi. ¹⁷ Katandiyang moy mina ide. Ha maski nu anya a inlimid na Dios, iday i kayat na a ipalapos moy nokkan. Ket maski nu anya i pagitoldu ko a awan nakatandiyang na totolay niyaen, ipakatandi moy mina nokkan. ¹⁸ Isu, magteman kam perpermi ha kagi ko. Gipu ta maski nu heya a umuseg ha kagi na Dios, inayon pala na Dios ha pagkatandi na. Ngem ha maski nu heya a awan umuseg ha kagi na Dios, adyan na Dios iday a kagin na a nakatandiyang na.” Ito i inpeta ni Jesus ha tolduwan na a hidi.

I Totolay a Tahod a Wawaddi ni Jesus

¹⁹ Dinumitang i hena ken lallallaki a wawaddi ni Jesus, ngem awan di naabot ni Jesus gipu ha kakpal a tolalay. ²⁰ Ket napetan ni Jesus, “Atoy i hena ken wawaddi mo ha lapos. Ket kayat di ka maenta.”

²¹ Ngem kinagi ni Jesus ha kakpalan a hidi, “I magteman a hidi ha kagi na Dios ken magtongpal, hidi i tahod a hena ken wawaddi ko,” kon ni Jesus.

Pataranan ni Jesus i Taribunada

²² Idi esa a pamalak, sinumakay di Jesus ha abang. Ket kinagi na ha agagum na, “Umahabes kitam dan ha dibelew,” kon na. ²³ Idi kalakad di, kinumillap ni Jesus. Ket bigu la a naparas dan ha napigsa. Ket nangrugi a mesagab i abang. Ket delikadu i kasasaad di. ²⁴ Isu a linukag di ni Jesus, a kinagi di, “Apo, Apo! Umlad kitam dan!”

Ket inumikat ni Jesus, a binon na i paras ken raknab a hidi. Ket tinumaran i pahas, ken linuminnak i diget. ²⁵ Sa na, kinagi ni Jesus ha agagum na, “Apay a manteng kam? Awan kam manahod ha nikan?” kon ni Jesus. Ngem naskal pala hidi, ket nakanteng, ket nagsasinalodsod hidi, “Anya wade i lallaki aye? Mebon na i paras ken raknab, ket magtongpal hidi ha nikuna,” kon di.

Pahusayan ni Jesus i Lallaki a Hinayup

²⁶ Tinumulos di Jesus a naglugan ha abang hanggan ha lugar na Gadareno, ha dibelew na Galileya. ²⁷ Idi kahhapog di Jesus, sinumalpak i esa a lallaki a taga ili, a hinayup. Naalay dan a sitatalobag, ket awan hikuna naghén ha bilay na. Ta kanayon a naghén ha libalbang. ²⁸⁻²⁹ Naminmakpal a inawag na hikuna na dimonyo. Uray nu inkemot na tolay, ket ingakad di i kamat ken tikad na ha kawar. Nu inawag na hikuna na dimonyo, binagsot na i kawar, ket pinalakad na hikuna na dimonyo ha lugar a awan ha bilabilay. Idi naenta na ni Jesus, nagkalles i hinayup aye, ket inwahagit na i baggi na ha saguppang ni Jesus, a inayag na, “Jesus, anya i kayat mo ha nikan? Hikaw i annak na Dios a Katangkayan! Magpakagbiyak ha

nikaw, awanak mo parigatan!” Ito i kinagi na hinayup, gipu ta inbobon ni Jesus a lumapos i dimonyo ha baggi na.

³⁰ Ket sinalodsod ni Jesus, “Heya i nagen mo?” Ket tinabbeg na, “Ni Kakpalan i nagen ko,” gipu ta makpal i dimonyo a sinumadap ha baggi na.

³¹ Ket nagpakagbi unay i dimonyo a hidi ha ni Jesus, a awan na hidi itogbak ha abot a awan ha kahad. ³² Ket atoy bila hito i kakpalan na babboy, a magsabbok ha mabikan a kalebkeb. Ket inaged di ha ni Jesus, a palobusan na hidi a sumadap ha dagendo a babboy. Ket pinalobusan na hidi ni Jesus. ³³ Niyaen, idi linumapos hidi, sinumadap hidi ha babboy, ket ginumutap i babboy a hidi ha dinom. Ket inumlad hidi.

³⁴ Idi nangenta i mahagdapon a hidi ha babboy, binumuyot hidi ha ili ken taltalon, penu ibaheta di. ³⁵ Isu, dinumemat i tolay a hidi, ta kayat di a maenta i nagimet. Idi dinumemat hidi ha ni Jesus, naenta di i lallaki a linaposan na didimonyo a inumetnod ha saguppang ni Jesus. Ket mappiya i nakam na. Ket nagtennon hikuna. Ngem nanteng i nangenta a hidi ha nikuna. ³⁶ Ket inpakatandi na mahagdapon a hidi nu panyan na a napahusay ide a lallaki. ³⁷ Ket nagaged i ngamin a naggipu ha Gadareno a umadiyo ni Jesus, gipu ta nanteng hidi unay. Isu a sinumadap ni Jesus ha abang penu sumoli. ³⁸ Ket inaged na lallaki a nahusay a kumuyog mina ha ni Jesus. ³⁹ Ngem kinagi ni Jesus, “Sumoli ka dan ha bilay moy, ket ipeta mo ha nidi i mappiya a ginimet na Dios ha nikaw,” kon na. Isu a sinumoli i lallaki, ket inbaheta na ha ngamin ha ili i ginimet ni Jesus ha nikuna.

I Annak a Minatay ken i Babbey a Nangkamhit ha ni Jesus

⁴⁰ Idi sinumoli ni Jesus ha dibelew, atoy pala i kakpalan a nagsalpak. Ta nagururay hidi ha nikuna. ⁴¹ Ket atoy bila

i esa a lallaki a nagen na, ni Hayro. Hikuna i mangituray ha esa a kapilya na Judyo a hidi. Ket inhakab na i baggi na ha saguppang ni Jesus, a inaged na a umangay ni Jesus ha bilay na. Ta dandani dan a matay i esesa a annak na a gumitek.

⁴² Ngem idi naglakad di Jesus ha bilay di Hayro, dinumulog i kakpalan a hidi, hanggan masupit i paglakadan di. ⁴³ Ket inumunod bila i esa a babbey a magsaket. Nagdigidigi dan i babbey aye ha esa pulo ket duwa a tawen. Ket inubos na i ngamin a pagbiyag na ha doktor a hidi. Ngem awan di napahusay i baggi na.

⁴⁴ Niyaien, binumikan hikuna ha adag ni Jesus. Ket kinamhet na i nibik na badu na. Sa, bigu la a tinumaran i digi na. ⁴⁵ Ket kinagi ni Jesus, “Heya i nangkamhit ha nikan?” Ket tinabbeg na ngamin a kakpalan, “Awan hikan i nangkamhit!”. Ket kinagi ni Pedro, “Apay, Apo? Atoy ha he i kakpalan! Masaldisaldit na kitam na kakpalan aye! Ket makpal i mangsabeh ha nikaw!” kon ni Pedro.

⁴⁶ Ngem kinagi ni Jesus, “Awan, agay. Atoy i esa a nangkamhit ha nikan. Ta nabati ko a linumapos i kaddat ha baggi ko,” kon ni Jesus.

⁴⁷ Idi naenta na babbey a nakatandiyan ni Jesus i nagimet, inumangay hikuna a hinumakab ha saguppang na. Ket nagyagyag i baggi na, gipu ha saniki na. Ket ha hay, ha saguppang na ngamin a tolay, inpakatandi na nu panyan na a kinamhet i badu ni Jesus, ket panya a dagus a napahusay i baggi na. ⁴⁸ Sa, inpeta ni Jesus ha nikuna, “Manay, mahusay ka dan, gipu ta manahod ka ha nikan. Niyaien, kad mo dan a sitatalna,” kon ni Jesus.

⁴⁹ Niyaien, atoy pala ni Hayro, i lakay a mangituray ha kapilya. Ket idi nagkagi pala ni Jesus ha babbey, atoy i dinumemat a nagipu ha bilay di Hayro. Inpeta na ha ni Hayro, “Magsoli ka bi ha bilay, ta paayag di ka,” kon na.

⁵⁰ Ngem nateman bila ni Jesus, ket inpeta na ha ni Hayro, “Awan kas manteng. Manahod ka dan ha nikan, ket mahusay i annak mo,” kon ni Jesus.

⁵¹ Niyaen, kaddemat di ha bilay di Hayro, ket sinaway ni Jesus i sabasabali a sumadap ha bilay. Hidi la ni Pedro, ni Juan ken ni Santiyago, ket hama ken hena na annak i nakikuyog ha ni Jesus ha disalad. ⁵² Idi kasadap di, nagsangisanget ken nagngongoyngoy i tolay a hidi ha disalad. Ta natay i annak heya. Ngem inpeta ni Jesus, “Awan kam magsanget. Awan natay i annak aye. Kinumillap dalla hikuna,” kon na.

⁵³ Ngem inulew di ni Jesus ha ngidingidet di. Ta sigurado hidi a natay i annak. ⁵⁴ Ngem inegkam ni Jesus i kamat na annak. Ket inayag na, “Nening, umikat ka dan!” ⁵⁵ Ket sinumoli i angas na, ket dagus a inumikat hikuna. Ket inbon ni Jesus a pakanan di hikuna. ⁵⁶ Ket nalaktat unay i hena ken hama na. Ngem inbon ni Jesus a awan di ibaheta ha maski nu heya.

9

Paangayan ni Jesus i Esa a Pulo ket Duwa a Tolduwan Na

¹ Idi esa a pamalak, pinapisan ni Jesus i esa pulo ket duwa a tolduwan na. Ket inyatad na i kaddat ken pagturayan di, penu mapalakad di i maski nu anya a kalase na dimonyo ken penu mapahusay di i tolay a masaket. ² Sa na, pinaangay hidi a magitoldu megipu ha paghariyan na Dios ken magpahusay ha tolay a masaket. ³ Ket inbon na ha nidi, “Awan kam magbilon ha aruwatan moy, maski nu sahudod, onu supot, onu kanan, onu korinat, o maski nu badu a pagsuletan moy. Awan moy bilonan. ⁴ Ha maski nu hadya a bilay a mappiya i pangsalpak di ha nikam, magtulos kam ha iday a bilay hanggan lumakad kam manon. ⁵ Ket ha maski nu hadya a lugar a awan

hidi magsalpak ha nikam, lumapos kam ha iday a lugar. Ket nu lumapos kam, tipladan moy hidi a kona ha ide, a pagpagen moy i tikad moy ha tapok, penu makatandiyen di a nagliwat hidi, a minadiyan di i kakkagi na Dios.” Ide i inbon ni Jesus ha agagum na.

⁶ Isu, linumakad hidi a esa pulo ket duwa, ket naglakad-lakad hidi ha ngamin a ido a baryo. Ket nagitoldutoldu hidi ha Mappiya a Baheta megipu ha paghariyan na Dios, ket nagpahusay hidi ha masaket ha kadabaryo.

Maliwaliwat ni Mayor Herod.

⁷ Ha ni Mayor Herod, idi nakabaheta hikuna ha makpal a gimet ni Jesus, nakaliwat hikuna ha nakam na. Ta kinagi na kappal, a minabiyag manon ni Juan a Magbinyag, kon di. Maski nu pinatay dan ni Herod. ⁸ Ket kinagi na kappal, a nagsoli ni Eliyas a nagipu ha langit. Hikuna i esa a minahagpugto, idi nikuna a naalay dan. Ket kagin di a ni Jesus iday a minahagpugto. Ket atoy i kappal, a kagin di a ni Jesus i sabali a minahagpugto, a minabiyag manon. ⁹ Ket kinagi ni Herod, “Pinaputol ko dan ni Juan. Ngem heya ide a lallaki a inbaheta di ha nikan?” kon na. Ket nagpadpadas ni Herod a mangenta ha ni Jesus.

Pakanan ni Jesus i Lima a Ribu a Lallaki.

¹⁰ Idi sinumoli i esa pulo ket duwa a apostol, inbaheta di ha ni Jesus i ngamin a ginimet di. Ket intugan na hidi ha esa a lugar a awan ha tolay, ha bikan na ili a Betsayda. ¹¹ Ngem idi pakabaheta na karpalan i inangayan di, inumunod bila hidi. Ket idi nakaabot hidi ha di Jesus, sinalpak na hidi. Ket intoldu na i megipu ha paghariyan na Dios. Ket pinahusay na i masaket a hidi.

¹² Idi dandani a linumiksup i senggut, kinagi na apostol a hidi, “Apo, paglakadan mo bi idagende a tolay, penu umangay hidi ha barbaryo ayo, ket ha taltalon ha kalipat.

Ta masapul di a mageriyok ha kanan di ken pagtidugan di. Ta makasaw i lugar ha he,” kon na apostol a hidi. ¹³ Ngem kinagi ni Jesus, “Hikam mina i magpakan ha nidi.”

Ket tinabbeg na apostol a hidi, “Panyan mina? Ta duwa a padut a pandang ken lima a tinapay la i bilon mi. Kayat mo dod a lumakad kami, a maggatang ha kanan para ha ngamin a karpalan aye?” kon di. ¹⁴ (Atoy manga lima a ribu a lalaki. Ket atoy bila i kabanga di ken annak di.) Ket kinagi ni Jesus ha apostol a hidi, “Ipaetnod moy hidi a pumisan ha taglilima a pulo,” kon na. ¹⁵ Idi nobos ito a ginimet di, ¹⁶ inalap ni Jesus i duwa a pandang ken lima a tinapay a bilon di. Ket tinumangad hikuna ha langit. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Sa na, pinilakpilak, ket inyatat na ha apostol a hidi, a iwaras di. ¹⁷ Ket nagkan hidi ngamin. Ket idi nabbiyag dan hidi ngamin, pinuhon di i sobra. Ket naputat na apostol a hidi i esa pulo ket duwa a basket ha tinapay ken pandang a buhay di.

I Kinagi ni Pedro Megipu ha ni Jesus.

¹⁸ Idi esa a pamalak, nagisesa ni Jesus a magkararag. Ket idi dinumemat i apostol a hidi, sinalodsod ni Jesus ha nidi, “Anya i nakam na totolay megipu ha nikan? Heya ak wade ha pagkagi di?” kon na.

¹⁹ Ket tinabbeg di, “Kinagi na kappal a hikaw kan ni Juan a Nagbinyag, ket minabiyag manon. Ket kinagi na kappal a hikaw kan ni Eliyas, a nagsoli a nagipu ha langit. Ket kinagi na kappal a hikaw i esa a minahagpugto a minabiyag manon, kon di kan.”

²⁰ Ket sinalodsod ni Jesus, “Hikam bi, anya ha nakam moy? Heya ak wade ha nakam moy?” kon na.

Ket tinabbeg ni Pedro, “Hikaw i Kristu, i lalaki a pinaangay na Dios a maghari ha ngamin a tolay,” kon na. ²¹ Ngem

inbon ni Jesus a awan di ipeta ha maski nu heya a hikuna i Cristu.

Masapul a Magattam ni Jesus ha Rigrigat ken Matay

²² Ket inpeta na, a “Ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, masapul a attaman na i makpal a rigrigat, ta nokkan ket umadi hidi ha nikan, hidi a matangkay a papadi, hidi a mangituray ha kapilya, ken hidi a maestro na linteg. Ket ipapatay di ak. Ket nu malpas i tallu a pamalak, magbiyagak manon.” Ito i nepugto ni Jesus.

²³ Ket kinagi na pala, “Maski nu heya a mayat a umuseg ha nikan, masapul a kabengan na i baggi na, a baklayan na i kudos na ha kadapamalak ken umusoseg ha nikan.

²⁴ Ta maski nu heya a mayat a mangisalakan ha baggi na, hikuna i tahod a matay nokkan. Ngem maski nu heya a mangiyatad ha biyag na ha Dios, gipu ha nikan, uray nu matay i baggi na, isoli na Dios i biyag na nokkan. Ket awan hikuna matay manon.”

²⁵ “Gipu ta kona bila ha ide,” kagi ni Jesus, “nu atoy i tolai a makaalap ha ngamin a baknang na lutak, awan ha balle na iday nu lompas i biyag na, a awan na mapadasan i biyag a magnanayon. ²⁶ Ha tolai a kona ha iday, masaniki hikuna a manahod ha nikan. Ket masaniki a magtongpal ha pagitoldu ko. Ket nu pabiyanan na ak niaen, pabiyanan ko bila hikuna nokkan, ha pagsoli ko a magipu ha langit. Ket ha kasoli ko nokkan, mepaenta i kainamakan ko ken kainamakan na Dios, i hama ko, ken i kainamakan na anghel a hidi. Ket pabiyanan ko nokkan i tolai a kona ha iday, ta masanikiyak nu sumadap hikuna ha paghariyan na Dios. ²⁷ Ket niaen, magsiguradowak ha nikam, a atoy he, ha agagum tam i awan a matay hanggan maenta di i kainamakan na Dios ken paghariyan na,” kon ni Jesus ha apostol a hidi.

I Kainamakan ni Jesu-Cristu

²⁸ Niyaden, idi nobos ha manga makadominggo, inkuyog ni Jesus ni Pedro, ni Juan, ken ni Santiyago a tinumagdak ha parabin, penu magkararag. ²⁹ Idi nagkararag ni Jesus, nagbigu i rupa na. Ket nagbalin a maponset i tennon na, a nagpahiyamhiyam i tennon na aye gipu ha kinaponset na. ³⁰ Ket bigu la a nagpaenta i duwa a lallaki, a ni Moyses ken ni Eliyas. ³¹ Nagpaenta hidi ha kainamakan na langit ha baggi di. Ket nakiuhon hidi ha ni Jesus megipu ha katay ni Jesus nokkan, ha Jerusalem, penu matongpal na i panggep na Dios.

³² Niyaden, ha di Pedro, kinumillap dalla hidi. Ngem minumutag hidi, ket naenta di i kainamakan ni Jesus ken duwa a lallaki a agagum na. ³³ Ket idi dandani a lumakad i duwa a hidi, kinagi ni Pedro ha ni Jesus, “Apo, mappiya, ta atoy kami ha he. Magtoklong kami mina ha tallu. Esa para ha nikaw, esa para ha ni Moyses, ken esa para ha ni Eliyas,” kon na. (Ngem tahod a maliwaliwat i nakam ni Pedro, ket awan na nakatandian i kinagi na.) ³⁴ Niyaden, idi magkagi pala ni Pedro, nalenduman na hidi na ulap, ket nanteng di Pedro. ³⁵ Ket atoy i timek a nagkagi ha ulap aye ha, “Ide i annak ko. Pinaangay ko hikuna a maghari. Teman moy hikuna!” kon na.

³⁶ Idi tinumaran i timek, naenta di Pedro ni Jesus a esesa. Ket idi tiyempo hito, nagmallay hidi a awan di ibaheta megipu ha naenta di aye.

Pahusayan ni Jesus i Annak a Hinayup

³⁷ Kaugman na, binumugsok hidi ni Jesus ha ditaw. Ket nasalpak na hidi na kakpalan. ³⁸ Ket atoy i esa a lallaki a nagayag ha, “Maestro, umagedak ha nikaw, a entan mo bi i annak ko aye, i annak ko a lallaki a esesa! ³⁹ Ta atoy i dimonyo a magiawag ha hikuna, ket bigu la a magparangsirangsit. Ket itulos na a magpayagyag

hanggan maghabhab i labi na. Kanayon na hikuna a pasaketan, ket awan na pabiyanan! ⁴⁰ Nagagedak ha agagum mo a palakadan di mina, ngem awan di kaya,” kon na lallaki.

⁴¹ Ket kinagi ni Jesus, “Ay, idagende a tolay a maliwali-wat pala! Apay wade a awan kam manahod ha Dios ha mehusto? Kahangan kaalay i paganus ko ha malupoy a panahod moy? Kahangan kaalay i paghen ko ha nikam, penu manahod kam a tahod?” Sa na, kinagi ni Jesus, “Iyangay mo he i annak mo.” ⁴² Niyaen, idi inyangay di pala i annak, inwahagit na hikuna na dimonyo. Ket pinakisew na. Ngem pinalakad ni Jesus i dimonyo aye. Ket pinahusay na i annak. Ket insoli na ha hama na. ⁴³ Ket ha nidi a kakpalan a nangenta ha ide, nalaktat hidi, gipu ta manakabalin gamen i kaddat na Dios.

Ipugto ni Jesus Manon Megipu ha Katay Na

Niyaen, idi masbew pala i kakpalan aye megipu ha ngamin a gimet ni Jesus, kinagi na ha agagum na, ⁴⁴ “Awan moy lipatan i ipeta ko ha nikam, a maski nu deyawan di ak niyaen, dumemat pala i tiyempo nu igiwat di ha kasenti ko i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay,” kon ni Jesus. ⁴⁵ Ngem awan na ito nakatandiyan na agagum na. Ta napalimid na Dios i kayat na kagiyan ni Jesus, penu awan di makatandiyan. Ket nanteng hidi. Isu, awan hidi nagsalodsod nu anya i kayat na a kagiyan.

I Kinagi ni Jesus Megipu ha Kinatang kay

⁴⁶ Idi sabali a pamalak, nakipagtabbegan i agagum ni Jesus. Ket nagtinabbeg hidi nu heya i mas matangkay ha nidi. ⁴⁷ Ngem nakatandiyan ni Jesus i nakam di. Isu, inalap na i esa a annak, ket pinataknag na hikuna ha hikeg na. ⁴⁸ Ket kinagi na ha nidi, “Kona ide i tolay a manahod ha nikan ha tahod. Ta maanus ken mapadibbi. Ket ipeta

ko ha nikam, a maski nu heya a magrespitar ha tolay a manahod ha nikan a kona ha annak aye, respitaran na ak bila. Ket nu respitaran na ak, respitaran na i Dios a nagpaangay ha nikan. Ket maski nu heya ha nikam a magpadibbi ha baggi na, a kona ha annak aye, hikuna i mas matangkay talaga,” kon ni Jesus ha agagum na.

⁴⁹ Ket kinagi ni Juan, “Apo, naenta mi i esa a lallaki a nangpalakad ha dimonyo a hidi. Ta nanahod hikuna ha nikaw, kon na kan. Ket atoy kan ha nikuna i pinagturay ken kaddat ni Jesus, kon na kan. Ket inusar na i nagen mo. Ngem awan pala hikuna nagpasakop ha grupo tam aye. Isu, pinadas mi a pagimakan hikuna,” kon ni Juan.

⁵⁰ Ngem tinabbeg ni Jesus ha di Juan, “Awan moy mina pagimakan i totolay a kona ha iday. Ta awan hidi magsenti ha nikitam. Nu awan hidi magsenti, magdaggap dalla hidi,” kon ni Jesus.

Madiyan na Samaritano a Hidi ni Jesus

⁵¹ Idi dandani a pagsoli ni Jesus ha langit, ninakam na a umangay ha Jerusalem. ⁵² Isu, pinapalungo na i agagum na, a maggayak ha paglakadan na ha probinsiya a Samariya. ⁵³ Ngem ha Samariya, awan nepalobus a sumadap di Jesus. Ta nakatandiyan na Samaritano a hidi a lumalakad pala di Jesus ha Jerusalem. (Ket magkasenti i Samaritano ken Judyo a hidi, gipu ta sabali i pakidiosan di.) ⁵⁴ Idi nabaheta di Santiyago ken Juan a awan hidi makasaddap ha barbaryo na Samaritano, kinagi di ha ni Jesus, “Apo, kayat mo a ibon mi i apoy na langit a tumakneg, ken tutudan na hidi ngamin?” kon di. ⁵⁵ Ngem sinumoleg ni Jesus, ket minadiyan na i kinagi di, “Awan moy katandiyan i kalase na espiritu a mangikagi ha baggi moy,” kon na. “Madukas i kinagi moy! ⁵⁶ Ta awan dinumemat i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay penu

magpapatay, nu awan penu mangisalakan,” kon ni Jesus. Sa hidi, tinumulos ha sabali a baryo.

Megipu ha Tolay a Mayat a Umuseg mina ha ni Jesus

⁵⁷ Idi maglakalakad pala hidi, atoy i lallaki a nangikagi ha ni Jesus, “Umunodak ha nikaw, maski nu hadya i angayan mo,” kon na.

⁵⁸ Ngem iniwadan ni Jesus hikuna, “Maski ha hayhayup ha taltalon, a kona ha madipa, atoy i paghenan di ha abot na pogedu. Onu maski ha manok a hidi, atoy i paghenan di ha rabon di. Ngem awan ha paghenan na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, a pogedu ha maski nu hadya,” kon ni Jesus.

⁵⁹ Ket atoy bila i sabali a lallaki, a kinagi ni Jesus ha nikuna, “Umunod ka dan ha nikan.”

Ngem tinabbeg na lalaki aye, “Apo, pabiyananak mo bi hanggan ha ballik, ta kakkatay dala nama ko. Ket ha palungo, en ko mina a ilabbang i hama ko. Sa ak, umunod ha nikaw,” kon na.

⁶⁰ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Kabeng mon iday. Ta atoy bila i sabali a hidi a makangmadi ha nikan, ket kona ha natay dan hidi. Isu, kabeng mon, ta idagenday a natay, hidi mina i mangilabbang ha minatay a hidi. Ngem ha nikaw, magibaheta ka mina megipu ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

⁶¹ Ket atoy bila i sabali a lallaki a nagkagi ha, “Apo, kayat ko a umunod ha nikaw. Ngem ha palungo, palobusanak mo bi a magpakada ha pamilya ko,” kon na.

⁶² Ngem tinabbeg ni Jesus, “Nu magarado ka, ket kanayon ka a sumulegsuleg, awan mappiya i pagarado mo. Ket kona bila hito ha maski nu heya a kayat a umunod ha nikan. Masunong mina i paguseg moy ha nikan, o nu awan ka ha serbe ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

10

Paangayan ni Jesus i Pitu a Pulo Ket Duwa a Magitoldu

¹ Kobosan na ito, pinili ni Jesus i pitu a pulo ket duwa a lallaki a magpalungo, a maggayak ha kadaangayan na a barbaryo. Ket pinaglakad na hidi ha tagduduwa. ² Kinagi na ha nidi, “Kona ha maggapas i tarabaho moy. Ta atoy i makpal a mayat a mangalap ha biyag na Dios a magnanayon. Agay, kinumakpal dan hidi! Ket kona hidi ha pagay a naluto dan. Ket malawa i kona ha kapahayan aye. Ngem ballik la i tarabahador a maggapas. Isu, magkararag kam mina ha Dios, a paangayan na mina i mas makpal a tarabahador ha paggapasan na aye.

³ “Niyaen, lumakad kam dan. Ngem magingat kam. Ta maanus kam a kona ha malogyaw a karnero. Ngem maingal i totolay a angayan moy, a kona ha maingal a asasu.

⁴ “Awan kam mina magbilon ha korinat, onu kanan, onu sinelas a pagsuletan moy. Ket awan kam tumaran ha paglakad moy, a awan kam magmalay a magkagi ha maski nu heya ha dilan. ⁵ Nu atoy i bilay a saddapan moy, ipeta moy ha makingbilay, ⁶ ‘Kagbiyan na kam na Dios.’ Ket nu mappiya hidi, ket nu mappiya i pagsalpak di ha nikam, kagbiyan na hidi na Dios a tahod. Ngem nu awan a mappiya i pagsalpak di, awan tumulos i Dios a magkagbi ha nidi. ⁷ Nu atoy i bilay a pagdagasan moy, awan kam umagton ha sabasabali a bilay. Tumulos kam ha esesa a bilay. Ket awan kam masaniki a magkan, ta aguman na kam mina na toltolduwan moy.

⁸ “Nu atoy i ili a saddapan moy, ket magsalpak hidi ha nikam, magkan kam ha maski nu anya a iyatad di ha nikam. Awan kam masaniki. ⁹ Sa moy, pahunayan i masaket a hidi. Ket itoldu moy a binumikan dan i

paghariyan na Dios ha nidi. ¹⁰ Ngem nu atoy i ili a sad-dapan moy, ket awan hidi magsalpak ha nikam, tipladan moy hidi ha kona ha ide, a hen kam ha kalsada ken ipeta moy, ¹¹ ‘Pagpagen mi i tapok na ili moy ha tikad mi, penu makatandiyan moy a binumikan dan i paghariyan na Dios, ngem minadiyan moy dan!’ Iday mina i ipeta moy ha nidi a umadi ha nikam,” kon ni Jesus. ¹² “Ipeta ko ha nikam,” kinagi ni Jesus, “sayang agay ha totolay a kona ha dagenday! Ta nu dumemat nokkan i parusa na Dios, dakdakkal i parusa na ha totolay a kona ha iday, ngem ha madukas a kakaili ha Sodoma, a natutodan idi.

I Kaili a Hidi a Awan a Manahod

¹³ “Adanay! Sayang, ha Judjudyo a taga Korasin! Ket kagbi i Judjudyo a taga Betsayda! Ginimet ko dan i makpal a milagro ha saguppang di, ngem awan hidi magbabawi. Nu kona hay i ginimet ko mina ha saguppang na totolay a taga-Tiro ken taga-Sidon, nagbabawi mina hidi a tahod. Maski nu bakkan hidi a Judyo. Ket inumetnod mina hidi ha abu. Ket intennon di mina i kostal, penu mepaenta di a ladingetan di i liwaliwat di. Ket inadiyo di a tahod i madukas a ugali di. ¹⁴ Isu, niyaen, parusaan na Dios i taga-Korasin ken Betsayda ha dakdakkal, ngem ha nidi a taga-Tiro ken Sidon. ¹⁵ Ket kagbi bila i taga-Kapernaum a hidi! Kayat di a magdeydeyaw ha baggi di. Ngem mebanghat hidi nokkan ha impyerno!” kon ni Jesus.

¹⁶ Sa na, kinagi ni Jesus ha agagum na a dandani na a palakadan, “Ha maski nu heya a umuseg ha pagitoldu moy, mebilang a usigan na ak bila. Ket maski nu heya a magkabeng ha nikam, mebilang a kabengan na ak bila. Ket maski nu heya a magkabeng ha nikan, mebilang a kabengan na bila i Dios a nagpaangay ha nikan,” kon ni Jesus.

¹⁷ Niyaeen, kobosan na pinaglakad di, idi sinumoli i pitu a pulo ket duwa a hidi, naragsak hidi unay. Kinagi di ha ni Jesus, “Apo, maski i dimonyo a hidi, magtongpal hidi ha nikami, nu bonan mi hidi ha nagen mo!” kon di.

¹⁸ Ket kinagi ni Jesus, “Naenta ko dan i pinangabak moy ha ni Satanas, a kapitan na didimonyo. Naenta ko a nagtaknag hikuna ha sigida, a kona ha killat a natakneg ha sigida. ¹⁹ Niyaeen, katandiyan moy a inatdinan takam ha pagturay moy, penu mangabak kam ha kaddat ni Satanas. Maski nu magidtanan moy i ulag, onu karamay, o maski nu anya a pangipasenti ni Satanas ha nikam, awan na kam maabak. ²⁰ Ngem maski nu kona hito, a maski nu mangabak kam ha dimonyo a hidi, awan kam mina magragsak gipu ha iday. Imbes na, magragsak kam gipu ta inlista na Dios i nagen moy ha langit,” kon ni Jesus.

²¹ Ket pinaragsak na Espiritu na Dios ni Jesus, a kinagi na ha Apo Dios, “Hama ko, hikaw i Happo a makinglangit ken makinglutak. Magyamanak, ta inpaenta mo i katahodan mo ha ilailay ko aye a madibbi, maski nu inlimid mo ha masirib kan a hidi ken ha nidi a malaing kan ha pagkatandi di. Oni ay! Ta kona hito i nagayatan mo,” kon ni Jesus. ²² Ket kinagi ni Jesus ha kakpalan a hidi, “Inatdinanak Nama ko ha ngamin. Awan ha makatandi ha Annak na Dios na awan la i Hama ko. Ket awan ha makatandi ha Dios nu awan i Annak na, ken totolay a kayat ko a pangipakatandiyan ha Dios,” kon ni Jesus.

²³ Sa hikuna, sinumoleg, a kinagi na ha toltolduwan na ha sililimed, “Mappiya i kasasaad moy a makaenta kam ha ginimigimet ko! ²⁴ Ta atoy idi i makpal a minahagpugto ken hari na Judjudyo, a kayat di mina a maenta i bagbagay a maenta moy. Ket kayat di mina a magteman ha kakkagi a nateman moy, ngem awan a mabalin ha nidi, idi tiyempo di,” kon ni Jesus.

Iestoriya ni Jesus Megipu ha Kagbi a Kusto

²⁵ Atoy i esa a maestro na linteg a dinumemat a magsurbar ha ni Jesus, a baka magliwat ni Jesus ha kagi na. Isu a nagsalodsod hikuna ha ni Jesus, “Maestro, anya mina i gimetan ko penu makibiyagak ha Dios ha magnanayon?” kon na.

²⁶ Ket sinalodsod ni Jesus, “Anya i nesurat ha Libro na Dios? Anya i makatandiyan mo megipu ha bobon na Dios?”

²⁷ Ket tinabbeg na maestro na linteg, “Nesurat a masapul a ayatan tam i Happo tam a Dios ha ngamin a pigsam tam, ken ngamin a biyag tam, ken ngamin a nakam tam, ken ngamin a puso tam, ken ngamin a paggimet tam. Ket nesurat bila a masapul a kagbiyan tam i agagum tam, a kona ha pagkagbi tam ha baggi tam,” kon na.

²⁸ “Tamos,” kinagi ni Jesus, “nu gimetan mo iday, makabiyag ka ha Dios ha magnanayon,” kon ni Jesus.

²⁹ Ngem kayat na maestro na linteg a ikalinteg na i baggi na. Isu a sinalodsod na pala, “Anya i kayat mo a kagiyan ha ‘agum tam’? Heya i agum ko?” kon na.

³⁰ Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na. “Nikuna,” kon ni Jesus, “idi esa a pamalak, atoy i Judyo a lallaki a nagisesa. Naglakadlakad hikuna hanggan ha ili a Jeriko, a nagipu ha Jerusalem. Ngem inlakap na hikuna na mahagliput a hidi. Ket ninagnag di hikuna, ket inadya di i ngamin a tennon na. Ket intirak di hikuna a dandani dan a matay.

³¹ “Atoy bila i esa a padi na Judyo a naglakad bila ha iday a karsada. Ngem idi naenta na i Judyo a natalingo, linekawan na ha kalipat. ³² Ket atoy bila i sabali a Judyo a naglakad. Ket hikuna i apo ni Lebi, ket nagtarabaho hikuna ha Templo, ha papadi na Judyo a hidi. Idi naabotan

na, inaamatan na i Judyo a natalingo, ngem linekawan na bila ha kalipat.

³³ “Ngem atoy i sabali a lallaki a taga-Samariya. Ket idi naenta na i lallaki a natalingo, kinagbiyan na hikuna, ket dinaggapan na. (Maski nu itoldu na mamaestro na linteg a mamagsenti mina i Judjudyo ken Samaritano a hidi.)

³⁴ Ngem binumikan i Samaritano ha Judyo aye a natalingo. Ket inagasan na ha langis ken alak, ket binadbadan na. Sa na, insakay ha kabayo. Ket inyangay na ha bilay a pagdagusan na. Ket dinapon na hikuna. ³⁵ Idi kaugman na, nagpagga i Samaritano ha makingbilay. Ket inpeta na, ‘Daponan mo bi hikuna. Ket nu sumoliyak nokkan, pagaan ko i gahut na ha nikaw,’ ” kon na.

³⁶ “Isu,” kinagi ni Jesus, “anya i nakam mo? Heya wade i tahod a agum na Judyo aye? Hidi duwa a kabayan na a Judyo, onu iday a Samaritano?” kon ni Jesus.

³⁷ Ket tinumabbeg i maestro na linteg, “Iday a Samaritano, gipu ta kinagbiyan na i Judyo heya,” kon na.

“Tamos,” kinagi ni Jesus. “Ket hikaw bi. Ahegan mo mina i kona he.”

Magpasiyal di Jesus ha Bilay di Maria

³⁸ Tinumulos hidi ni Jesus ha paglakad di. Ket dinumemat hidi ha esa a baryo. Ket atoy hito i esa a babbey a nagpahuyot ha nidi. Ni Marta i nagen na. ³⁹ Ket atoy bila i wadi na, a nagen na ni Maria. Niyaen, mayat ni Maria a umetnod ha saguppang ni Jesus, a magteman ha pagitoldu na. ⁴⁰ Ngem nagisesa ni Marta ha kosina, ta makpal i lutowan di. Isu, binumikan ni Marta ha ni Jesus, ket inaged na, “Apo, entan mo bi i wadi ko aye. Ta pabiyanan na ak a magisesa ha ngamin a tarabaho mi. Bonan mo hikuna a mangagum ha nikan,” kon ni Marta.

⁴¹ Ngem tinumabbeg ni Jesus, “Marta, Marta, apay a magburibur ken magsaket i nakam mo. ⁴² Atoy la i esa a bagay a masapul mo a tahod. Ket iday i pinili ni Maria. Ket awan a mabalin a maadya ha nikuna,” kon ni Jesus.

11

I Pagitoldu ni Jesus Megipu ha Pagkararag

¹ Idi esa a pamalak, a nagkarkararag ni Jesus, idi nobos na, inaged na tolduwan na, “Apo, tolduwan mo kami bi a magkararag a kona ha pinagitoldu ni Juan ha agagum na,” kon na. ² Isu, intoldu ni Jesus, “Kona ha ide i pagkararag moy, ‘Hama, madeydeyaw i nagen mo. Ket hikaw mina i maghari ha ngamin a tolay. ³ Iyatad mo bi i kanan mi ha yenan, ken kadapamalak. ⁴ Pakawanan mo bi i liwaliwat mi, gipu ta pinakawan mi i nagliwat a hidi ha nikami. Apo, awan mo bi palobusan a masulisog kami,’ kom moy. Kona mina hito i kararag moy” kon ni Jesus.

⁵ Ket intoldu pala ni Jesus ha agagum na megipu ha kararag a pagaged. Kinagi na, “Nu dumemat i ilay mo ha lubuk na kallap, ket awan ka ha kanan, maganya ka? Anya nu umangay ka ha bilay na ibay mo, ket dulawan mo hikuna, ‘Apo, ibay ko, pasaluwanak mo bi ha kanan, ⁶ ta kaddemat dalla na ilay ko a nagipu ha madiyo. Ket awan ha ipakan ko ha nikuna,’ kom mo. ⁷ Niyaen, anya nu tumabbeg i ibay mo ha disalad, ‘Agay, kallap dan! Awan taka maatdinan, ta makakilap kami a pattenan. Madiyan ko a umikat. Naserado dan i ruwangan mi,’ kon na.

⁸ “Entan moy,” kon ni Jesus. “Uray nu hikaw i ibay na, madiyan na a umikat a mangiyatad ha kanan ha nikaw. Ngem nu perpermi i pakiyaged mo, siyempre, umikat hikuna, ket iyatad na ha nikaw i ngamin a kasapulan mo, gipu ta awan ka masaniki a magaged.

⁹ “Isu, ipeta ko ha nikam. Tumulos kam a makiaged ha Dios. Ket maatdinan na kam. Tumulos kam a mageriyok, ket paketan na kam. Tumulos kam a kona ha magtuktuk ha ruwangan na Dios, ket kona ha lakwaban na kam penu sumadap kam. ¹⁰ Ta maski nu heya a makiaged-aged ha Dios, makaalap hikuna. Ket nu magerieriyok hikuna, paketan na Dios. Ket nu tumulos hikuna a kona ha magtuktuk ha ruwangan, lakwaban na Dios penu sumadap hikuna.

¹¹ “Ket kona bila hito ha nikam a keannak. Nu agedan na annak mo i padut, awan mo iyatad i ulag. Awan agay! ¹² Onu makiaged hikuna ha bunay, awan mo iyatad i karamay. ¹³ Tamos. Maski nu magkalan kam ha ngamin a kakalan moy a tolay a kelliwat, kayat moy paman a makiyatad ha mappiya ha annak moy. Ket pasig la a mappiya i Hama tam a nelangitan. Ket mas mapigsa paman i pinagkayat na a iyatad i Espiritu na ha totolay a makiaged ha nikuna,” kon ni Jesus.

Magulew i Pariseyo a Hidi ha ni Jesus

¹⁴ Idi sabali a pamalak, pinalakad ni Jesus i dimonyo ha baggi na lallaki a bulol. Ket idi linumapos i dimonyo, nangrugi i lallaki a magkagi. Ket nasbew i kakpalan hay a nakaenta. ¹⁵ Ngem atoy bila i kappal a Pariseyo a nagkagi ha, “Inyatad na Satanas i kaddat na ha ni Jesus, ket makapalakad dan hikuna ha dimonyo. Ta Satanas i kapitan na dimonyo a hidi,” kon di. ¹⁶ Ket atoy bila i kappal a maestro na linteg, ket kayat di a magsurbar ha ni Jesus. Isu, inageagedan di ha mapigsa a ipaenta mina ni Jesus i milagro ha nidi, ta kayat di kan maenta nu tahod a pinaangay na Dios ni Jesus.

¹⁷ Ngem nakatandiyon ni Jesus i nakam di. Ket kinagi na, “Nu atoy i esa a bayan, ket mesina dan i kakaili

na, a magnginayaw hidi, mabikan dan i pagrakrak na iday a bayan. Onu atoy i esa a pamilya, ket magleput i hama ha annak na, ket magleput bila i annak ha hena di, agay, awan maalay i biyag na pamilya a kona ha iday. ¹⁸ Isu, nu masinasina dan i paghariyan na Satanas, ket magnginayaw i dimonyo a hidi ha sabasabali a dimonyo, panya a makatulos i paghariyan na? Awan a mabalin agay! Ngem kinagi moy a palakadan ko i dimonyo a hidi gipu ha kaddat na Satanas a inyatad na mina ha nikan. ¹⁹ Nu naggipu i kaddat ko ha Satanas, hadya i nagipuwana kaddat na agagum moy a makapalakad ha didimonyo? Hidi i magpatahod a madi i pinagkagi moy megipu ha nikan. ²⁰ Ta naggipu la ha Dios i kaddat ko a pagpalakad ha didimonyo. Ket gipu ta kona hito, inpaenta na ha nikam a maghari dan hikuna ha ihe a saguppang moy,” kon ni Jesus.

²¹ Ket inpakatandi ni Jesus a mas mapigsa hikuna ngem ha Satanas, a kinagi na, “Nu atoy i mapigsa a lallaki a magdapon ha bilay na, ken kearmas bila, siyempre, matalna dalla i aruwatan na. ²² Ngem nu atoy i mas mapigsa a lallaki, a mangdangper, ken mangabak, siyempre, samsaman na i ngamin a armas a nagtalkan na makingbilay. Ket naawan dan i araruwatan na makingbilay aye, a nebunong hidi ha agagum na nangabak. Ket kona bila hito ha nikan. Hikan i mangabak ha ni Satanas,” kon ni Jesus.

²³ “Ket kona bila ha ide ha nikam. Nu pabiyananak moy, maabak kam bila. Masapul a umusoseg kam ha nikan. Ta maski nu heya a awan a umuseg ha nikan, hikuna i magsenti ha nikan. Ket ha maski nu heya a awan magdaggap ha nikan a magpuhon ha totolay a pagserbe ha Dios, ibilang ko hikuna a mangpaadiyo ha tolay ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

I Tolay a Awan ha Asak na Nakam Na

²⁴ Ket tinumulos ni Jesus, “Maski nu lumakad i dimonyo ha baggi na tol原因, lumakalakad pala hikuna ha namadi a lugar, a mageriyok ha pagemmangan na. Ket nu awan hikuna makaeriyok ha pagemmangan na, ikagi na ha baggi na, ‘Sumoliyak mina ha lallaki a naghenan ko idi,’ kon na. ²⁵ Sa hikuna, sumoli, ket maenta na a maurnos i biyag na iday a lallaki ken malinis. Ngem awan ha asak na nakam na. ²⁶ Isu, umangay manon i dimonyo aye, a alapan na i pitu a dimonyo a mas madukas ngem ha nikuna. Ket sumadap hidi ngamin a maghen ha iday a lallaki. Ket mas madukas i kasasaad na lallaki niyaen ngem idi palungo,” kon ni Jesus.

²⁷ Niyaen, idi nagkagi pala ni Jesus, indulaw na esa a babbey ha kakpalan, “Mappiya i kasasaad na babbey a nangenak nikaw ken nagsusowan mo!” kon na.

²⁸ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Imbes na, mas mappiya i kasasaad na magteman a hidi ha kagi na Dios ken magtongpal!” kon ni Jesus.

Ikanan ni Jesus i Baggi Na ha ni Jonas, a Esa a Minahagpugto

²⁹ Niyaen, idi kumakpal pala i kakpalan a hidi ha lebut ni Jesus, tinumulos hikuna a magitoldu. Kinagi na, “Madukas i totolay ha ide a tiyempo, ta kayat di kan a maenta i milagro, penu mapatahodan mina ha nidi a pinaangay na ak na Dios. Ngem atoy la i kona ha milagro ni Jonas. ³⁰ Kona idi netemlok na dakkal a padut ni Jonas, ket naghén hikuna ha tiyan na padut ha tallu a pamalak, sa, neyota ha lutak, a kona ha minagbiyag manon. Ket pangtiplad ito ha kakaili na Ninibe a pinaangay na hikuna na Dios. Ket kona bila ha iday i magimet ha nikan a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, penu makatandiyán na totolay a pinaangay na ak na Dios.

³¹ “Nokkan, magsina i Dios ha mappiya ken madukas a totolay. Ket atoy hito i tumaknag ha saguppang na Dios, ken magpaliwat ha nikam. I babbey a naghari idi, ha kahariyan na Seba, hikuna i magpaliwat ha nikam nokkan. Ta idi, linumakad hikuna hanggan madiyo, penu magteman ha sirib ni Hari Solomon. Ket ipeta ko ha nikam, a atoy ha he, ha saguppang moy, i mas matangkay ngem ha ni Hari Solomon. ³² Nokkan, ha pamalak a pangisina na Dios i mappiya ken madukas, atoy i magpaliwat ha nikam. Ta nokkan, tumaknag i totolay a taga-Ninibe ha saguppang na Dios, ket magpaliwat hidi ha nikam. Ta idi nateman di i pinagitoldu ni Jonas, nagbabawi hidi ha madukas a ugali di. Ket niyaen, atoy ha saguppang moy i mas matangkay ngem ha ni Jonas, ngem awan moy temanan i pagitoldu ko,” kon ni Jesus.

I Kona ha Sulu ha Baggi na Tolay

³³ Ket intulos ni Jesus, “Awan ha mangpagangat ha sulu na, sana, itago ha sidung, onu kallaban na ha salop. Imbes na, iyontok na mina a pagsuluan na totolay a sumadap. ³⁴ Ket kona bila hito, i mata moy i kona ha sulu na baggi moy. Nu pasig la mappiya i pagenta moy, siyempre, mapsag bila i nakam moy. Ngem nu madiham i pagenta moy, siyempre, madi bila i gimetan na baggi moy. ³⁵ Isu, magingat kam. Ingatan moy i pagentan moy ken nakaman moy, penu awan magbalin a madiham i nasuluwan a pagkatandi moy. ³⁶ Nu mappiya i pakakatandi mo, kona ha nasuluwan i puso mo, ken nakam mo, ken angas mo, ket kona ha nasuluwan i ngamin a pinagbiyag mo, a kona ha pagsentakan na ka na sulu,” kon ni Jesus ha ide a kakpalan a tolai.

Bahangan ni Jesus i Pariseyo a Hidi ken Mamaestro na Linteg

³⁷ Idi nobos i pagitoldu ni Jesus, atoy i esa a Pariseyo a nagawis a magkan. Ket nakikuyog ni Jesus a sumadap, ket inumetnod ta magkan. Ngem awan inumunod ni Jesus ha ugali na Pariseyo ha paguges di. ³⁸ Ket naskal unay i Pariseyo. ³⁹ Ngem kinagi ni Apo Jesus, “Ha nikam a Pariseyo, maguges kam ha lapos na baso ken pinggan. Ket kona bila hito ha baggi moy. Ta mappiya i itsura na, ngem madukas i disalad, gipu ha pinagagew moy ken kinadukas moy ha kakalan moy a tolay. ⁴⁰ Dage! Kam ha Dios! Katandi moy a ginimet na Dios i lapos na baggi moy, a ugisan moy. Ngem awan moy wade makatandiyan a ginimet na bila i disalad na baggi, a kona ha nakam moy, ken puso moy ken angas moy. Iday bas i pappiyaan moy. ⁴¹ Nu kayat moy a ibilang na Dios a mappiya i gimetan moy, usaran moy mina i nakam moy ken puso moy ken angas moy a pangdaggap moy ha napobre a hidi, ket ibilang na Dios a mappiya i gimetan moy!” kagi ni Jesus.

⁴² “Kagbi kam, hikam a Pariseyo! Tahod a iyatad moy ha Dios i mekasangapulo na aruwatan moy, maski i nateng moy, a kona ha sili moy ken lasuna moy. Idatton moy idento ha Dios, ngem switikan moy i napobre a hidi. Ket pabiyanan moy bila i pagayat moy ha Dios! Oni! Tahod a idatton moy mina i mekasangapulo ha Dios, ngem awan moy mina pabiyanan i pagayat moy ha Dios ken pagkagbi moy ha napobre a hidi.

⁴³ “Kagbi kam, hikam a Pariseyo! Kayat moy a magetnod ha pagetnodan na matangkay a hidi ha kapilya moy. Ket kayat moy i deydeyaw a pangsalpak na totolay ha sentro na ili. ⁴⁴ Kagbi kam, ta mearig kam ha labbang a awan natipladan. Ket nu awan maenta na tolay, magidtan na, ket kompal i buyok ha tikad na. Ta maski nu mappiya i itsura moy, magpadukas kam ha pagitoldu

moy,” kon ni Jesus. Ito i pinagiwadan ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

⁴⁵ Atoy bila ha makipagkan a hidi i esa a maestro na linteg. Ket kinagi na ha ni Jesus, “Maestro, nu magkagi ka ha kona hay, nebahang mo dan ha nikami bila!” kon na.

⁴⁶ Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni ah! Hikam a maestro na linteg, kagbi kam bila! Inaynayon moy i marigat a bobon ha linteg, ket pagtongpalan moy i tolay a hidi. Ngem awan moy hidi daggapan. Kona nu ibuwat moy i dakkal a tawed ha sabali a tolay, ngem madiyan moy hidi daggapan a magtawid. ⁴⁷ Kagbi kam! Ipaamakan moy i lablabang na minahagpugto a hidi, maski nu minappo moy i totolay a nagbuno ha nidi. ⁴⁸ Isu, inoniyon moy i ginimet na minappo moy. Magkalan i nakam moy ha nakam di, ta binuno di i minahagpugto, ket ipaamakan moy i lablabang di. ⁴⁹ Ket ito i kona ha inapugto na Dios nikuna a naalay dan. Kinagi na Dios, ‘Paangayan ko ha nidi i kappal a mahagpugto, ken kappal a mahagibaheta ken magitoldu. Ha kappal, bunowan di hidi, ket ha kappal, lokwan di,’ kon na Dios.

⁵⁰ “Isu, ipeta ko ha nikam,” kagi ni Jesus, “kagbi kam, hikam ha he, niyaen. Parusaan na kam na Dios gipu ha pinagbuno na minappo moy ha ngamin a minahagpugto, maski idi pinarsuwa na Dios i lutak hanggan niyaen. ⁵¹ Maski idi nabuno ni Abel, hanggan ha ni Sakariyas, a nabuno ha disalad na Templo, ha ballog na pangatdinan di ha Dios ken pagetnodan na Dios. Oni! Parusaan na Dios i totolay aye, gipu ha liwaliwat na minappo moy,” kon ni Jesus.

⁵² “Ket kagbi kam, hikam a maestro na linteg! Ikemot moy i kakkagi na Dios, a kona ha tulbek mina a pangpakatandi na ha totolay. Madiyan moy a tahodan i kakk-

agi na Dios, ket salenan moy hidi a mayat a makatandi!” kon ni Jesus.

⁵³ Niyaen, idi linumapos ni Jesus ha bilay na Pariseyo, talaga a ginapakgapakan di, ket mas mapigsa i pinagsalodsod di, a bareng nu maliwaliwat ni Jesus, ket makekagi hikuna ha madi. ⁵⁴ Ket sinurbar di hikuna, penu mapagliwat di mina ni Jesus ha Hari di.

12

Magingat Kam ha Pariseyo a Hidi

¹ Idi nakipagtabbeg pala hidi, nagpipisan i rinibribu a totolay hanggan a namagdirkat hidi. Niyaen, inaamatan ni Jesus i toltolduwan na, ket kinagi na, “Magingat kam ha lebadura na Pariseyo a hidi. I kayat ko kagiyan, i ugali di a aginpappiya ken agintatalak. Lisian moy mina i ugali di, a awan moy hidi ahegan. ² Ta maski nu anya a paggimet na totolay a netago, iday i mepalapos nokkan. Ket maski nu anya a napalimid na totolay niyaen, iday i makatandiyen na karpalan nokkan. ³ Isu, ha bagbagay a paguhonan tam ha kallap, a awan mateman na tolay a hidi, iday mina i mebaheta moy nokkan ha saguppang na ngamin a tolay, maski ha pamalak. Ket maski nu iyanasas tam niyaen, masapul moy nokkan a ibaheta ha saguppang na ngamin a tolay.

⁴ “Hikam i ilay ko. Ket ipeta ko ha nikam a awan kam mina manteng ha totolay. Mapatay di i baggi moy, ngem awan di maanya i espiritu moy. ⁵ Iwadan takam nu heya mina i kantengan moy. Manteng kam mina ha Dios, ta hikuna la i makapatay ha totolay ken makapebanghat bila ha espiritu di ha impyerno. Hikuna mina i kantengan moy,” kagi ni Jesus.

⁶ “Ngem awan kam mina magburibur a pabiyanan na kam na Dios. Ta kona ha ide i kagbi na Dios. Ika pangarian, ha nikitam, malaka la i piyak a manok. Ngem uray nu melako i lima a piyak ha duwa a sentabos la, nakaman na hidi na Dios. Ket awan na lipatan i maski esa. ⁷ Ngem ha nakam na Dios, mas mangina kam unay ngem ha piyak a hidi. Ket katandiyon na i maski nu anya a magimet ha nikam, uray nu lompas i esa la a buk ha buntok mo, katandiyon na Dios, ta binilang na dan. Isu, awan kam mina magburibur. Ta hikam i mas mangina ha Dios ngem ha makpal a piyak a manok.

⁸ “Nakaman moy ide a megipu ha nikan, a Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ha maski nu heya a mangipeta ha totolay a hikuna i tagabu ko, ipeta ko bila ha anganghel na Dios a hikuna i agum ko. ⁹ Ket maski nu heya a magmadi ha nikan ha saguppang na totolay, madiyan ko bila hikuna ha saguppang na anganghel na Dios,” kagi ni Jesus.

¹⁰ “Ha maski nu heya a magkagi ha pang senti ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, mabalin a mapakawan na hikuna na Dios. Ngem ha maski nu heya a magkagi ha pang senti ha Espiritu na Dios, awan hikuna mapakawan.

¹¹ “Nokkan, meyangay kam ha saguppang na kapikapilya na Judyo a hidi, ken ha gobernador a hidi, ken ha hari a hidi. Ngem nokkan, nu paliwatan di kam, gipu ha panahod moy ha nikan, awan kam mina magburibur nu anya i rason moy ha nidi, onu panyan moy a makitabbeg ha nidi. ¹² Gipu ta, ha iday a tiyempo, atoy i Espiritu na Dios a mangitoldu ha nikam nu anya mina i kagi moy,” kon ni Jesus.

I Estoriya ni Jesus Megipu ha Mabaknang a Lallaki

¹³ Niyaen, atoy i esa a lallaki ha lubuk na kakpalan aye, ket kinagi na, “Maestro, ibon mo bi i hekka ko, penu bunongan na ak ha gihagihak na minama mi.”

¹⁴ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Agay, bakkanak a hukom a magpabunong mina ha gihagihak moy!” ¹⁵ Ket kinagi ni Jesus ha nidi ngamin, “Magingat kam a awan moy seniyan i maski nu anya a kalase na bagbagay. Ta bakkan a babaknang i paggipuwana na mappiya a pagbiyag na tolay, maski nu mabaknang unay. Awan a makapappiya i babaknang ha biyag na tolay,” kon ni Jesus.

¹⁶ Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na, “Idi kan, atoy i esa a mabaknang a lallaki, ket mappiya i pinaggapas na. ¹⁷ Isu, kagin na, a ‘Kulang i paghenan na irik ko! Anya mina i gimetan ko?’ kon na kan. ¹⁸ ‘Ay, katandi ko dan! Rakrakan ko mina i kamalig ko a alegid, ket pataknagan ko i dakdakkal a kamalig a pagdattonan ha irik ko, ken ngamin a aruwatan ko,’ kon na kan. ¹⁹ Sa na, kinagi na lallaki ha baggi na, ‘Masuwerteyak agay! Kusto dan i ginayak ko. Malaka la i biyag ko hanggan ha maski nu hangan a tawen. Isu a magkanak la, ken maginumak la, ken magragsakak la,’ kon na kan na Mabaknang. ²⁰ Ngem inpeta na Dios ha nikuna, ‘Madagel ka, ta yenan a kallap ket matay ka. Ket heya dod i makingbagay ha dagende a inkemot mo?’ kon na Dios ha lallaki a mabaknang. ²¹ Isu,” kinagi ni Jesus, “kona bila hito i magimet ha maski nu heya a magpuhon ha babaknang para ha baggi na, ngem magpabiyang ha nebilang na Dios a kinabaknang ha biyag a magnanayon,” kon ni Jesus ha kakpalan aye.

Tumalak Kitam Ha Dios

²² Ket kinagi ni Jesus ha toltolduwan na, “Gipu ta kona hito, ipeta ko ha nikam, a awan kam mina magburibur ha pagbiyag moy, onu kasapulan moy. ²³ Ta nu atdinan

na kam na Dios ha biyag moy, awan moy mina kagin a awan na kam atdinan ha kasapulan moy. Malaka la iday ha Dios. Ta mas mangina i biyag moy ngem kanan onu badu. ²⁴ Entan moy i manok a hidi. Awan hidi magmula, ket awan hidi maganni. Ket awan ha kamalig di. Pakanan na hidi na Dios. Ket hikam i mas mangina ha Dios ngem manok a hidi. ²⁵ Ket tahod bila a awan ha pagserbe ha buribur. Nu dumemat i tiyempo na katay mo, awan ka makapaalay ha biyag mo gipu ha buribur mo.

²⁶ “Isu, nu awan kam makapaalay ha biyag moy, maski ha ballik la, apay a buriburan moy i maski nu anya a aruwatan moy? ²⁷ Hikam i mas mangina ngem ha budbudak. Ngem entan moy i budak a hidi. Awan hidi magtarabaho, awan hidi maggimet ha badu. Ngem nabaduwan dan hidi. Ket mas inaamakan i badu na esa a budak ngem ha ngamin a badu ni Hari Solomon, i mamabaknang a Hari ha Israel. ²⁸ Isu, nu baduwan na Dios i budak a hidi ha inamakan, maski nu matutod hidi nokkan, anya dod ha nikam? Sigurado a pabaduwan na kam bila. Apay wade a ballik la i panahod moy?

²⁹ “Awan kam mina magburibur! Awan kam umangburibur nu anya i pangikan moy onu panginum moy. ³⁰ Kona hay i ugali na ngamin a tolai a awan a manahod ha Dios. Ngem ha nikam, awan kam mina magaheg ha nidi. Ta nakatandiyen na Dios a masapul moy idagende a bagbagay. ³¹ Imbes na, nakaman moy mina i pinagtongpal moy ha Dios, ket atdinan na kam ha ngamin a kasapulan moy.

³² “Hikam a agagum ko, awan kam mina manteng. Maski nu awan kam makpal, kayat na Hama moy a sakopan na kam ha paghariyan na. ³³ Isu, ilako moy dan i aruwatan moy, ket iyatad moy i korinat ha napobre a hidi. Nu kona hito i gimetan moy, maalap moy nokkan i

sabali a baknang ha langit. Bakkan i babaknang ha langit, ta awan hidi mobosan. Bakan hidi ha kinabaknang moy a matakneg, onu makutem na uhad. ³⁴ Isu, nanakaman moy mina i paghariyan na Dios. Ta maski nu anya i nanakaman moy, iday i kaskasorhan moy ken ibilang moy a kinabaknang,” kon ni Jesus.

I Tagtagabu a Malaing a Magnakam

³⁵⁻³⁶ “Magayak kam mina ha maski nu anya a magimet. Maggayak kam mina a kona ha mappiya a tagtagabu a maguray ha happo di. Maski nu awan di katandi i pagsoli na happo di a maggipu ha esa a pagbodaan, awan di adapan i sulu di, ket matennonan pala hidi, penu malakwab di i ruwangan ha sigida, nu magdulaw i happo di. ³⁷ Mappiya i kasasaad di nu sigagayak hidi, a awan hidi makakilap ha pagsoli na happo di. Ta ha ide a happo di, hikuna i magitennon ha tennon na tagabu. Ket hikuna i magpaetnod ha nidi, ken magserbe ha nidi. Ket hikuna i mangpakan ha nidi. ³⁸ Isu, mappiya i kasasaad na sigagayak a hidi, uray nu sumoli i happo di ha maski nu anya a oras. Maski nu pagsigram dan, o maski nu lubuk na kallap.

³⁹ “Ket kona bila hito ha nikitam,” kinagi ni Jesus, “Hal-imbawa: nu atoy i makingbilay a makatandi nu hangan i pangsaddap na mahagtakaw ha bilay na, siyempre, madiyan na a palobusan a sumadap i mahagtakaw. ⁴⁰ Ket kona hito nokkan i pagdemat na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta kona ha mahagtakawak a dumemat ha sigida. Isu, magayak kam mina, a kona ha tagabu a hidi, penu makipagsalpak kitam. Ta sumoliyak nokkan ha tiyempo a awan moy mapugtowan,” kon ni Jesus.

I Tagtagabu a Masegkat

⁴¹ Sinalodsod ni Pedro, “Apo, inestoriya mo ide para ha nikami la a agum mo, onu para ha ngamin a totolay?”

⁴² Ket tinabbeg ni Jesus, “Inestoriya ko ide para ha maski nu heya a malaing a tagabu, a makaunod perpermi ha happo na. Hikuna i tagabu a meturayan na happo na ha bilay na. Ket i tagabu hito i magpakan ha ngamin a sabali a tagabu ha kanan di a husto. ⁴³ Ket mappiya i kasasaad na ide a tagabu nu sumoli i happo na, ket maenta na a nagtongpal i tagabu na ha ngamin a nebon ha nikuna. ⁴⁴ Ta ipeta ko ha nikam, a meturayan na happo i tagabu na heya ha ngamin a aruwatan na.

⁴⁵ “Ngem kagbi hikuna nu sabali i nakam na. Ket nu nakaman na a maalay pala, a awan pala dumemat i happo na. Ket nu mangrugi hikuna a magbaot ha sabali a tagtagabu, a maski lallallaki, onu babbey a hidi. Ket nu magkan la hikuna, onu maginum la hikuna, ken maging mabartek hikuna. Agay, kagbi hikuna. ⁴⁶ Ta sumoli i happo na ha tiyempo a awan na mapugto. Ta awan na katandi i tiyempo na pagdemat na happo na. Ket nu dumemat i happo na, siyempre, isina na i tagabu aye, a ipaagum na hikuna ha nagsalungasing a hidi.

⁴⁷ “Dakdakkal i parusa ha tagabu a makatandi ha panggep na happo na, ngem awan na pagayakan i baggi na a magtongpal. ⁴⁸ Ket balballik i parusa ha tagabu a awan makatandi ha panggep na happo na, maski nu gimetan na i madukas a pakaparusaan na mina. Ket kona bila ha ide, a ipeta ko ha nikam. Nu makpal i neyatad ha esa a tolay, siyempre, makpal mina i mesulet na nokkan. Onu makpal unay i neyatad ha esa a tolay, siyempre, makpal bas i mesulet na,” kinagi ni Jesus ha agagum na.

Ni Jesus i Magpasina ha Tolay a Manahod ken Tolay a Masegkat

⁴⁹ “I pagdemat ko ha lutak i kona ha esa a lallaki a umangay a magtutod ha sikaw na. Ket i kona ha gangatan ko i pangpadalus ko ha totolay a manahod. Ket kona ha pangpasina i gangatan ko ha totolay a magmadi a manahod. Ket kayat ko gamen a mangrugi dan ide a gangatan! ⁵⁰ Ngem ha palungo a makapagangatak ha ide a gangatan, masapul a magattamak ha makpal a rigrigat. Ket matagegak hanggan mobos idenday a rigrigat.

⁵¹ “Baka kagin moy a inumangayak ha he penu maadya ko i ngamin a rigrigat. Awan agay! Awan a makapatalna i pinagdidinaggap ko, nu awan a mapasina na pagditang ko aye. ⁵² Ta mangrugi ha niyaen, gipu ta hikan, masinasina i totolay. Kona nu atoy i lima a tolay ha esa a pamilya, ket magsina hidi. Ta magkasenti i tallu ha duwa, ket magkasenti bila i duwa ha denday a tallu. ⁵³ Magsina i pattama, ket magsina i pattena, ket magsina bila i magmanugang a hidi,” kon ni Jesus.

“Makatandiyan moy mina Ide a Tiyempo”

⁵⁴ Tinumulos ni Jesus ha pagitoldu na, ha kakpalan a hidi, “Nu maenta moy i madiklam a ulap ha daya, ikagi moy a dagus a maguden nokkan. Ket nokkan, maguden man. ⁵⁵ Ket nu mabati moy i pahas a magipu ha abagat, ikagi moy a maging mapassi nokkan. Ket nokkan, naging mapassi dan. ⁵⁶ Ngem aginmalmalaing kam agay! Ta malaing kam, nu pugtowan moy i uden, onu passi. Ngem madiyan moy a makatandiyan i tiplad a pangpakatandi ha tiyempo aye. ⁵⁷ Apay a madiyan moy a makatandiyan i paggimet a mappiya? Nokkan, nu matay kam, madusa kam, gipu ta madukas i paggimet moy.

⁵⁸⁻⁵⁹ “Kona ha ide i tiyempo aye. Kona nu atoy i mayat a mangidarum ha nikaw ha saguppang na hukom. Ket ha palungo a isaguppang na ka ha hukom, siyempre, padasan

mo a ikabos i gahut mo. Nu awan mo mekabos ha nikuna, sigurado a isaguppang na ka ha hukom. Ket iyatad na ka na hukom ha pulis. Ket ipabalud di ka. Ket ipeta ko ha nikaw, iday a pagbaludan i paghenan mo hanggan mobos i ngamin a gahut mo. Isu, makatandiyen moy mina i mappiya a tiplad na tiyempo aye, penu awan kam mapaliwatan ha saguppang na hukom nokkan,” kon ni Jesus.

13

“Magbabawi Ka onu Matay”

¹ Niyaen, atoy bila ha kakkapan aye, i nangibaheta ha ni Jesus megipu ha ginimet ni Gobernador Pilato. Ta pinatay ni Pilato i kappal a Judyo a taga-Galileya, idi nangiwayat hidi ha Dios ha Templo. ² Ket kinagi ni Jesus, “Anya ha nakam moy? Kagin moy wade a inpalobus na Dios i pinagpatay ni Pilato gipu ta mas madukas idagende a Judyo ngem ha ngamin a sabali a Judyo a taga-Galileya? ³ Awan agay! Mekalan hidi ha nikam ngamin. Ket ipeta ko ha nikam, a nu awan kam sumina ha liwat moy, matay kam bila a kona ha nidi. Matay kam ngamin. ⁴ Anya i nakam moy megipu ha dagendo a esa pulo ket walu a taga-Siloam, idi natakneg i torre ha nidi? Natay dawan hidi ta mas madukas i liwat di ngem ha sabali a tolay ha Jerusalem? ⁵ Awan agay! Ta maski hikam, nu awan kam sumina ha liwat moy, kona dalla ha denday i magimet ha nikam nokkan. Matay kam ngamin ha rigrigat,” kon ni Jesus ha kakkapan aye.

⁶ Ket inestoriya ni Jesus ha nidi a kakkapan. “Nikuna, atoy i esa a lallaki a makinglutak. Ket atoy bila ha lutak na i kayo a managenan ha ‘igos’ i bunga na. Inerieriyok na makinglutak i igos ha iday a kayo, ngem awan na naeriyokan. ⁷ Isu, inpeta na ha esa a mahagdapon ha lutak

na, ‘Pukanan mo iday a kayo, ta inerieriyok ko dan ha tallu a tawen, ngem awan ko pala naeriyokan uray esa la a igos ha iday a kayo. Adyan mo mina, penu awan na mekabos i tabbi na lutak,’ kon na makinglutak. ⁸ Ngem kinagi na mahagdapon, ‘Apo, kabengan mo bi ha esa la a tawen. Ket lamonan ko mina, ket dattonan ko ha pagpatabbi ha lebut na. ⁹ Sa, nu magbunga, mappiya. Ket nu awan magbunga ha esa a tawen, papukan mo dan,’ kon na mahagdapon.” Ide i inestoriya ni Jesus megipu ha pagbabawi.

Pahusayan ni Jesus i Babbey a Kinammol

¹⁰ Nagitoldu manon ni Jesus ha esa a Sabado ha kapilya na Judyo a hidi. ¹¹ Ket atoy bila i babbey a pinagsaket na dimonyo ha esapulo ket walu a tawen. Kinammol dan hikuna, a awan na kaya isunong i baggi na. ¹² Idi naenta ni Jesus hikuna, inayagan na. Ket kinagi na, “Manay, awan dan i saket mo!” ¹³ Ket tinumulos ni Jesus a intupo na i kamat na ha nikuna, ket dagus a tinumaknag ide a babbey, ta nasunong dan i baggi na. Ket nagdeyaw hikuna ha Dios.

¹⁴ Ngem nagingal i kapitan na kapilya na Judyo a hidi. Ta nagpahusay ni Jesus ha saket, maski ha Sabado. Isu a kinagi na kapitan ha kakpalan a hidi ha kapilya, “Atoy i annam a pamalak a pangtarabaho, ket umangay kam mina ha dagenday a pamalak, penu magpahusay ha baggi moy. Ngem madukas man nu magpahusay kam ha Sabado,” kon na kapitan.

¹⁵ Ket tinabbeg ni Jesus, “Hikam i aginpappiya! Ipeta moy a awan kam magtarabaho ha Sabado, ngem heya ha nikam a awan na lakbisan i baka, onu kabayo na, ket guyodan na ha dinom, maski nu Sabado? ¹⁶ Niyaen, atoy he i apo ni Abraham, ket kona ha nagakadan na hikuna ni Satanas ha esa pulo ket duwa a tawen, ngem madiyan moy

a malakbisan hikuna ha pamalak a pagpaemmang. Agay!” kon ni Jesus.

¹⁷ Ket idi nateman di i tabbeg ni Jesus, nasanikiyan dan i kakasenti ni Jesus. Ngem nagragsak i ngamin a sabali a tolay, gipu ta mappiya man i ginimigimet ni Jesus.

Ikanan ni Jesus i Kinadakal na Paghariyan na Dios

¹⁸ Ket kinagi ni Jesus, “Anya wade i kekalanan ko ha paghariyan na Dios? Kona ha anya wade i kadakkal na? ¹⁹ Ikanan ko ito ha esa a bukal na mustasa a inmula na lallaki ha lutak na. Ket tinumubu ide a bukal a hanggan dinumakkal dan unay, ket nagraborabon i manok a hidi ha tingitingi na. Ket kona bila hito i pagtubu na paghariyan na Dios ha kakpalan a tolay.”

²⁰ Ket tinumulos pala ni Jesus, “Panyan ko a mepakatandi ha paghariyan na Dios ha totolay? ²¹ Kona bila ha ide, a kona ha lebadura. Ta nu atoy i babbey a magluto ha tinapay na, alapan na i ballik la a lebadura. Ket ilaok na ha dakkal a basket na arena, hanggan maalisan na i ngamin a arena. Ket bumigal ide a arena. Ket kona bila hito i pagiyalis na paghariyan na Dios ha totolay,” kon ni Jesus.

²² Ket tinumulos di Jesus ha paglakad di ha Jerusalem. Ket idi paglakad di, hinumuyot hidi ha kada baryo ken kada ili, penu magitoldu. ²³ Ket atoy i esa a tolay a nagsalodsod ha, “Apo, anya wade? Ballik la wade i totolay a isalakan na Dios nokkan?” Ket tinabbeg ni Jesus, ²⁴ “Kona ha masupit a ruwangan i biyag a magnanayon a awan ha kahad. Padasan mo dod a sumadap ha ruwangan aye niyaen, ta padasan na bila na kakpalan nokkan. Ngem awan di kaya sumadap nokkan.

²⁵ “Ikaspangaregan, nu dumemat iday a tiyempo nokkan, i kona nu atoy i esa a makingbilay a umikat ket seradowan na i ruwangan na. Ket kona nu hen kam

pala ha lapos, ket magtoktok kam ha ruwangan, ket kona nu ipeta moy, ‘Apo, pakilakwab mo bi i ruwangan ha nikami!’ Agay, tabbegan na kam, a ‘Awan takam katandi, onu taga hadya kam!’ ²⁶ Ket nu tumabbeg kam ha, ‘Awan Apo, katandiyen mo kami, ta nakipagkan kitam ket nakipaginum kitam nikuna. Tinolduwan mo kami ha ili mi!’ kon moy a. ²⁷ Ngem ipeta manon na makingbilay, ‘Awan takam katandi onu taga hadya kam! Umadiyo kam dan, hikam a maggimet ha madukas!’ Ito i kagiyan na makingbilay.”

²⁸ Ket intulos ni Jesus, “Nokkan nu dumemat iday a tiyempo, maenta moy i minappo moy a hidi a ni Abraham, ni Isak, ni Jakob, ken ngamin a minahagpugto a hidi. Maghen hidi ha paghariyan na Dios. Ngem hikam i metogbak dan. Ket magsangisanget ken magdigidiging kam ha rigrigat moy. ²⁹ Nokkan, nu dumemat iday a tiyempo, dumemat i tolay a maggipu ha ngamin a lugar ha lutak: ha amiyanan, ha abagatan, ha laod, ken ha daya. Maski hidi a bakkan a Judyo. Ket umetnod hidi ha paghariyan na Dios. Ket magkan hidi ha piyesta na Dios. ³⁰ Ket baka kagin moy a awan mina hidi makasaddap ha paghariyan na Dios, ta bakkan hidi a Judyo. Ngem ipeta ko ha nikam, a hidi man i primero a sakopan na Dios ha paghariyan na. Ket ha nidi a kagin moy a magpalungo mina a sumadap, agay, awan hidi makasaddap,” kon ni Jesus.

I Pagkagbi ni Jesus ha Totolay ha Jerusalem

³¹ Ha iday a oras, dinumemat i kappal a Pariseyo, penu iwadan di ni Jesus. “Umadiyo kam dan,” kon di. “Bumuyot kam mina ha sabali a lugar, ta kayat ni Herod a patayan na ka,” kon di. ³² Ket tinabbeg ni Jesus, “Umangay kam ha iday a mahagsikap, ket ipeta moy a awanak pala

lumapos. Ta magtulosak a magpalakad ha dimonyo a hidi ket magpahusay ha masaket a hidi. Ide i gimetan ko ha yenan a pamalak ken esa ugma, ket hanggan matongpal ko i panggep na Dios. ³³ Ta kasor ko a tulosan i paglakad ko ha yenan a pamalak, ken esa ugma, ket hanggan dumematak ha Jerusalem. Ta Jerusalem i kinatayan na bila na minahagpugto a hidi.

³⁴ “Hikam a totolay na Jerusalem,” kon ni Jesus. “Kagbi kam! Kanayon kam a magbuno ha nidi a mahagpugto! Kanayon moy a bisagan i paangayan na Dios ha nikam! Maminmakpal a beses a kinayat takam daponan, a kona ha manok a lakopan na i piyak na a hidi, ngem awanak moy palobusan. ³⁵ Isu, niyaen, pabiyanan na kam na Dios, ket pabiyanan na bila i Templo a pinatakng moy. Ket ipeta ko ha nikam, awanak moy maenta manon hanggan magsoliyak, ket ipeta moy, ‘Deyawan tam hikuna a pinaangay na Dios!’,” kon ni Jesus.

14

Magpahusay ni Jesus, Maski nu Sabado Manon

¹ Idi esa a Sabado, nakipagkan manon ni Jesus ha bilay na esa a kapitan na Pariseyo. Ket siniiman di ni Jesus, penu maenta di nu makaliwat ni Jesus ha Linteg na Judyo.

² Niyaen, idi naghén ni Jesus ha bilay na Pariseyo, atoy i esa a lakay a dinumemat ha ni Jesus. Bitiniya unay i tikad ken labunogen na. ³ Ket sinalodsod ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, “Anya i nakam moy ha Linteg tam? Anya, mapalobusan na i pagpahusay ha Sabado, onu ikemot na? Ta iday kan i liwat ha linteg tam,” kon ni Jesus.

⁴ Ngem madiyan di a tumabbeg. Isu, sinalpak ni Jesus iday a lakay a bumigi, ket pinahusay na. Sa na, pinalakad hikuna. ⁵ Ket sinalodsod ni Jesus ha nidi a inumetnod ha

bilay, “Tahod a awan kam magtarabaho ha Sabado? Anya nu atoy i annak mo a natakneg ha abot a madisalad, o uray nu kabayo mo la i natakneg, anya, awan kam dod magtarabaho, penu guyodan mo hikuna ha lapos, maski nu Sabado?” kon ni Jesus. ⁶ Ngem awan hidi tinumabbeg, ta naabak dan hidi.

⁷ Niyaen, atoy bila i naawis a hidi ha pangapon na Pariseyo aye. Ket idi inumetnod hidi a magkan, siniiman ni Jesus nu heya i magpili ha inamakan a pagetnodan, a para ha tolay a matangkay. ⁸ Ket kinagi ni Jesus ha nidi ngamin, “Kona hito, ipeta ko ha nikam. Nu meawis ka ha pagbodaan, awan kas umetnod ha inamakan a etnodan a para ha matangkay. Ta baka dumemat pala i mas matangkay ngem ha nikaw. ⁹ Ket baka ipeta na lallaki a magpaboda, ‘Agay, awan kas umetnod ha he, ta ide i pagetnodan para ha sabali!’ kon na. Ket masanikiyan ka dan, ta paetnodan na ka ha lamessa ha sidung. ¹⁰ Imbes na hito, mappiya pala, nu meawis ka ha pagbodaan, umangay ka mina ha sidung, ket umetnod ka hay. Ket nu maenta na ka na lallaki a magpaboda, ipeta na ha nikaw, ‘Agay, umunek kas. Makipagkan kitam ha ontok,’ kon na. Ket awan ka masanikiyan, ket mappiya malla i nakam na ngamin ha nikaw. ¹¹ Gipu ta kona ide pala: ha nidi a magpatangkay ha baggi di niyaen, mapasanikiyan hidi nokkan. Ngem ha nidi a magpadibbi ha baggi di niyaen, mapatang kay hidi nokkan,” kon ni Jesus.

¹² Ket kinagi ni Jesus ha kapitan na Pariseyo a nagawis ha pangapon aye, “Nu magiyawis ka ha esa a pangaldew onu esa a pangapon, awan kas magiyawis ha ililay mo la, onu kakabiyon mo la, onu kakaili mo a mabaknang. Gipu ta, awisan di ka bila nokkan, ket iday la i gungguna mo. ¹³ Bakan mina i ugali moy! Mappiya pala nu awisan mo i napobre a hidi, i mapikot a hidi, i napilay a hidi, ken i

nabulsak a hidi. Kona hito. ¹⁴ Ket atoy i gungguna mo nokkan a maggipu ha Dios. Gipu ta kinagbiyan mo hidi a awan makasulet ha ginimet mo. Ket dumemat nokkan i tiyempo nu pabiyagan manon na Dios i mappiya a toloy. Ket iday i tiyempo a pagsulet na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

I Estoriya a Pangipakatandi ha Paghariyan na Dios

¹⁵ Ha pangapon na Pariseyo aye, atoy bila i esa a nakikan ha ni Jesus. Ket idi nateman na ito a kinagi ni Jesus, kinagi na ha nikuna, “Mappiya i kasasaad na makipagkan a hidi ha paghariyan na Dios!” kon na. ¹⁶ Ket inestoriya ni Jesus ide a pangipakatandi na, “Atoy idi i pinagsilebra na mabaknang. Ket inawis na i makpal a tolay. ¹⁷ Idi nasagana dan i pagsilebra na, pinaangay na i esa a tagabu na a mangipeta ha nidi a naawis dan, ‘Uyoy kam, ta nesagana dan ngamin,’ kon na kan na tagabu na. ¹⁸ Ngem nagkalan hidi ngamin, a nagpambar hidi. Kinagi na esa, ‘Kaggatang ko ha talon. Isu, masapul a umangayak a mangenta. Pasensiyaanak mo bi,’ kon na kan na esa. ¹⁹ Ket kinagi na sabali, ‘Kaggatang ko ha esa pulo a nuwang. Masapul a umangayak a padasan ko hidi. Pasensiyaanak mo bi,’ kon na kan bi. ²⁰ Ket kinagi na sabali, ‘Kakabkabanga ko dalla. Awanak dod makaangay,’ kon na kan bi. ²¹ Sa, nagsoli i tagabu ha mabaknang, ket inbaheta na i megipu ha ngamin a kinagi di a inawis na. Dadi, agay! Nakaingal i mabaknang aye. Kinagi na, ‘Sagidan mo. Umangay ka dan ha karkarsada ken dilan na ili. Ket alapan mo i tolay a hidi ho. Maski hidi a mapobre, ken mapikot, ken mabulsak, ken mapilay a hidi,’ kon na kan ni Mabaknang. Ket nagsigida dod i tagabu aye. ²² Niyaen, idi nagsoli hikuna, inpeta na, ‘Apo, ginimet ko i ngamin a inbon mo, ngem makpal pala i paghenan

ha bilay mo,' kon na kan na tagabu. ²³ Ket kinagi na mabaknang ha tagabu na aye, 'Umangay kas ha diladilan ha talon. Ket pasaddapan mo i tolai a hidi, penu maputat i bilay ko. ²⁴ Ket ha ngamin a hidi a inumadi ha awis ko, pulos, awan hidi makapadas ha pagsilebra ko. Ide dan i ipeta ko ha nikam,' kon na kan ni Mabaknang." Ket ito i estoriya ni Jesus megipu ha paghariyan na Dios.

Panyan na Tolai a Magbalin a Tagabu ni Jesus

²⁵ Idi naglakad ni Jesus, inumuseg bila i kakpalan a tolai. Ket sinumoleg hikuna, a inpeta na ha nidi, ²⁶ "Ha maski nu heya a kayat a umuseg ha nikan, penu tolduwan ko, masapul a ayayatanak na ha mas dakkal. Nu awan dakdakkal i pinagayat na ha nikan ngem ha sabali, awan a mabalin a maging esa a agum ko. Maski nu hama na onu hena na, onu kabanga na ken annak na a hidi, onu hekka na ken wadi na a hidi, o maski nu baggi na a mismo. Masapul a ayayatanak na ha dakdakkal ngem ha nidi. ²⁷ Ta awan a mabalin a maging esa a agum ko, nu awan na ak usegan, ken kabengan na i baggi na, maski nu matay," kon ni Jesus ha kakpalan a hidi.

²⁸ Ket intulos na, "Ta kona ha ide a ibilang moy mina i gastos na paggimet moy. Nu atoy i tolai a kayat na a magpataknag ha mangina a bilay, siyempre, ha palungo a paggatang na ha aruwatan, masapul a ibilang na i gastos na aruwatan. Ta baka kulang i korinat na. ²⁹ Nu awan hikuna magbilang, baka metolnak na la i adigi, ket awan metulos. Isu a pagngidingiditan di nokkan na makaenta ha pinagbilay na. ³⁰ 'Agay, nangrugi i lallaki aye ha bilay na, ngem awan na kaya a ubosan,' kon di man.

³¹ "Ket kona bila hito i ugali na hari a hidi. Nu atoy i esa a hari, a maglaban mina ha sabali a hari, siyempre, ibilang na i sundalu na a hidi. Ket nu atoy ha nikuna i esa pulo a

ribu a sundalu, ngem atoy i duwa a pulo a ribu i sundalu na kasenti na, nakaman na mina nu panyan na abakan i kasenti na. ³² Ket nu nakatandiyan na a awan na maabak i kasenti na, paangayan na mina i tagabu na a mangsalpak ha kasenti na aye, penu makiuhon hidi a awan makilaban. ³³ Niyaen, hikam mina i magnakam ha kona ha magbilang aye. Ta awan kam makauseg ha nikan nu madiyan moy a ibilang i ngamin a gastos na paguseg moy, ket nu madiyan moy a itirak ngamin.

³⁴ “Ket kona pala ha ide,” kon ni Jesus, “kona bila ha asen i tolai a mayat a umuseg ha nikan. Mappiya i asen, ta masinggat i ennam na. Ngem nu lompas dan i ennam na, awan a mabalin a mapasoli i ennam na manon. ³⁵ Isu, awan ha balle na. Ibanghat moy la. Awan a mabalin a usaran moy ito a pangpatabbi ha mula moy. Ket awan ha balle na, maski nu pangkallab moy ha attay. Ket kona bila hito ha nikam. Ta hikam i kona ha asen a masinggat. Isu, ipeta ko ha nikam, a magteman kam perpermi, nu masaneg moy i kagi ko. Ket nanakaman moy, penu pumigsa pala i panahod moy.”

15

Maragsak i Dios ha Tolai a Magbabawi ha Kinadukas

¹⁻² Idi esa a pamalak, dinumuhapduhap hidi a mahagliwat, a kona ha mahagsinger ha buwis a hidi ken hidi a masegkat ha Linteg na Judyo. Ket kayat di a magteman ha ni Jesus. Ngem atoy bila i Parisayo a hidi ken mamaestro na linteg. Ket pinagkagikagiyan di ni Jesus, ta nakiilay ni Jesus ha totolay a madukas, kon di kan. Kinagi di, “Kakuyog ni Jesus i mahagliwat a hidi. Ket dadi pala agay, a makipagkan bila hidi!” kon di.

³ Ket gipu ta kona hito, inestoriya ni Jesus i pangikalan na ha nidi. ⁴ Kinagi na, “Nu atoy i esa a gasut na

karnero ha nikaw, ket mapukaw i esa, siyempre, itirak mo i siyam a pulo ket siyam ha talon, ket tanubukan mo i esa hanggan maeriyokan mo. ⁵ Nu naeriyokan mo dan i esa, magragsak ka, a baklayan mo iday a karnero, ket isoli mo ha bilay moy. ⁶ Nu nagsoli ka dan ha bilay moy, ayagan mo i agagum mo, a ipeta mo, 'Magragsak kitam bas, ta naeriyokan ko dan i napukaw a karnero,' kommo. Ket mas maragsak ka megipu ha esa a naeriyokan mo, ngem ha siyam a pulo ket siyam a awan napukaw. ⁷ Ket ipeta ko ha nikam a kona ha ide i kayat ko a kagiyon. Nu atoy i esa a tolay a magbabawi ken sumina ha ugali na a madukas, maragsak hidi unay ha langit. Mas maragsak hidi ha langit megipu ha esa a magbabawi, ngem ha siyam a pulo ket siyam a tolay a awan makasapul ha pagbabawi.

⁸ "Ket kona bila ha ide," kon ni Jesus, "nu atoy i esa a babbey, ket atoy ha nikuna i sampu a pilak, ngem napukaw i esa, maganya hikuna? Siempre, magpagangat hikuna ha sulu di, ket sagadan na perpermi i ngamin a bilay di. Ket dagdagan na i pageriyok na hanggan a maeriyokan na dan i pilak na aye. ⁹ Nu naeriyokan na iday a pilak, magayag hikuna ha agagum na. 'Magragsak kitam, ta naeriyokan ko i pilak ko,' kon na. ¹⁰ Kona dalla hito, ipeta ko ha nikam, magragsak unay i anghel a hidi na Dios nu maenta di i maski esa a magbabawi ken sumina ha ugali na a madukas." Ide i nepeta ni Jesus ha Parisayo a hidi ken mamaestro na linteg, ta kagin di a awan di masapul a magbabawi.

¹¹ "Ket kona pala ha ide," tinumulos ni Jesus, "Atoy idi i esa a lakay ken duwa a annak na a lallaki. ¹² Inpeta na boridik ha hama na, 'Hama ko, iyatad mo bi i bunong ko ha gihagihak tam,' kon na. Isu a binunong na lakay i gihagihak di ha nidi duwa. ¹³ Idi awan maalay, inlako na boridik i bunong na, ket linumakad hikuna ha lugar a

madiyo. Idi pagdemat na, inubos na i ngamin a korinat na ha nagastador a ugali na. ¹⁴ Niyaen, idi nobos i ngamin a korinat na, dinumemat i nakaro a alap ha ide a lugar, ket nagrigat unay i boridik heya. ¹⁵ Isu a nagpatagabu hikuna ha esa a mannannalon. Ket pinaangay na i boridik ha talon na, penu pakanan na i babboy a hidi. ¹⁶ Tahod a kayat na a magkan, maski ha kanan na babboy a hidi, maski nu lupas la. Ta awan hikuna naatdinan ha kanan. ¹⁷ Niyaen, idi sinumoli i pakanakam na, inpeta na ha baggi na, 'Atoy i makpal a tagabu ha nama ko, ket makpal i kanan di ngamin. Ngem dandaniyak a matay, ta awan ha kanan ko. Mesungotak agay! ¹⁸ Umangayak dod ha nama ko. Ket ipeta kos ha nikuna, "Hama ko, nagliwatak ha Dios ken ha nikaw. ¹⁹ Awanak mo ibilang a annak mo, nu awan mina a tagabu mo." Kona hito i nakam na boridik.' ²⁰ Isu a sinumoli hikuna ha nama na. Ket idi linumakad pala hikuna, inbatabatad nama na, ket naenta na i boridik ha madiyo. Ket kinagbiyan na a nagbuyot hikuna, ket ginakusan na i boridik aye. Ket inammosan na hikuna. ²¹ Ket inpeta na boridik, 'Hama ko, nagliwatak ha Dios ken ha nikaw. Awanak mo mina ibilang a annak mo.'

²² "Ngem nagayag i lakay ha tagabu a hidi, 'Sigida kam, alapan moy i kaaamakan a tennon, ket itennon moy ha nikuna. Isangkalang moy bila ha kamat na. Isapatos moy bila ha tikad na. ²³ Alapan moy bila i malogyaw a baka a matabbi, ket partiyon moy. Magsilebra kitam bas, a magragsak kitam. ²⁴ Ta sinumoli i annak ko aye. Idi pinaglapos na, kona ha natay dan hikuna. Ngem niyaen, kebbiyag pala. Idi, kona ha netawtaw hikuna. Ngem niyaen, naeriyokan ko dan.' Ide i kinagi na hama na. Ket nagragsak dod hidi.

²⁵ "Niyaen, idi nagragsak pala hidi, sinumoli i hekka na a nagipu ha talon. Ket idi binumikan hikuna ha bilay di,

nateman na i musika ken salsala di. ²⁶ Nagsalodsod dod hikuna ha esa a tagabu, ‘Maganya hidi?’ kon na hekka. ²⁷ Ket tinabbeg na tagabu, ‘Sinumoli i wadi mo. Ket pinarti nama mo i malogyaw a baka a matabbi, penu magragsak hidi. Maragsak man ni Lakay, ta nahusay i wadi mo,’ kon na tagabu. ²⁸ Ngem gipu ta kona hito, nagingal i hekka. ket madiyan na a sumadap ha bilay. Isu, linumapos i hama na, ket inpeta na a sumadap mina ha bilay. ²⁹ Ngem kinagi na hekka ha nama na, ‘Hama ko, hanggan idi ballikak pala, nagtarabahowak ha nikaw a kona ha tagabu. Awanak nagtalakag ha nebon mo. Ngem hanggan niyaen, awan mo pala inyatad, penu makipagragsakak ha agagum ko, maski nu ballik la a kambing. ³⁰ Ket niyaen, nu sumoli i boridik mo aye, pinarti mo i malogyaw a baka a matabbi! Maski nu inubos na i gihagihak mo ha pampam a hidi!’ kon na hekka. ³¹ Ngem kinagi nama na, ‘Annak ko, kanayon taka kakuyog. Maski nu anya i aruwatan ko, iday bila i aruwatan mo. ³² Mappiya dod nu magragsak kitam. Ta idi, kona ha natay i wadi mo. Ngem niyaen, magbiyag a tahod. Idi, kona ha netawtaw hikuna. Ngem niyaen, naeriyokan tam manon,’ kon na hama.” Ide i estoriya ni Jesus ha Pariseyo a hidi ken mamaestro na linteg, penu makatandiyon di i pagkagbi na Dios ha totolay a mahagliwat.

16

I Pagitoldu ni Jesus Megipu ha Pagusar Tam ha Aruwatan

¹ Ket inestoriya ni Jesus ha agagum a tolduwan na. “Nikuna, atoy i esa a mabaknang ken tagabu na. I tagabu na i mahagdapon ha ngamin a aruwatan na mabaknang. Ket maski nu anya i pangilako na mabaknang, ide a tagabu i tahod a mahagilako. Onu atoy i kayat na mabaknang, magpagatang hikuna ha tagabu aye. Ngem idi esa a

pamalak, nabaheta na mabaknang a busbusan na tagabu i korinat na. ² Isu, pinasaguppang na mabaknang i tagabu na, ket sinalodsod na, 'Apay? Inbaheta di a nagliwat ka ha tarabaho mo. Igiwat mo ha nikan i ngamin a inlista mo, penu makatandiyang ko i liwaliwat mo. Sa ka, awan magdapon ha aruwatan ko nokkan,' kon na mabaknang.

³ "Ket linumapos i tagabu aye, ket kinagi na ha nakam na, 'Anya mina i gimetan ko?' kon na. 'Nu awan i tarabaho ko ha mabaknang, awan ha binag ko ha tarabaho a madaggi. Ket masanikiyak a makilimos,' kon na. ⁴ 'Oni ah! Katandi ko dan!' kon na. 'Ide mina i gimetan ko, penu magbalinak a ilay di, ket respitaran di ak ha bilabilay di nokkan. Ket maski nu awan ha tarabaho ko, maregaluwan ko hidi,' kon na tagabu.

⁵ "Ket inpaayag na tagabu i ngamin a nagahut ha ni mabaknang. Ket pinaballik na i gahut di. Isu, naregaluwan na hidi. Idi dinumemat i nekaesa, inpeta na tagabu, 'Hangan i gahut mo ha ni mabaknang?' ⁶ Ket tinabbeg na, 'Esa a gasut a karamba na langis,' kon na. Ket inpeta na tagabu, 'Agay, lima a pulo la mina! Umetnod kas. Ket atoy ha he i papeles a inlista ko ha gahut mo. Sulitan mos ha lima a pulo la,' kon na tagabu.

⁷ "Sa na, sinalodsod na tagabu i sabali a nagahut, 'Hangan i gahut mo ha ni mabaknang?' kon na. Ket tinabbeg na, 'Esa a gasut a kaban na pahay.' Ket inpeta na tagabu, 'Agay, walu a pulo la mina! Atoy ha he i papeles a inlista ko ha gahut mo. Sulitan mo bi. Isurat mos a walu a pulo la i gahut mo,' kon na tagabu.

⁸ "Ket idi nateman na mabaknang i pinaggimet na tagabu aye, kinagi na, 'Dadi pala, malaing iday a tagabu. Ta nakaregalu hikuna para nokkan nu awan hikuna ha tarabaho,' kon ni mabaknang.

“Isu, entan moy,” kinagi ni Jesus. “Dinaydayaw na mabaknang i kinalaing na tagabu he, maski nagsuwitik. Ta kona hito i ugali na tolay a awan a umunod ha nikan. Tahod a mas malaing hidi ha pagsulet di ngem ha tolay a nasakop na Dios. ⁹ Ket ipeta ko dod ha nikam, a usaran moy mina i aruwatan moy para ha sabali a toloy, penu manahod hidi ken mesalakan. Ket nokkan, ha katay moy, ken awan moy mausar i araruwatan moy, atoy pala i ililay moy ha henan moy. Ket inaamakan i pagsalpak di ha nikam ha paghariyan na Dios.

¹⁰ “Nu mapagtalakan i magdapon ha ballik a aruwatan, mapagtalakan bila hikuna nokkan ha makpal a aruwatan. Onu nagsileng i tolay megipu ha ballik la a bagbagay, mahagsileng hikuna nokkan megipu ha dakkal a bagbagay. ¹¹ Ket kona pala ha ide, nu awan ka mapagtalakan ha baknang ha lutak aye, awan ka mapagtalakan ha sabali a baknang a malagda, ha Paghariyan na Dios. ¹² Nu awan a mabalin a metalak ha nikaw i aruwatan na sabali, heya dod i mangiyatad ha nikaw ha bagbagay a magingkuwa mo nokkan?

¹³ “Ta kona pala ha ide, ipeta ko ha nikam. Nu atoy i esa a lallaki, awan a mabalin a magtarabaho hikuna ha duwa a happo na. Nu padasan na, kasoran na i esa, ngem maenglan na i mekaduwa. Ket maguseg hikuna ha esa, ngem sumina hikuna ha mekaduwa. Ket kona bila hito ha nikam. Nu korinat i tahod a korsunada moy, ket nu kona ha korinat i happo moy, awan kam makauseg ha Dios,” kon ni Jesus.

¹⁴ Idi nateman di Pariseyo ito a kinagi ni Jesus, inulew di hikuna, gipu ta korinat i korsunada di. ¹⁵ Isu, kinagi ni Jesus ha nidi, “Hikam i magpaenta ha baggi moy ha saguppang na toloy. Ket kona ha maguseg kam ha Dios. Ngem katandiyon na Dios i nakam moy a madukas. Ta i

eriyokan moy la i pagdeyaw na totolay. Ngem i tolay a magpadeyaw ha baggi na, iday i tolay a magpaingal ha Dios,” kon ni Jesus.

¹⁶ Ket tinumulos ni Jesus a nepeta na, “I kakkagi na Dios a insurat di Moyses ken minahagpugto a hidi, idagende i pangitoldu mina ha nikam. Ket awan pala hidi lompas. Idagende i nagitoldu ha nikam hanggan ha pinagdemat ni Juan a Minahagbinyag. Nangrugi hikuna a magitoldu ha mappiya a baheta, a dandani dan i pagdemat na Hari a paangayan na Dios, kon na. Ket ide bila i pagibaheta ko ha ngamin a tolay. Ket niyaen, kayat di ngamin a pumilit a sumadap ha Paghariyan na Dios. ¹⁷ Ngem nanakaman moy ide, a maski nu umawan nokkan i langit ken ngamin a lutak, awan umawan i maski balballik a bobon na Dios ha Linteg ni Moyses, ken sursurat na minahagpugto a hidi.

¹⁸ “Isu,” kon ni Jesus, “hikam i magliwat. Ta nu atoy i esa a lallaki a sumina ha kabanga na, ket mangabanga manon ha sabali, ibilang na Dios a hikuna i mangibabbey. Ket nu atoy i lallaki a makikabanga ha babbey a sinumina ha kabanga na, hikuna bila i mangibabbey ha saguppang na Dios.” Hito i kinagi ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

Ikalang ni Jesus i Mabaknang ken Mapobre

¹⁹ Sa na, kinagi ni Jesus ide a pangikalanan na: “Nikuna, atoy i esa a mabaknang. Ket nagtennon hikuna ha kanginaan a tennon, ket nagkan ha kanginaan a kalase na kanan. ²⁰⁻²¹ Ket atoy bila i esa a napobre a nagen na, ni Lasaro. Nagsaket hikuna, ta napeklapeklat i baggi na, hanggan nagdeldel i asu a hidi ha limoto na. Ket kada pamalak, inumabag hikuna ha saguppang na bilay ni Mabaknang. Ket kinasor na a magkan, maski nu murkat la a natakneg ha lamessa na mabaknang. Ngem pulos, awan man. ²² Niyaen, idi minatay ni Lasaro, neyangay na

anghel a hidi ha ni Abraham, ha langit. Ket minatay bila i mabaknang aye, ket nelabbang hikuna. ²³ Sa, i paghenan na, i impyerno, a nadasadusa unay ni Mabaknang. Ket tinumangad hikuna, ket naenta na hidi ha langit, ni Abraham ken ni Lasaro. Naenta na a kinakagbiyan ni Abraham ni Lasaro. ²⁴ Ket inayagan na mabaknang, 'Lakay Abraham, kagbiyanak mo bi. Paangayan mo bi ni Lasaro a maski nu karkolowan na la i dinom, ta madusaak ha gangatan aye. Maski nu itabbung na la i gihagihay na, ket ipatagdu na i dinom ha dila ko,' kon na mabaknang. ²⁵ Ngem inpeta ni Abraham ha mabaknang, 'Annak ko, nakaman mo a nikuna, idi nagbiyag ka pala, mabaknang ka, ket malaka la i biyag mo, ta makpal i aruwatan mo. Ket idi tiyempo hito, napobre ni Lasaro, ket awan mo kinagbiyan. Isu, niyaen, kagbiyan ko hikuna, ket hikaw man i madusa ha impyerno ayo. ²⁶ Ket maski nu atoy i esa a mayat a humapog ha nikaw, awan a mabalin. Ta atoy i bangaw ha lubuk hay, penu awan makaangay ha lugar moy a magipu ha lugar mi aye. Ket awan bila makahapog hanggan ha lugar mi ha he i magipu ha lugar moy ayo,' kon ni Abraham ha ni mabaknang.

²⁷ "Sa na, inaged ni mabaknang ha ni Abraham, 'Isu, nu kona hito, umagedak ha nikaw, Lakay Abraham. Paangayan mo bi ni Lasaro ha bilay dima ko. ²⁸ Ta atoy pala i lima a pattaka ko. Iwadan na mina hidi, penu awan hidi sumadap ha lugar a pagdusaan aye,' kon ni mabaknang.

²⁹ "Ngem inpeta ni Abraham, 'Awan agay. Atoy dan i mangiwad ha nidi. I pinesursurat na Dios ha ni Moyses ken ha minahagpugto a hidi, ito mina i mangiwad ha nidi. Magteman mina hidi ha kakkagi na dagenday a surat,' kon ni Abraham.

³⁰ "Ngem kinagi ni mabaknang, 'Awan, Lakay Abraham. Basta nu umangay ha nidi i esa a tolay, a nagipu ha lugar

na natay, ket siguradowak a magbabawi hidi, a sulitan di i madukas a ugali di ha mappiya a ugali,' kon ni mabaknang.

³¹ “Ngem inpeta ni Abraham ha ni mabaknang, ‘Nu awan hidi magteman ha kakkagi na surat di Moyses ken minahagpugto a hidi, awan hidi mapatahodan. Maski nu magbiyag manon i tolay a minatay,’ kon ni Abraham.”

Ito i pangipakatandi ni Jesus ha dagende a Pariseyo.

17

I Pinagpakawan Tam ha Liwaliwat na Agagum Tam

¹ Kinagi ni Jesus ha agagum na a tolduwan na, “Magingat kam, ta atoy i makpal a tolay a magsolisog ken magpaliwat. Ket awan moy hidi melisiyan. Isu, magingat kam, ta atoy nokkan i dakkal a parusa. Ket dakdakkal i parusa ha tolay a magsolisog ken magpasina ha totolay ha nebon na Dios. ² Kona ha ide, a ipeta ko ha nikam. Marigat nu megakad i pogedu ha tangad na tolay, ket metogbak hikuna ha diget. Oni ah. Ngem atoy i mas marigat a parusa ha magpasina ha esa a madibbi a tolay ha bon na Dios. ³ Isu, magingat kam a awan kam makapasina ha agagum moy ha Dios. Magingat kam. Nu makaliwat i agum mo, iwanan mo hikuna. Ket nu magbabawi hikuna, pakawanan mo. ⁴ Maski nu liwatan na ka ha maminpitu ha esa a pamalak, ken sumoli hikuna ha maminpitu, a ipeta na a, ‘Magbabawiyak dan.’, masapul a pakawanan mo hikuna.” Ide i inpeta ni Jesus ha agagum na, a megipu ha pagpakawan di ha kakalan di a tolay.

Megipu Ha Panahod Tam

⁵ Ket inaged na esa pulo ket duwa a apostol a pinili ni Jesus, “Ipigsa mo bi i panahod mi,” kon di. ⁶ Ket inpeta ni Jesus, “Nu atoy ha nikam i panahod a kona ha kadakkal na bin-i na mustasa, mabalin moy a mepeta ha dakkal a kayo

aye a, ‘Mabaghot ka dan, ket memula ka dan ha diget!’ ket magimet iday a inbon mo.” Ide i nepeta ni Jesus ha agagum na a megipu ha panahod a mapigsa.

Megipu Ha Pagserbe Tam

⁷ Intulos na, “Ket kona pala ha ide, a ipeta ko ha nikam. Nu atoy ha nikam i tagabu a sumoli a nagipu ha pagaradowan na, onu pagdaponan na ha karnero, awan mo ipeta, ‘Hen ka dan, a magkan.’ ⁸ Ta kagangay moy a magkagi ha, ‘Magdegus ka dan, ket sulitan mo i tennon mo, ket lutowan mo i kanan. Sa, nu naubosak a magkan, magkan ka bila.’ Kona ide i ugali moy. ⁹ Ket awan kam magyaman ha tagabu aye, ta iday i tarabaho na. ¹⁰ Ket kona bila hito ha nikam. Nokkan nu tinongpal moy i ngamin a nebon ha nikam, magipeta kam mina a, ‘Masaniki kami la, ta tinongpal mi la i nebon ha nikami,’ kon moy mina.” Ide i inpeta ni Jesus ha agagum na megipu ha pagserbe di ha Dios.

Pahusayan ni Jesus i Esa Pulo a Magkattal

¹¹ Idi pinaglakad di Jesus ha Jerusalem, linumakad hidi ha nagbaitan na Samariya ken Galileya. ¹² Ket idi binumikan hidi ha esa a baryo, natagbuwan di i esa pulo a magkattal. Awan hidi binumikan ha di Jesus, ta maneg ha linteg na Judyo nu bumikan i magkattal ha tolay a makaradkad. ¹³ Imbes na, nakatakag hidi ha madiyo ket nagayag ha, “Jesus, Apo, kagbiyan mo kami!” kon di mahagkattal. ¹⁴ Niyaen, idi naenta na hidi ni Jesus, inpeta na, “Lumakad kam dan ha padi a hidi. Ket ipabileng moy i baggi moy ha nidi, ta nahusay dan,” kon ni Jesus. Sa, idi lumakad pala hidi, agay, hinumusay hidi! ¹⁵ Ket idi nakatandiyan na esa a hinumusay i baggi na, sinumoli hikuna ha di Jesus. Sakay! Agay, dineydeyaw na unay i Dios. ¹⁶ Ket hinumakab hikuna ha saguppang ni Jesus,

penu magyaman. Ngem temanan moy mina agay. Ta taga-Samariya i nahusay aye, ket nakaingal kan mina i Judyo a hidi ken hidi a taga-Samariya, kon na kan. ¹⁷⁻¹⁸ Isu, gipu ha kona hito, kinagi ni Jesus ha agagum na, “Entan moy. Pinahusay ko i esa pulo a nagkattal. Ngem awan hidi ngamin sinumoli. I esa la a taga-Samariya i nagsoli, penu magdeyaw ha Dios. Hadya wade i siyam a Judyo?” kon na. ¹⁹ Sa na, inpeta ni Jesus ha nikuna, “Ilay ko, umikat ka. Tumulos ka dan. Nahusay ka, gipu ta tinahodak mo,” kon ni Jesus.

I Pagdemat na Dios a Maghari

²⁰ Idi esa a pamalak, nagsalodsod i Pariseyo a hidi nu hangan i pagdemat na paghariyan na Dios. Ket tinumabbeg ni Jesus, “Awan maenta na tolay i pagdemat na paghariyan na Dios. ²¹ Awan hidi makepeta a, ‘Entan mo, ha he dan i paghariyan na Dios’ onu ‘Iho la, ha ho, i paghariyan na Dios!’ Katandiyen moy mina ide, a kayat na Dios a maghari ha nakam na tolay, ha disalad na totolay. Iday i tahod a paghariyan na Dios,” kon ni Jesus ha Pariseyo a hidi.

²² Kobosan na ide, inpeta bila ni Jesus ha agagum na, “Dumemat i tiyempo nokkan nu kayat moy a maenta i pagsoli na Annak na Dios a Nagbalin a Tolay, maski esa la a pamalak i paghari ko. Ngem awan moy maenta. ²³ Ha iday a tiyempo, atoy i kappal a magkagi ha, ‘Atoy ni Cristu ha ho!’ onu ‘Atoy ha he ni Cristu!’ kon di. Ngem awan moy hidi usegan, ket awan moy hidi tahodan. ²⁴ Ta nokkan nu sumoliyak ha lutak, kona ide i pagsoli ko, a kona ha killat a maggangat ha ngamin a langit. Ket madinnang hito, ket maenta na ngamin a tolay. Kona iday bila i pagsoli ko ha kasaguppangan. ²⁵ Ngem masapul pala a magattamak

ha makpal a rigrigat. Ket masapul a madiyan na ak na kababayan tam.

²⁶ “Ha kasaguppangan, ha tiyempo na pagsoli ko, magkalan i ugali na totolay ken ugali na tiyempo ni Noe, nikuna naalay dan. ²⁷ Idi tiyempo di Noe, awan hidi nagnakam ha Dios. Ta nagnakam la hidi ha pinagragsak di. Ket nakipagkan hidi, nakipaginuman hidi, nakipagboda hidi. Kona dalla ito i ginimigimet di, hanggan bigu la a nagsaddap di Noe ha dakkal a barko. Sa, dinumemat i kadakalan a layus. Ket nebulod hidi ngamin a awan nagnakam ha Dios.

²⁸ “Ket kona bila ide i kekalan na tolay nokkan. Ta kona bi idi tiyempo di Lot, ket nakipagkan hidi, nakipaginuman hidi, nakangatang hidi, naglako hidi, nagmula hidi, nakangsogkab hidi. ²⁹ Ngem awan hidi nagnakam ha Dios. Ket tinumulos la hidi hanggan bigu a pinalapos na Dios di Lot, ha lapos na ili di a Sodoma. Ket bigu la, a pinatakrag na Dios i gangatan a nagipu ha langit, hanggan natay hidi ngamin a nagkabeng ha Dios. Isu, bigu la i pinangrarak na Dios ha nidi ha Sodoma. Ket sigida la i pinangisalakan na ha di Lot, ta linumapos hidi.

³⁰ “Ket kona bila hito i tiyempo nokkan, nu ipaenta na Dios i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ta makaenta i ngamin a tolay. Ta madinnang ito. ³¹ Ket nokkan, nu dumitang iday a pamalak, kabeng mon i aruwatan moy a matirak ha bilay moy. Ket nu hen kam ha lapos, awan kam sumoli ha bilay penu alapan i aruwatan moy. Onu lumakad kam ha talon, awan kam sumoli ha bilay. ³² Manakam moy i kabanga ni Lot, a napatay na Dios ta kayat na a sumoli. ³³ Maski nu heya a magikemot ha biyag na ha Dios, penu makatulos ha pagbiyag na, matay hikuna nokkan. Ket maski nu heya a mangpabiyang ha baggi na a

maski matay gipu ha nikan, makabiyag manon hikuna ha magnanayon.

³⁴ “Ket ipeta ko ha nikam, a kona bila ha ide nokkan, ha tiyempo a pagsoli ko. Nu magsoliyak ha kallap, ket atoy i duwa a lallaki a magduhog, ngem esa la i manahod ha nikan, bigu la a alapan ko i esa a umuseg ha nikan. Ngem matirak la i agum na. ³⁵ Onu kona bila ha ide, nu atoy i duwa a babbey a magbiyu, ngem esa la i manahod ha nikan, bigu la a alapan ko i esa a makauseg ha nikan. Ngem i agum na, awan makauseg,” kon ni Jesus.

³⁷ Ket sinalodsod na agagum na, “Apo, hadya a magimet ide?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Madinnang nokkan i pagsoliyan ko. Ika pangarigan, nu maenta moy i kakpalan a wakwak, makatandiyon moy a atoy i bangkay a awan nelabbang. Ket kona bila hito nokkan ha pagsoli ko, ta maenta na ngamin a tolay.”

18

Dagdagan Tam Mina i Pagkararag Tam

¹ Ket nagiestoriya ni Jesus ha agagum na, penu katandiyon di a kanayon mina hidi a magkararag, ket awan maging malupoy, onu maggimak ha pagkararag di.

² Isu, inestoriya na, “Atoy idi i esa a hukom ha ili. Awan hikuna manteng ha Dios, onu magrespitar ha maski nu heya a tolay. ³ Ket atoy bila, ha iday a ili, i esa a babbey a nabilu. Ket kanayon hikuna inumangay ha ni hukom penu umaged. ‘Daponanak mo bi ha kasenti ko,’ kon ni Bilu. ⁴ Ket naalay a nagmadi ni hukom. Ngem idi nobos i naalay a tiyempo, ninakam na, a ‘Awanak manteng ha Dios, onu magdeyaw ha maski nu heya a tolay. ⁵ Ngem gipu ta kanayon na tappagan i tarabaho ko, dagdagan ko mina hikuna. Nu awan ko hikuna dagdagan, paungan na ak na bilu aye,’ kon ni hukom.”

⁶ Intulos ni Jesus, “Temanan moy i kinagi na madukas a hukom aye. Ta maski awan hikuna ha kagbi, inaguman na i bilu, ta dagdagan na a magaged. ⁷ Isu, magsiguradowak ha nikam, a aguman na Dios i tolay a hidi a pinili na. Ta hidi i magpakagbi ha nikuna ha kanayon a pamalak ken kallap. Ket awan na pemasan i daggap na. ⁸ Masigida malla i pagagum na Dios. Ngem maski nu kona hito i daggap na Dios, nu magsoliyak nokkan ha lutak aye, ballik la wade i totolay a manahod ken magkararag, onu makpal wade hidi?” kon ni Jesus ha agagum na.

Ikanan ni Jesus i Tolay a Aginaawan ha Liwat ken Tolay a Makatandi a Makpal Dan i Liwat Na

⁹ Inestoriya manon ni Jesus ha totolay a nagkagin a mappiya i baggi di, a awan ha liwat di, ken magulew ha sabali a totolay. ¹⁰ Inestoriya ni Jesus, “Inumangay i duwa a lallaki ha Templo, penu magkararag. Pariseyo i esa, ket mahagsinger ha buwis i sabali. Sa hidi, nagkararag a duwa. ¹¹ Kona ha ide i kararag na Pariseyo, a tinumaknag hikuna a esesa ket nagkararag ha nakam na a, ‘Dios, magyamanak ha nikaw, ta awanak nagliwat a kona ha sabali a tolay. Awanak magtakaw, awanak magsileng, awanak magibabbey, onu maski kona ha iday a mahagsinger ha buwis. Magyamanak ha nikaw, ta awanak nagliwat a kona ha hikuna. ¹² Ket magpesungotak ha baggi ko, ha mamenduwa a pamalak ha esa a dominggo, penu mappiya i pagkararag ko. Ket iyatad ko ha nikaw i pagkasangapulo na ngamin a alapan ko,’ kon ni Pariseyo.

¹³ “Ngem bakkan i mahagsinger ha buwis, ta masaniki hikuna. Tinumaknag la hikuna ha madiyo, ket tinumokham la, ta masaniki hikuna. Awan hikuna tinumangad ha langit. Imbes na, nagsanget dalla, ta hikuna i nagbabawi a tahod. Inpeta na, ‘Ananay, Apo

Dios, kagbiyanak mo bi, ta nagliwaliwatak unay,' kon na mahagsinger ha buwis.

¹⁴ “Ipeta ko ha nikam,” kon ni Jesus, “idi sinumoli hidi ha bilay di, napakawan dan i mahagsinger ha buwis. Ngem awan napakawan i Pariseyo. Gipu ta maski nu heya a magpadeyaw ha baggi na niyaen, hikuna i mapasanikiyan nokkan. Ngem maski nu heya a magpadibbi ha baggi na niyaen, hikuna i madeyawan nokkan,” kon ni Jesus. Ito i netoldu ni Jesus ha nidi a nagulew ha sabali a totolay.

I Kagbi ni Jesus ha Annak a Hidi

¹⁵ Idi esa a pamalak, atoy i kappal a tolay a nangiyangay ha annak di ha ni Jesus, penu itupu na i kamat na, ket bendisyonan na hidi. Ngem idi netan na agagum ni Jesus, binahang di hidi a nangiyangay ha annak. ¹⁶⁻¹⁷ Ngem inayagan ni Jesus i annak a hidi, “Uyoy kam he,” kon na. Ket inpeta na ha agagum na, “Palobusan moy a umangay i annak a hidi ha nikan. Awan moy hidi salenan, ta magkalan hidi ha totolay a sumasaddap ha paghariyan na Dios. Inaamakan man i panahod di. Ket kona bila hito i kayat na Dios ha totolay a masakop na. Tamos. Ipeta ko ha nikam, nu awan a kona ha annak i panahod moy, awan kam makasaddap ha paghariyan na Dios,” kon ni Jesus ha agagum na.

I Mabaknang a Tolay

¹⁸ Ket nagsalodsod i esa a Judyo a matangkay, “Mappiya a Maestro, mappiya i gimetan mo. Isu, ipeta mo bi. Anya mina i gimetan ko, penu mapadas ko i biyag ha Dios ha magnanayon?” kon na. ¹⁹ Ket tinabbeg ni Jesus, “Apay wade a ipeta mo a ‘Mappiya’ i gimetan ko? Ta Dios la i ‘Mappiya’. Awan ha ‘Mappiya’ nu awan i Dios la. Ket anya mina i gimetan mo, penu mapadas mo i biyag ha Dios

ha magnanayon? Iday dod i kayat mo a makatandiyan?
²⁰ Katandi mo dan i bobon na Dios a insurat ni Moyses, a awan ka mangibabbey, awan ka magbuno, awan ka magtakaw, awan ka magsileng. Ket deyawan mo i hama ken hena mo. Idagende i bobon na Dios ha nikaw,” kon ni Jesus.

²¹ Ket tinabbeg na matangkay a Judyo, “Ginimet ko dan i kona hay, idi kaballik ko,” kon na.

²² Ket idi nateman ni Jesus i tabbeg na, kinagi ni Jesus, “Kulang ka pala ha esa a gimetan mo. Ilako mo dan i ngamin a aruwatan mo. Ket iyatad mo i korinat ha napobre a hidi. Ket nu gimetan mo ide, makabaknang ka nokkan ha langit. Ket ide bila, umunod ka dan ha nikan.” kon ni Jesus ha Judyo aye a matangkay.

²³ Ngem idi nateman na ito na mabaknang, naladingit hikuna unay. Ta mabaknang hikuna gamen. ²⁴⁻²⁵ Ket idi naenta ni Jesus i pagladingit na, kinagi na, “Tahod a marigat ha mabaknang a hidi, nu kayat di a sumadap ha paghariyan na Dios. Mas malaka a meturok i makadakklan ha abot na dagum, ngem makasaddap i mabaknang ha paghariyan na Dios,” kon na.

²⁶ Ket kinagi na nakateman a hidi, “Isu, nu kona hito, heya dod i mesalakan nokkan? Pulos a awan a mabalin a makabiyag ha magnanayon!” kon di.

²⁷ Ket kinagi ni Jesus, “Tamos. Awan a makesalakan i tolay ha baggi na. Ngem maski nu anya a awan a mabalin ha tolay, mabalin man iday ha Dios,” kon ni Jesus.

²⁸ Ket kinagi ni Pedro, “Apo, katandi mo a intirak mi i ngamin a kukwa mi, penu umunod kami ha nikaw,” kon na.

²⁹⁻³⁰ Ket kinagi ni Jesus, “Oni man, ket ipeta ko ha nikam, a maski nu heya a magayat ha Dios ha daktakkal ngem ha ngamin a kukwa na, makabiyag hikuna ha

magnanayon. Kona nu matirak na i bilay na, i kabanga na, i patakka onu hama ken hena na, onu annak na, penu magserbe ha paghariyan na Dios. Agay, hikuna i atdinan na Dios ha mas makpal ha niyaen a tiyempo. Ket nokkan, ha tiyempo a dumemat, makibiyag hikuna ha Dios ha magnanayon.” Ito i inkari ni Jesus ha agagum na.

I Mekatallu a Pagpugto ni Jesus Megipu ha Katay Na

³¹ Sa na, inyadiyo ha ballik ni Jesus i esa pulo ket duwa a pinili na. Ket inpeta na ha nidi, “Katandiyon moy mina ide. Umangay kitam ha Jerusalem. Ket nu dumitang kitam nokkan, matongpal i ngamin a nesurat na minahagpugto a hidi megipu ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. ³² Ket madakapak nokkan, ket meyangayak ha bakkan a hidi a Judyo. Ket makayagan diyak, a pasanikiyan di ak, ken loktaban di ak. ³³ Sa di ak, sabdan, ket patayan di ak. Ngem nokkan pala, ha mekatallu a pamalak, magbiyagak manon.” Ito i inpugto ni Jesus. ³⁴ Ngem awan di nakatandiyon, ta kona ha inpalimid na Dios i kayat na kagiyon aye. Isu, awan di nakatandiyon i kinagi ni Jesus.

Kagbiyan ni Jesus i Lallaki a Bulsak

³⁵ Idi binumikan hidi ha ili a Jeriko, atoy i esa a bulsak a inumetnod ha hikeg na karsada. Nagpalimos hikuna. ³⁶ Ket idi nateman na i kakpalan a tumataleb, nagsalodsod hikuna nu anya i magimet ha hay. ³⁷ Ket nepeta ha nikuna, “Tumataleb di Jesus a taga-Nasaret,” kon di. ³⁸ Isu a inayagan na, “Jesus, apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ³⁹ Ket nagpadas i nagpalungo a hidi a pataranan di hikuna a magayag. Ngem impigsa na pala i pagayag na. “Apo ni Dabid, kagbiyanak mo bi!” kon na. ⁴⁰⁻⁴¹ Hinumuyot dod ni Jesus, ket inbon na a alapan di hikuna. Ket idi nakabikan dan hikuna ha ni Jesus, sinalodsod ni Jesus, “Any a kayat

mo a gimetan ko ha nikaw?” kon na. Ket tinabbeg na, “Apo, kayat ko a makaenta,” kon na. ⁴² Ket kinagi ni Jesus, “Alan, makaenta ka! Makaenta ka dan, ta manahod ka ha nikan,” kon ni Jesus. ⁴³ Ket dagus a nakaenta hikuna. Ket inumunod hikuna ha ni Jesus. Nagdeydeyaw hikuna ha Dios unay. Ket idi naenta na ngamin a tolay, nagdeydeyaw bila hidi ha Dios.

19

Manahod i Kapitan na Mahagsinger ha Buwis

¹ Kobosan na, tinumulos di Jesus a tumaleb ha Jeriko. ² Ket atoy ha karsada i esa a lakay a taga-Jeriko. I nagen na ni Sakiyo. Hikuna i kapitan na mahagsinger a hidi ha buwis, ket mabaknang hikuna. ³ Niyaen, kinayat na a maenta ni Jesus, ngem awan nakaenta, ta apapugkal la hikuna. Ket makpal i tolay ha saguppang na. ⁴ Isu, binumuyot hikuna ha palungo. Ket inumunek ha kayo a sikamoro, penu maenta na ni Jesus, a tumaleb. ⁵ Ket idi dinumitang ni Jesus ha iday a kayo, tinumangad ni Jesus. Ket kinagi na ha ni Sakiyo, “Sigida kas, a umugsad ka dan. Ta dumagus kami ha bilay moy,” kon ni Jesus.

⁶ Ket sigida dod a inumugsad ni Sakiyo. Ket neyangay na di Jesus ha bilay na. Dadi pala, a naragsak ni Sakiyo. ⁷ Ngem nagnabinabi i tolay a hidi, “Hinumuyot di Jesus ha bilay na madukas a tolay,” kon di.

⁸ Ket ha bilay di Sakiyo, tinumaknag na, a inpeta na ha ni Jesus, “Apo, entan mo bi. Ta iyatad ko i gudwa na aruwatan ko ha napobre a hidi. Ta kayat ko a magbabawi. Ket nu nakasuwitikak ha maski nu heya, sopra pala isoli ko ha nidi. Isoli ko i mamenuppat ha maski nu heya a sinuwitik ko,” kon ni Sakiyo. ⁹ Ket inpeta ni Jesus, “Ha yenan a pamalak, inadya na Dios i liwaliwat mo, ket awan kam madusa nokkan. Ta dinumitang dan i pagsalakan

moy ha nikaw, ken kabanga mo, ken annak moy, gipu ta ginimet mo dan ha yenan a pamalak a kona ha minappo moy, a ni Abraham. Ha yenan a pamalak, tinahod mo bila i Dios. ¹⁰ Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay. Ket i panggep ko a eriyokan ko i totolay a nasalenan ha Dios gipu ha liwaliwat di, ket isalakan ko hidi,” kon ni Jesus.

I Tagabu a Mapagtalakan

¹¹ Tinumulos ni Jesus a magitoldu ha nidi, gipu ta binumikan dan hidi ha Jerusalem, ket kagin di a dandani dan i pagdemat na paghariyan na Dios ken magbalin a hari ni Jesus. ¹² Isu, inestoriya ni Jesus i pangpatoldu na, a “Atoy idi i matangkay a lallaki a inumangay ha lugar a madiyo, a mangalap ha pagturay na a maghari. Sa hikuna, magsoli pala nokkan, kon na kan. ¹³ Niyaen, idi palungo a paglakad na, inayagan na i esa pulo a tagabu na, ket inyatad na i korinat ha nidi. Inyatad na i mekalan a balle na balitok ha kada tagabu. Ket inpeta na ha nidi, ‘Idagende mina i pangsulet moy hanggan magsoliyak,’ kon na kan na matangkay. ¹⁴ Niyaen, atoy bila i kaili na a hidi. Ket madiyan di kan ide a matangkay a lallaki. Pinaangay di dod i kappal a tolai ha hari a pangipetan di a, ‘Madiyan mi ide a lallaki a magturay ha nikami,’ kon di kan.

¹⁵ “Niyaen, idi inalap na i pagturay na a maghari, nagsoli i matangkay. Ket idi kaddemat na ha ili, kayat na a katandi nu hangan i nenayon di ha baknang na. Isu, inbon na a sumaguppang i tagabu a hidi, a mangipeta. ¹⁶ Ket idi sinumaggupang i esa, inpeta na, ‘Apo, inyatad mo i esa a balitok ha nikan. Niyaen, mesoli ko ha nikaw i esa pulo a balitok,’ kon na. ¹⁷ Ket kinagi ni matangkay, ‘Mappiya ka dan! Gipu ta mapagtalakan ka ha ballik a

korinat ko, paggubernadoran taka ha esa pulo a ili,' kon ni matangkay.

¹⁸ “Idi sinumaggupang i mekaduwa, inpeta na ha ni matangkay, ‘Apo, inyatad mo ha nikan i esa a balitok. Niyaen, mesoli ko ha nikaw i lima a balitok,’ kon na tagabu. ¹⁹ Ket kinagi ni matangkay, ‘Mappiya ka bila. Paggubernadoran taka ha lima a ili,’ kon ni matangkay.

²⁰⁻²¹ “Niyaen, atoy pala i esa a tagabu a sinumaggupang, ket inpeta na ha ni matangkay, ‘Apo, ide dan i neyatad mo ha nikan. Nedulin ko ide ha hamet, ket intago ko, gipu ta mantengak ha nikaw. Ta katandiyang ko a hikaw i mahagpaalap, a ide i ugali mo, a alapan mo kan i bunga, a maski awan mo nemula. Ket akutan mo i maski awan mo a kukuwa,’ kon na tagabu. ²² ‘Ay tod,’ kinagi ni mabaknang ha nikuna, ‘Hikaw i madukas a tagabu! Iday a kinagi mo, i mangpaliwat ha nikaw! Katandiyang mo dod a mahagpaalapak, ta alapan ko kan i bunga a maski awan ko nemula? Ket akutan ko i maski awan ko a kukuwa? ²³ Isu, nu kona hito i nakam mo, apay awan mo isadap i balitok ko ha bangko, penu maalap ko mina i tutubu ko?’ kon ni matangkay.

²⁴ “Sa na, kinagi ni matangkay ha sabali a hidi, ‘Alapan moy i balitok ha nikuna, ket iyatad moy ha nekaesa a nagalap ha esa pulo a balitok.’ ²⁵ Ket kinagi di ha ni matangkay, ‘Apo, atoy dan ha nikuna i esa pulo a balitok!’ ²⁶ Ngem tinabbeg ni matangkay, ‘Ipeta ko ha nikam. Ha nikuna a mapagtalakan ko, atdinan ko pala ha mas makpal. Ngem ha nikuna a awan ko mapagtalakan, maski i ballik la a intalak ko ha nikuna, iday i adyan ko ha nikuna.

²⁷ “ ‘Ket niyaen, ha kasenti ko a hidi a madiyan di ak a maghari, alapan moy hidi, ket patayan moy hidi ha sagupang ko,’ kon ni matangkay.” Ide i nepangpakatandi ni Jesus megipu ha pagdemat na paghariyan na nokkan.

²⁸ Kinagi ni Jesus ito ha kakpalan a hidi. Sa, nagpalungo di Jesus a umangay ha Jerusalem.

I Pagdemat ni Jesus ha Jerusalem

²⁹ Idi binumikan hikuna ha il-ili a Betpeg ken Betani, ha amugod na Olibet, inbon na ha duwa a agum na, ³⁰ “Umangay kam ha ili ha kalipat. Atoy ha ho i kabayo a urbon pala. Nu dumitang kam ha ili ayo, lakbisan moy i urbon heya, ket lagedan moy a iyangay ha he. ³¹ Nu atoy i magsalodsod ha, ‘Apay a lakbisan moy ide a urbon?’, ipeta mos, ‘Kasor ni Apo ide.’ ” kon ni Jesus.

³² Isu, inumangay i agagum ni Jesus, ket naenta di i urbon a kona ha nepeta ni Jesus. ³³ Ket idi linakbes di i urbon aye, atoy i makingkabayo a nagsalodsod ha, “Apay a lakbisan moy iday a urbon?” ³⁴ Ket tinabbeg di, “Kasor ni Apo ide.”

³⁵ Isu a linaged di i urbon a kabayo ha ni Jesus. Sa di, pinalayat i tennon ha adag na, a pagetnodan ni Jesus. ³⁶ Ket idi nagsakay hikuna ha kabayo, inyabak na kakpalan i tennon di ha dilan. ³⁷ Dadi agay. Nakabikan dan hikuna ha Jerusalem, ha bugsok na amugod na Olibet. Ket maragsak i pinagdeyaw di ha Dios, gipu ha ngamin a milagro a naenta di. Napigsa agay i pinagdeyaw na agagum ni Jesus. ³⁸ Kinagi di, “Deyawan tam i Hari a pinaangay na Dios. Patalnaan na i kasasaad tam ha Apo Dios! Deyawan tam i Dios a kaontokan!” kon di.

³⁹ Ngem atoy bila i Pariseyo a hidi. Ket kinagi di ha ni Jesus, “Maestro, pagimakan mo i agum mo a hidi.” ⁴⁰ Ngem tinabbeg ni Jesus, “Ipeta ko ha nikam, maski nu awan magdeyaw idagende a tolai, magdeyaw paman i bitu-bitu,” kon ni Jesus.

⁴¹ Niyaen, idi binumikan ni Jesus ha Jerusalem, ket naenta na iday a ili, agay, nagsanget hikuna, gipu ta

kinagbiyan na hidi a kaili na. ⁴² Ket kinagi na, “Hikam a taga Jerusalem, katandiyang moy mina i pangpatalna ha kasasaad moy. Ngem awan moy pala makatandiyang. ⁴³ Dumitang nokkan i madukas a tiyempo, nu maglebut ha nikam i kakasenti moy. Ket awan kam makalapos. ⁴⁴ Dadailan di kam nokkan, ken ngamin a tolay ha disalad na Jerusalem aye. Ket rakrakan di i ngamin a bilay moy. Maski i bitu-bitu ha padding na bilay moy, awan metupo nokkan. Pasig la a marakrak. Ta awan moy makatandiyang i tiyempo nu dinumitang i Apo Dios a magsalakan mina ha nikam,” kon ni Jesus.

⁴⁵ Sa, sinumadap ni Jesus ha Templo. Ket binugew na i mahaglako a hidi. ⁴⁶ Kinagi na, “Nesurat ide ha libro na Dios, ‘I bilay ko i bilay mina a pagkararagan,’ kon na Dios. Ngem insulet moy dan ito ha paghenan na mahagtakaw,” kon ni Jesus.

⁴⁷ Ket nagitoldu ni Jesus ha kada pamalak ha Templo. Ket kinayat a bunowan na matangkay a papadi ken mamaestro na linteg ken panglakayan a hidi na Judyo. ⁴⁸ Ngem awan di nakatandiyang nu panyan di a mabuno, ta kanayon a nagteman i karpalan ha pagitoldu ni Jesus.

20

I Salodsod Di Megipu ha Pagturay ni Jesus

¹ Idi esa a pamalak, hen ni Jesus ha Templo a magitoldu ken magibaheta ha mappiya a gimigimet na Dios. Ket atoy bila i dinumemat i kakasenti ni Jesus, hidi a matangkay a papadi, ken mamaestro na linteg, ken panglakayan a hidi na Judyo. ² Ket sinalodsod di ha nikuna, “Ipakatandi mo bi i kalintegan mo a manggimet ha dagende a bagay. Heya i nangiyatad ha nikaw ha turay a kona he?” kon di.

³ Ket tinabbeg ni Jesus, “Ha palungo, palobusanak mo bi a magsalodsod ha nikam. ⁴ Ipetay moy bi nu hadya i

nagipuwan na turay ni Juan a magbinyag? Nagipu ha Dios, onu nagipu la ha sabali a tolay?” kon ni Jesus.

⁵ Sa hidi, naginuhon nu anya mina i tabbeg di. “Nu ipeta tam a nagipu ha Dios i turay ni Juan, metabegg ni Jesus, a ‘Apay dod, awan kam nanahod ha ni Juan?’

⁶ Ngem nu ipeta tam a nagipu la ha sabali a tolay, ket bisagan na kitam na kakpalan aye. Ta tahodan di a tahod a mahagpugto ni Juan.” ⁷ Isu, tinabegg di, “Awan mi makatandiyon nu hadya i nagipuwan na turay ni Juan a magbinyag.”

⁸ Ket tinabegg ni Jesus, “Isu, ta awanak moy tinabeggan, awan ta kam bila tabeggan nu anya i turay ko a manggimet ha dagende a bagay,” kon ni Jesus.

Iestoriya ni Jesus Megipu ha Totolay a Magbuno ha Anak na Makinlutak

⁹ Ket inestoriya ni Jesus ide a pangpakatandi na ha kakpalan a hidi. “Atoy idi i esa a lakay, ket minulaan na i lutak na ha ubas. Ket inpaabang na ha makitalon a hidi. Sa hikuna, linumakad ha maalay. ¹⁰ Idi dinumemat i tiyempo na pagbunga na ubas, pinaangay na i esa a tagabu a mangalap mina ha bunong na. Ngem ha makitalon a hidi, nagdanog hidi ha tagabu aye. Ket pinalakad di hikuna, a awan nakaalap. ¹¹ Isu, pinaangay na lakay i sabali a tagabu na. Ngem dinanog di bila hikuna. Ket pinasanikiyan di. Ket pinalakad di bila. Ket awan manon nakaalap.

¹² “Sa na, pinaangay na lakay i mekatallu a tagabu na. Ngem pinasaketan di bila hikuna, ket binugew di. ¹³ Sa na, kinagi na lakay a makinlutak, ‘Anyo mina i gimetan ko? Ay, ide dan. Paangayan ko i annak ko a esesa a ayatan ko. Ta siguradowak a deyanan di hikuna!’ kon ni Lakay.

¹⁴ “Ngem idi naenta na makitalon a hidi, naginguhon hidi, ‘Ide i magtawid ha lutak ni Lakay! Patayan tam mina hikuna, penu hikitam mina i magtawid ha lutak na aye,’ kon di. ¹⁵ Ket dinakap di dod, ket inyangay di ha lapos na lutak, ket binuno di hikuna.

“Niyaen,” tinulos ni Jesus, “anya i nakam moy? Anya wade i gimetan na lakay a makinlutak? ¹⁶ Siyempre, ah? Dumemat hikuna ken patayan na hidi a makitalon. Sa na, iyatad iday a lutak ha sabali a totolay,” kon ni Jesus.

Ket idi nakatandiyan na kakpalan a hidi a magistoriya ni Jesus megipu ha Israel, kinagi di, “Adanay, awan mina a kona hito!” kon di.

¹⁷ Ngem inaamatan na hidi ni Jesus, a kinagi na, “Anya dod i nakatandiyan moy megipu ha Cristu, ken hidi a magmadi ha Cristu. Ta pinapugto na Dios ket Inpesurat na, a ‘Ginayak ko dan i esa a inaamakan a pogedu, para ha bilay ko. Ngem madiyan na a usaran na tarabahador a hidi. Ngem maski nu kona hito, idatton ko ide a pogedu ha suli na bilay a pangadigi ha ngamin a bilay ko,’ kon na Dios. Ket ipeta ko pala ha nikam,” kinagi ni Jesus, ¹⁸ “Maski nu heya a mangsenti ha ide a pogedu, matangpod hikuna nokkan. Ket ha nikuna a magkabeng ha ide a pogedu, hikuna i hamsitan na pogedu aye, ket meyappah hikuna nokkan ha pahas.” Ide i pangikalan ni Jesus ha totolay a awan a manahod.

¹⁹ Ket ha mamaestro na linteg ken matangkay a papadi, kinayat di a dakapan ni Jesus a dagus, ta nakatandi hidi a neestoriya ni Jesus ito a pangsenti na ha nidi. Ngem kinumanteng hidi ha kakpalan a tolay. ²⁰ Isu, naguray hidi ha gundaway di. Ket nagpagga hidi ha kappal a lallaki a aginpappiya, penu masiluan di mina ni Jesus ha salodsod di. Bareng kan, nu atoy i kagi ni Jesus a

mesenti ha Linteg na Roma, ket dakapan di, ket meyangay di hikuna ha gobernador.

²¹ Isu, inumangay hidi a aginpappiya, ket sinalodsod di, “Maestro, katandi mi a tahod i pagitoldu mo. Ket katandi mi a magitoldu ka ha tahod megipu ha kagbi na Dios ha totolay. Ket katandi mi bila a awan ha idumduma mo, maski matangkay onu madibbi. ²² Isu a salodsod mi ha nikaw. Makaliwat kitam ha Linteg tam a Judyo, onu awan, nu magpaga kitam ha buwis ha Hari na Roma?” kon na aginpappiya a hidi.

²³ Ngem nakatandiyan ni Jesus a surbaran di hikuna. Isu, kinagi na, ²⁴ “Ipaenta moy ha nikan i korinat. Ket ipeta moy bi, nu heya i retrato aye, ken heya i nagen a nepasurat ha he?” kon ni Jesus. “Iday i Hari na Roma,” kon di.

²⁵ Ket kinagi ni Jesus, “Isu, iyatad tam mina ha Hari na Roma i kukuwa na a hidi, idagende a bagbagay a atoy ha rupa na ken nagen na. Ket iyatad tam mina ha Dios i kukuwa na Dios, idagenday a bagbagay a atoy i karuprupa na Dios, a kona ha ayat tam, ken nakam tam, ken pigsa tam,” kon ni Jesus.

²⁶ Agay, naskal la hidi ha tabbeg na. Ket awan hidi nakakagi. Ket awan di hikuna nasiluwan ha saguppang na kakpalan.

I Salodsod Megipu ha Pinagbiyag na Manon na Minatay

²⁷ Niyaen, inumangay ha ni Jesus i kappal a Saduseyo. (Hidi i Judyo a awan a manahod a magbiyag manon i totolay a minatay dan.) ²⁸ Ket sinalodsod di, “Maestro, insurat ni Moyses ide a linteg, a ‘Nu matay i lallaki a atoy kabanga na, ket awan pala ha annak, masapul na wadi na a magkabanga ha ipag na a nabilu, penu magenak hikuna. Ket ibilang di mina i annak na a annak na hekka na a

minatay,' kon ni Moyses. ²⁹ Niyaen, Maestro, atoy idi i pitu a kabsat a lallallaki. Ket nangabanga i hekka, ngem minatay hikuna a awan ha annak na. ³⁰ Ket kinabanga na wadi na i ipag na heya a nabilu. Ket minatay bila hikuna a awan ha annak na. ³¹ Ket kona bila hito ha nekatallu. Ket kona bila hito hanggan ha nekapitu. Minatay hidi ngamin a awan ha annak di.

³² "Sa, minatay i babbey ha dilokod. ³³ Isu, Maestro," kinagi na Saduseyo a hidi, "ide i kayat mi a makatandiyen. Ta netoldu mo a makabiyag huhuway i tolai a natay dan. Niyaen, heya wade i kabanga na babbey nokkan, nu magbiyag manon hidi, gipu ta nagkabanga hidi ngamin ha nikuna?" kon na Saduseyo a hidi.

³⁴ Ket tinabbeg ni Jesus, "Awan agay, ta ide i ugali na lugar tam aye, ha tiyempo niyaen. I ugali na totolay ha he i pagkabanga. ³⁵ Ngem nokkan ha totolay a ibilang na Dios a mappiya, husto hidi a magbiyag ha huway ha magnanayon, ket awan hidi mangabanga. ³⁶ Maghen hidi ha langit a kona ha anghel a hidi, ket awan hidi matay manon. Annak hidi na Dios, ta magbiyag manon hidi a naggipu ha natay.

³⁷ "Hikam a Saduseyo," kinagi ni Jesus, "apay a kagin moy a awan magbiyag manon i totolay? Nagpatahod ni Moyses a magbiyag manon i totolay. Nakaman moy mina i pinagsurat na a megipu ha ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Hakob. Ta idi nagpaenta i Dios ha kayo a maggangat, kinagi na ha ni Moyses, 'Hikan i deyawan ni Abraham, ni Isak, ken ni Hakob,' kon na Dios. ³⁸ Ket nu kona hito, makatandiyen tam a minagbiyag manon hidi. Ta awan ha magdeyaw ha Dios nu awan a magbiyag. Ket minagbiyag ha Dios i ngamin a minatay," kon ni Jesus.

³⁹ Niyaen, idi kinagi na ito ha Saduseyo a hidi, atoy bila i maestro a hidi na linteg. Ket kinagi di, "Mappiya i tabbeg

mo, Maestro!” kon di. ⁴⁰ Ket i Saduseyo a hidi, nasaniki hidi a magsalodsod ha ni Jesus.

⁴¹ Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Apay a metoldu na kappal a tolay a ni Hari Dabid i minappo na Cristu? ⁴²⁻⁴³ Ta nesurat ni Dabid ha libro na kansiyon, ‘Kinagi na Apo Dios ha Happo ko, “Magetnod ka ha henan ko a maghari kita hanggan pagparentumengan ko i kasenti mo a hidi ha saguppang mo,” kon na Dios. ⁴⁴ Isu, insurat ni Dabid i Happo na i Hari a urayan na totolay. Ket pinanagenan ni Dabid ha Cristu i “Happo” na. Isu, mabalin dod nu minappo dan ni Dabid na Cristu?” Ito i insalodsod ni Jesus ha maestro a hidi.

⁴⁵ Niyaen, idi nagteman pala i kakpalan, iniwadan ni Jesus i agagum na a toltolduwan na, ⁴⁶ “Magingat kam ha nidi a maestro na Linteg. Ta kayat di a magtennon ha mangina a badu, penu maenta na tolay a matangkay hidi. Ket kayat di i inaamakan a salpak ha sentro. Ket kayat di bila a umetnod ha pagetnodan na matangkay ha piyesta ken ha kapilya. ⁴⁷ Ngem agewan di i kukuwa na nabilu a hidi, sa hidi, magkararag ha maalay, penu kagin na totolay a mappiya hidi. Isu, hidi i parusaan na Dios ha mas marigat nokkan,” kon ni Jesus. Ito i iniwadan ni Jesus ha agagum na megipu ha maestro a hidi.

21

Iyatad na Bilu i Ngamin a Pagbiyag Na

¹ Idi atoy pala ni Jesus ha Templo, sinasiiman na i mabaknang a hidi a nagitaknag ha korinat di ha kahon a pagatdinan ha Templo. ² Ket naenta na bila i esa a bilu a napobre a nangitakneg ha duwa la a sentimos. ³ Ket kinagi ni Jesus, “Ipeta ko ha nikam, ha nakam na Dios, nangiyatad iday a bilu ha mas makpal ngem ha ngamin a mabaknang a hidi. ⁴ Ta neyatad na mabaknang a hidi i

sobra na baknang di. Ngem maski nu napobre ide a bilu, neyatad na i ngamin a korinat na, a ngamin a pagbiyag na,” kon ni Jesus.

Iwadan ni Jesus a Dumemat Nokkan i Tiyempo na Pagrigatan

⁵ Niyaen, atoy i kappal a agum ni Jesus a nakipaguhon megipu ha Templo, ken dadakkal a pogedu ha padding na, ken inaamakan a pangdekorasyon a hidi a neyatad na totolay. ⁶ Ket kinagi ni Jesus ha nidi, “Entan moy i ngamin a dagende. Ta dumemat nokkan i tiyempo a marakrak hidi ngamin. Marakrak nokkan i kada esa a bitu-bitu ha padding aye. Ket matakneg hidi ngamin,” kon ni Jesus.

⁷ “Maestro,” sinalodsod di, “hangan dumemat i kinagi mo? Anya wade i tiplad, penu makatandiyon mi a dumemat iday a tiyempo a madukas?” kon di.

⁸ Ket kinagi ni Jesus, “Magingat kam, penu awan na kam paliwatan na tolay. Ta atoy nokkan i makpal a umangay ha he, ket magkagi hidi a hidi i Cristu a pinaangay na Dios a maghari. Ket ibaheta di bila a dumemat dan i tiyempo a pagparusa na Dios ha tolay. Ngem awan kam mina manahod ha nidi. ⁹ Ket maski nu mabaheta moy megipu ha gubat ken riribuk, awan kam mina manteng. Ta masapul a magimet idagento ha palungo. Ngem maski nu kona hito, awan pala i tiplad na tiyempo a pakobos na totolay ha lutak,” kon ni Jesus.

¹⁰ Ket tinumulos ni Jesus, “Makipaglaban pala hidi ha makpal a bayan. ¹¹ Ket atoy nokkan i makpal a ginggined a dakkal, ken makpal a alap, ken saket ha maski nu hadya a lugar. Atoy pala nokkan i makpal a balsit a magpaenta ha langit, ket pakantengan di. ¹² Ngem ha palungo a dumemat idagende a rigrigat, ipadakap na kam na tolay. Ket lokowan di kam. Ket isaguppang di kam ha

kapikapilya na Judyo a hidi. Ket ipabalud di kam. Ket isaguppang di kam ha gobernador a hidi, ken ha hari a hidi, gipu ha panahod moy ha nikan. ¹³ Ket iday i tiyempo a pangibaheta moy ha mappiya a baheta megipu ha ginimet na Dios. ¹⁴ Ket imula moy dan ha nakam moy, a awan kam magburibur nu anya i tabbeg moy ha nidi. ¹⁵ Ta giwatan ta kam nokkan ha mappiya a kakkagi, ket palaingan ko i nakam moy, penu awan makatabbeg i kasenti moy a hidi. Ket awan hidi makepeta a magsileng kam. ¹⁶ Ngem katandiyon moy mina a maski i daddakkal moy, ken hekka onu wadi moy, onu kasingsing ken ilailay moy a hidi, ay, maski hidi i mangipadakap ha nikam. Ket atadan di kam ha kasenti moy. Ket atoy i kappal ha nikam a patayan di. ¹⁷ Ket maski nu hadya a lugar a angayan moy, maingalan di kam. Ta manahod kam ha nikan. ¹⁸ Ngem maski nu mabuno di i baggi moy, awan di mapasaketan i kaliduwa moy, ta daponan na Dios. Ket daponan na Dios i ngamin a biyag moy, maski esa a buk ha buntok moy. ¹⁹ Isu, nu pasibatan moy i baggi moy a magattam, mesalakan kam nokkan,” kon ni Jesus.

²⁰ Ket tinumulos ni Jesus, “Nu maenta moy nokkan i sundalu a hidi a maglebut ha Jerusalem, makatandiyon moy a dandani dan a marakrak i Jerusalem. ²¹ Ket nu dumemat iday a tiyempo, bumuyot mina i tolay a hidi a magipu ha Judeya hanggan ha amugod. Ket lumapos mina i maghen ha Jerusalem. Ket awan mina a sumadap ha ili, nu hen hidi ha talon. ²² Gipu ta ide a tiyempo i pagparusa na Dios ha totolay a nagmadi ha paghariyan na. Ket magimet ito penu matongpal i ngamin a nepugto na minahagpugto a hidi ha Libro na Dios.

²³ “Kagbi hidi a mabuktet ken hidi a magpasuso ha iday a tiyempo! Ta makpal i rigat nokkan ha lutak aye. Ta parusaan na Dios idagende a tolay. ²⁴ Ha kappal, matay

hidi ha laban. Ha kappal, madakap hidi, ket mepaangay hidi ha pagbaludan ha sabasabali a lugar ha madiyo. Ket magrakrak pala ha Jerusalem i totolay a bakkan a Judyo, hanggan nobos dan i tiyempo di.

²⁵ “Ket nokkan, atoy i magimet ha senggít, ken bulan, ken pusiyan a pangibalsít ha ngamin a tolay. Ket mamasbew nokkan i ngamin a tolay ha ngamin a bayan. Ket manteng hidi ha tanog na diget, ken ha dakkal a talogut a hidi. ²⁶ Ket nokkan, atoy i makpal a lallaki a maulaw, gipu ha kanteng di. Ket magsapduh hidi ha dandani dan a magimet. Ta mapasina nokkan i senggít ha paglakadan na. Ket kona bila hito i bulan ken pusiyan. ²⁷ Sa, magpaenta i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay ha ulap a bumubugsok ha lutak. Ket maenta na ngamin a tolay i kaamakan ko, ken mapigsa a kaddat ko. ²⁸ Isu, nu maenta moy nokkan a mangrugi idagende a bagay, magragsak kam. Tumaknag kam, ket tumangad a magtahok ha pakesalakan moy,” kon ni Jesus.

²⁹ Sa na, kinagi ni Jesus ide a pangipakatandi na. “Nakaman moy i kayo a igos, pati ngamin a kayo a agum na. ³⁰ Nu magbudak hidi, katandi moy a dandani dan a kasinag. ³¹ Ket kona bila hito ha dagende a magimet nokkan. Nu maenta moy idagende a nepugto ko, makatandiyán moy a dandani dan i tiyempo na Dios a maghari ha lutak. ³² Magsiguradowak ha nikam a makatulos pala ide a kalase na tolay hanggan magimet idagento. Sa, awan dan. ³³ Ket maski nu maawan bila i ngamin a langit ken ngamin a lutak nokkan, ipeta ko ha nikam a makatulos pala i kakkagi ko. Ta awan a mabalin a maawan i kakkagi ko,” kon ni Jesus.

³⁴ Ket tinulos na, “Magingat kam ha baggi moy, a awan kam mabuhong a maginum ha arak ken magpiyesta. Ket awan kam mina mabuhong a magburibur ha pagbiyag

moy. Baka bigu a dumemat i pamalak a pagparusa na Dios, ket awan kam makagayak. Ket madakap na kam, a kona ha tungkeris a bigu la a masiluwan dan. ³⁵ Ket kona hito i pagdemat na pamalak heya. Ta sigida la i pagabot na ha ngamin a tolai ha lutak, ha maski nu hadya i henan di. ³⁶ Daponan moy dod i baggi moy. Ket magkararag kam a kanayon ha Dios, a palagdaen na i nakam moy, penu malagda kam ha dagenday a rigrigat. Ket nu mapalagda kam, makabikan kam nokkan ha saguppang na Annak na Dios a Nagbalin a Tolai, ket awan kam masaniki,” kon ni Jesus.

³⁷ Ket tinumulos ni Jesus a nagitoldu ha kada pamalak ha Templo. Ket kinumillap hikuna ha Amugod na Olibo ha kada kallap. ³⁸ Ket kada maledum, inumangay i kakpalan a hidi ha Templo, penu temanan di ni Jesus.

22

Gayakan Di a Bunowan ni Jesus

¹ Idi tiyempo hito, binumikan dan i tiyempo na piyesta, nu magkan hidi ha tinapay a awan ha lebadura na. Ket nanagenan ito ha Piyesta na Pinagtaleban na Anghel a Magpatay. ² Ket nakipaggammong i matangkay a papadi ken maestro a hidi na Linteg nu panyan di a bunowan ni Jesus. Ngem manteng hidi ha totolai, ta kinasoran na kakpalan ni Jesus.

³ Niyaen, sinumadap ni Satanas ha ni Judas Iskaryote, a esa a lallaki ha esa pulo ket duwa a tolduwan ni Jesus.

⁴ Ket inumangay dod ni Judas a makipaggammong ha matangkay a papadi ken sunsundalu na Templo. Ket inpeta na a daggapan na hidi a mangdakap ha ni Jesus.

⁵ Ket maragsak hidi, a inyatad di i korinat ha ni Judas.

⁶ Nagoni ni Judas, ket nangrugi hikuna a magnakam nu

panyan na a megiwat ni Jesus a awan maenta na sabali a tolay.

I Pangapon di Jesus ha Piyesta

⁷ Niyaen, dinumemat i pamalak na Piyesta nu partiyang di, ket idatton di ha Dios i malogyaw a karnero. Iday i pamalak nu magkan hidi ha manipis a tinapay, a awan ha lebadura na. Ket nagenan di ito ha “Pangapon na Pinagtaleban.” ⁸ Pinaangay ni Jesus di Pedro ken Juan ha palungo. Ket inpeta na, “Umangay kam a magisagana ha pangapon tam.” ⁹ Ket sinalodsod di, “Hadya i kayat mo a pangisaganaan mi?” ¹⁰ Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu sumadap kam nokkan ha Jerusalem, tagabuwan na kam na esa a lakay a sumagab. Umunod kam ha nikuna ha bilay a saddapan na. ¹¹ Ket nu sumadap kam ha bilay aye, ipeta moy ha makinbilay a, ‘Pasalodsod ni Maestro nu hadya i paghenan mi a magkan ha Pangapon na Pinagtaleban?’ kon moy. ¹² Ket nu ipeta moy ito ha nikuna, ipaenta na ha nikam i dakkal a kuwarto a atoy bila i ngamin a aruwatan para ha Pangapon tam. Ket hito i pangisaganaan moy ha Pangapon tam na Pinagtaleban,” kon ni Jesus.

¹³ Isu a inumangay hidi, ket naeriyokan di i ngamin a inpeta ni Jesus, a kona ha nepeta na. Ket nagsagana hidi ha Pangapon na Pinagtaleban.

I Dilokod a Pangapon ni Apo Jesus

¹⁴ Idi nesagana i Pangapon na Pinagtaleban, ket nakipagkan di Jesus ken apostol na a hidi, ¹⁵ kinagi ni Jesus ha nidi, “Tahod a kayat ko unay a makipagkan ha nikam ha Pangapon aye, ha palungo na katay ko! ¹⁶ Ta ipeta ko ha nikam, a awanak manon magkan ha dende hanggan matongpal ito ha paghariyan na Dios ken magsilebra kitam manon ha pakesalakan na totolay a manahod,” kon ni Jesus.

¹⁷ Sa na, inalap ni Jesus i baso na basi. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket inpeta na ha nidi, “Bunongan moy ide a basi. ¹⁸ Ipeta ko ha nikam a awanak maginum manon ha basi na ubas hanggan dumemat i paghariyan na Dios,” kon ni Jesus.

¹⁹ Sa na, inalap ni Jesus i tinapay. Ket nagyaman hikuna ha Dios. Ket pinilakpilak na i tinapay, a inyatat na ha nidi. Ket inpeta na, “Ide i baggi ko a meyataatad ha Dios para ha nikam. Nokkan, itulos moy mina a maggimet ha kona he a pangnakam moy ha nikan,” kon ni Jesus.

²⁰ Ket kona bila hito i ginimet ni Jesus ha baso na basi, idi nobos di a nagkan. Kinagi na, “I basi aye i digi ko a pangtongpal ha bigu a kari na Dios. Ket ibulbulak ko i digi ko para ha nikam. ²¹ Ngem, makatandiyen moy mina a atoy ha agagum tam he i mangpadakap ha nikan ha kasenti ko a hidi. ²² Hikan i Annak na Dios a Nagbalin a Annak na Tolay, ket matayak nokkan gipu ha panggep na Dios. Ngem marigat i parusa na lallaki a mangpadakap ha nikan. Sayang agay ha nikuna,” kon ni Jesus.

²³ Ket idi nateman di i kakkagi na, nangrugi hidi a magsinolodsod nu heya i manggimet ha ide, nu heya i mangpadakap ha ni Jesus.

Makitabbegan i Apostol a Hidi nu Heya i Mas Matangkay

²⁴ Ket nangrugi bila hidi a makitabbegan nu heya i mas matangkay nokkan ha paghariyan na Dios. ²⁵ Isu a kinagi ni Jesus ha nidi, “Kona ha ide i ugali na ngamin a hari ha lutak, a kanayon la hidi mangibon ha totolay ha bayan di. Ngem kayat di bila a panagenan i baggi di ha, ‘Mahagkagbi ha Totolay’. ²⁶ Ngem ha nikam, bakkan mina a kona hito. Imbes na, makipagagum ken makipagdaggap kam mina. Nu matangkay ka dan, masapul a padibbiyan mo i baggi mo a magserbe a kona ha kadibbi na olitaw. Ket nu hikaw i

katangkayan, hikaw i magserbe mina ha agagum mo. ²⁷ Ta kona hito i ginimet ko ha nikam,” kon ni Jesus. “Ket heya mina i mas matangkay, i tolay a umetnod ken magkan, onu tolay a magserbe ha nikuna? Siyempre! Mas matangkay i tolay a umetnod la ken magkan, kon na kan. Ngem ha nikan, bakkan i ugali ko. Ta inumangayak ha nikam penu magserbe.

²⁸ “Niyaen, hikam i nagagum ha nikan a magattam ha rigrigat ko. ²⁹ Ket inpeta ko a pinaangay na ak na hama ko a maghari. Isu a atdinan takam bila ha turay ko. ³⁰ Ket nokkan, nu maghariyak, makipagkan kitam, ket makipaginom kitam ha paghariyan ko. Ket hikitam man i maghari ha kaputotan na esa pulo ket duwa a tribu na Israel,” kon ni Jesus ha apostol na a hidi.

Pugtowan ni Jesus a Ilibak ni Pedro

³¹ Sa na, kinagi ni Jesus ha ni Simon Pedro, “Simon! Teman mo. Ta napalobusan ni Satanas a mangsurubar ha nikam. Ket i pagsurubar na i kona ha tolay a mangtarap ha baggat na. Ket mepaenta na nu pasig la mappiya i panahod moy, a kona ha baggat a pasig la maponset, onu tahod a awan ha panahod moy, a kona ha lupas la a awan pagserbe na. ³² Ngem inkararagan taka, Simon, penu awan gumimak i panahod mo ha nikan. Ket nokkan nu magbabawi ka, ket sumoli ka manon ha nikan, ipasibat mo i panahod na agagum mo, penu awan mapagimak ni Satanas i panahod di,” kon ni Jesus.

³³ Ngem kinagi ni Simon Pedro ha ni Jesus, “Maski nu ipabalud di ka, awanak sumina ha nikaw. Maski nu patayan di ka, patayan di ak bila,” kon na.

³⁴ “Pedro,” kinagi ni Jesus, “ipeta ko ha nikaw a ha yenan a kallap, ha palungo a magtaraok i kawitan, ket magkagi ka ha mamintallu a awanak mo katandi,” kon na.

³⁵ Ket nagsalodsod ni Jesus ha apostol na a hidi, “Nikuna, idi pinaangay takam a mangitoldu, ket nepeta ko ha nikam, ‘Awan moy bilonan i korinat moy, onu supot moy, onu sapatos moy,’ kon ko, anya wade, nagkulang kam ha maski nu anya, onu awan?” Ket tinabbeg di, “Awan kami nagkulang ha maski nu anya.”

³⁶ “Oni,” kinagi ni Jesus, “ta idi, naanus pala i nakam na totolay ha nikan. Ngem niyaen, bakkan i pinagnakam di. Isu, ipeta ko ha nikam a nu atoy i korinat moy ken supot moy, bilonan moy mina. Ket nu awan ha sundang moy, ilako moy i tennon moy a pagatang moy ha sundang. ³⁷ Ta kona ha ide i kasasaad tam, a masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan ha Libro na Dios. Maski ide a nesurat ni Isayas, a ‘Mebilang nokkan i Cristu ha mahagliwat a hidi,’ kon na. Ta masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan,” kon ni Jesus.

³⁸ Ket kinagi di, “Entan mo, Apo! Atoy he i duwa a sundang!” Ket kinagi ni Jesus, “Kuston.”

Magkararag ni Jesus ha Olibo

³⁹ Sa hidi, linumapos di Jesus ha Jerusalem. Ket inumangay hidi ha Amugod na Olibo. Ta hito i katidugan di. ⁴⁰ Idi dinumemat hidi ha Olibo, kinagi ni Jesus, “Magkararag kam, penu awan na kam maabak na solisog ni Satanas,” kon na.

⁴¹ Sa na, intirak hidi, ket tinumagdak hikuna ha madiyo ballik, ha disat. Ket nagparentumeng, a nagkararag ha Dios. ⁴² “Hama ko,” kinagi na, “nu kayat mo, awanak mo bi adiyowan ha magnanayon ha katay ko. Ngem maski nu kona hito a mahukomanak, bakkan mina a pagayatan ko i gimetan mo nu awan i pagayatan mo. Ket usegan ko i kayat mo,” kon ni Jesus.

⁴³ Idi nagkararag hikuna, nagpaenta i anghel a nagipu ha langit. Ket nagpabinyag ha ni Jesus. ⁴⁴ Sa, narigatan unay i baggi na. Ket mas mapigsa i kararag na. Ket naglengit hikuna ha dakkal a tagdu na digi, gipu ta narigatan i baggi na.

⁴⁵ Idi nobos i kararag na, sinumoli hikuna ha agagum na. Ngem kinumillap hidi, ta nagkakapoy hidi ha paglad-ingit di. ⁴⁶ Ket kinagi ni Jesus, “Apay a kinumillap kam? Umikat kam, ket magkararag, penu awan kam magliwat nu masolisog na kam ni Satanas,” kon na.

I Pagdakap Di ha ni Jesus

⁴⁷ Idi nagkagi pala ni Jesus, dinumemat i karpalan a hidi. Ket nagpalungo ni Judas. Hikuna i esa ha dagenday esa pulo ket duwa a nagkeagum ha ni Jesus. Ket binumikan ni Judas ha ni Jesus a ammosan na. ⁴⁸ Ngem kinagi ni Jesus, “Judas, ide a ammos mo, ide i panggimet mo penu maglipot ka ha Annak na Dios a Nagbalin a Tolay?” kon na.

⁴⁹ Idi naenta na agagum ni Jesus i magimet aye, kinagi di, “Apo, usaran tam mina i sundang tam aye?” kon di. ⁵⁰ Ket kinatol na esa i tagabu na matangkay a padi, ket nesina na i kanawan a talinga na. ⁵¹ Ngem kinagi ni Jesus, “Awan kas!” Sa na, inegkaman ni Jesus i talinga na tagabu heya, ket pinahusay na.

⁵² Ket ha nidi a dinumemat a magdakap ha ni Jesus, hidi a matangkay a papadi, ken kapitan na sundalu a hidi a nagipu ha Templo, ken panglakayan a hidi na Judyo, sinalodsod ni Jesus ha nidi, “Mahagtakawak dod? Apay a usaran moy i sundang ken gahote a pangdakap moy ha nikan? ⁵³ Ta nikuna kadapamalak, nangitolduwak ha saguppang moy ha Templo. Ket awanak moy dinakap. Ngem niyaen a kallap, ket ide i tiyempo a pagturay moy, ken pagturay na Satanas,” kon ni Jesus.

⁵⁴ Sa di, dinakap ni Jesus ket inyangay di ha bilay na matangkay a padi. Ket tinagubet na hidi ni Pedro.

⁵⁵ Idi dinumemat hidi ha bilay na padi, atoy i gangatan ha saguppang na bilay. Ket atoy i kappal a nagendu. Ket binumikan ni Pedro a magendu bila. ⁵⁶ Ket naenta na hikuna na esa a babbey a tagabu. Ket inaamatan na hikuna, a kinagi na, “Agum na ide ni Jesus!” kon na.

⁵⁷ Ngem kinagi ni Pedro, “Adding, awan ko hikuna katandi!” kon na.

⁵⁸ Idi awan maalay, ket naenta na esa a lallaki ni Pedro. Ket kinagi na, “Hikaw bila i esa a agum ni Jesus!” Ngem tinabeg ni Pedro, “Manong, tahod, awan na ak agum ni Jesus!” kon na.

⁵⁹ Idi manga esa a oras, ket kinagi na esa a lallaki, “Siguradowak a nakiagum ide a lallaki ha ni Jesus, ta taga-Galileya i kagi na,” kon na.

⁶⁰ Ngem kinagi ni Pedro, “Awan dalla agay! Awan man! Awan ko makatandiyen i kinagi mo!” Ket bigu la, idi nagkagi pala ni Pedro, nagtaraok i esa a kawitan.

⁶¹ Ket sinumoleg ni Apo Jesus, a inaamatan na ni Pedro. Ket nanakam ni Pedro i nepeta ni Jesus a, “Nokkan, ha yenan a kallap, nu palungo a magtaraok i kawitan, ipeta mo a awanak mo katandi ha mamintallu.” ⁶² Isu, linumapos ni Pedro, ket nakasanget unay hikuna.

Kayagan Di ken Danugan Di ni Jesus

⁶³ Ket ha nidi a nagdakap ha ni Jesus, nagulew ken nagdanog hidi ha nikuna. ⁶⁴ Binadbadan di i mata na, sa di, kinayag, “Pugtowan mo nu heya i nangdanog ha nikaw,” kon di. ⁶⁵ Ket makpal pala i kinagi di a pangpasaniki ha ni Jesus.

Iyangay Di ni Jesus ha Saguppang na Sanhedrin

⁶⁶ Idi masapa a maledum, nagpisan i lakay a hidi, ken matangkay a papadi, ken maestro a hidi na linteg. Napanagenan ha “Sanhedrin” i pagpisan na ngamin a dagende a lakay. Ket pinasaguppang di ni Jesus. ⁶⁷ “Ipeta mo dan,” kinagi di, “hikaw dod i Cristu, i tolay a paangayan na Dios a maghari?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Nu ipeta ko ha nikam, awanak moy tahodan. ⁶⁸ Ket nu padasan ko a ipakatandi ha nikam, awan moy temanan. Ket nu magsalodsodak ha nikam, awan kam tumabbeg. ⁶⁹ Ngem maski nu kona hito, ipeta ko ha nikam a mangrugi ha niyaen, magetnod ha henan na Dios ken maghari i Annak na Dios a Nagbalin a Tolay,” kon ni Jesus.

⁷⁰ Ket kinagi di ngamin, “Isu, hikaw dod i Annak na Dios?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Tahod i kinagi moy.”

⁷¹ Ket kinagi di, “Kuston! Awan tam masapul a magteman ha mangipaliwat a hidi. Ta nateman tam i madukas a kagi na!” kon di.

23

Ipasaguppang Di ni Jesus ha ni Gubernur Pilato

¹ Sa di, inyangay na Sanhedrin a hidi ni Jesus ha ni Gubernur Pilato. ² Ket pinaliwat di ha saguppang. Kinagi di, “Gubernur, naeriyokan mi ide a lallaki a nagitoldu ha silisileng na ha kababayan mi a Judyo. Intoldu na a awan kami mina magpaga ha buwis ha hari mo ha Roma. Ket intoldu na a hikuna i Cristu, i tolay a paangayan na Dios a maghari ha ngamin a tolay!” kon di.

³ Ket sinalodsod ni Pilato ni Jesus, “Anya, hikaw i Cristu a maghari mina ha Judyo a hidi?” Ket tinabbeg ni Jesus, “Oni, kona ha kinagi mo.”

⁴ Ket kinagi ni Pilato ha matangkay a papadi ken kakpalan a hidi, “Awan ko makatandiyan i liwat na lallaki aye. Isu, awan ko hikuna maparusaan,” kon na.

⁵ Ngem dinagdag di ha mas mapigsa, “Ipasenti na kami ha Hari mo ha Roma gipu ha pagitoldu na. Ket nagitoldu hikuna ha ngamin a lugar na Judyo, a naggipu ha Galileya hanggan ha Judeya, hanggan Jerusalem aye, a magsenti mina kami ha Hari mo ha Roma,” kon di.

Ipasaguppang Di ni Jesus ha ni Herod, I Gubernador na Judyo a Hidi

⁶ Idi nateman ito ni Pilato, sinalodsod na, “Taga-Galileya ide a lallaki?” kon na. “Oni,” kon di. ⁷ Ket idi nakatandiyan ni Pilato a taga-Galileya ni Jesus, pinaangay na hikuna ha ni Herod. Ta ni Herod i esa a Judyo a gubernador ha Galileya. Ket kaddemat la hikuna ha Jerusalem.

⁸ Niyaen, naragsak ni Herod idi naenta na ni Jesus. Ta naalay dan a nabaheta na megipu ha ni Jesus. Ket kayat na a maenta i milagro a ginimigimet ni Jesus. ⁹ Isu a nasurok i pinagsalodsod na ha ni Jesus. Ngem pulos, awan tinabbeg ni Jesus. ¹⁰ Sa hidi, binumikan i matangkay a papadi, ken maestro a hidi na linteg, penu magpaliwat ha ni Jesus ha saguppang ni Herod. Ket maingal i pinangpaliwat di ha ni Jesus. ¹¹ Ket nagkayag ni Herod ken sundalu na a hidi ha ni Jesus. Ket inulew di. Sa di, tinennonan ni Jesus ha tennon na hari, a kona nu aginhahari hikuna, ket pinasoli di ha ni Pilato.

¹² Niyaen, idi palungo na iday a pamalak, nakiingal ni Pilato a taga-Roma, ken ni Herod a esa a Judyo. Ngem nangrugi ha iday a pamalak, nagilay hidi, gipu ha ginimet di ha ni Jesus.

Patayan ni Pilato ni Jesus

¹³ Ket nagpapisan ni Pilato ha matangkay a papadi, ken kapkapitan na Judyo, ken kakpalan a tolay a hidi. ¹⁴ Ket kinagi na, “Inyangay moy ide a lallaki ha nikan, ket

inpeta moy a nakangsileng hikuna ha totolay na Judeya. Ket inembestigar ko hikuna ha saguppang moy. Ngem awan ko naeriyokan i liwat na, a pangpaliwat moy ha nikuna. ¹⁵ Ket kona bila hito ha ni Herod, i Gobernador moy a Judyo. Ta awan hikuna nakaeriyok ha liwat na. Ket pinasoli na ni Jesus ha nikan. Niyaen, awan ha ginimet na ide a lallaki a pakatayan na mina. ¹⁶ Isu, pabaot ko hikuna, ket palobusan ko,” kon na. ¹⁷ Kinagi na ito ni Pilato gipu ha ugali na Judyo a hidi. Ha kada Piyesta na Pinagtaleban, agedan di ha nikuna a palobusan na i esa a balud.

¹⁸ Ngem inrangsit na kakpalan a hidi, “Patayan mo hikuna! Palobusan mo ni Barabas!” kon di. ¹⁹ Niyaen, napabalud ni Barabas gipu ha pinangpulas na ha totolay ha Jerusalem a makilaban ha gobyerno, ken gipu ha pinagbuno na ha esa a tolay. ²⁰ Ngem kayat ni Pilato a palobusan ni Jesus. Isu, ipenduwa na i kinagi na. ²¹ Ngem inrangsit di, “Pelansa mo hikuna ha kudos! Pelansa mo hikuna ha kudos!” kon di.

²² Ket inpentallu ni Pilato, “Apay? Anya i liwat na? Awan ko makatandiyen i liwat na, a patayan ko mina hikuna! Pabaot ko dod, ket palobusan,” kon na.

²³ Ngem intulos di a nagrangsit, a pelansa di mina ni Jesus ha kudos. Ket tinumulos hidi hanggan naabak di ni Pilato.

²⁴ Isu, inayunan na hidi ha kayat di. ²⁵ Ket pinalobusan na ni Barabas, a inaged di. Hikuna i lallaki a nepabalud gipu ha pinagpulas na ha gobyerno, ken pinagbuno na. Ket ha ni Jesus, inbon ni Pilato a pelansa mina hikuna ha kudos, a kona ha kayat na Judyo a hidi.

Ilansa Di ni Jesus ha Kudos

²⁶ Idi inyangay di ni Jesus ha lapos na Jerusalem, natagbu di i esa a lallaki a sumasaddap ha ili. Taga-Sirene hikuna, ket ni Simon i nagen na. Dinakap di hikuna, ket

inpabaklay di ha nikuna i kudosa a umunod ha ni Jesus. ²⁷ Ket inumunod bila i kakpalan a hidi. Atoy bila i babbey a hidi a nangsangisanget ken nagngongoyngoy gipu ha ni Jesus. ²⁸ Ket sinumoleg ni Jesus, a kinagi na ha nidi, “Hikam a babbey na Jerusalem, bakkan a hikan mina i pagsangetan moy, nu awan ha magimet ha baggi moy ken annak moy nokkan. ²⁹ Ta dumemat i marigat a tiyempo nu magkagi hidi ha, ‘Mas mappiya i kasasaad na babbey a awan nagenak. Mas mappiya i kasasaad na babbey a awan magpasuso!’ kon di. ³⁰ Iday i tiyempo nu ipeta di ha amamugod, ‘Dageyan mo kami bi! Ilabbang mo kami bi!’ Ta marigat iday a tiyempo. Ket kayat na totolay i matay. ³¹ Oni ay,” kinagi ni Jesus. “Ta nu kona hito i gimetan di ha nikan a awan ha liwat, mas marigat gamen i magimet nokkan ha totolay a kelliwat,” kon ni Jesus.

³² Niyaen, idi neyangay di ni Jesus ha pahagpatayan di, neyangay di bila i duwa a mahagtakaw. ³³ Ket pagdemat di ha lugar a managenan ha “Karbot”, inlansa na sunsundalu ni Jesus ha kudosa. Ket pinatolnak di ito ha lutak. Ket inlansa di bila i duwa a mahagtakaw. Ket pinatolnak di i esa ha kanigid ni Jesus, ken esa ha kanawan na. ³⁴ Ket kinagi ni Jesus, “Hama ko, pakawanan mo bi i sundalu a hidi ha gimetan di aye! Ta awan di makatandiyan i gimetan di,” kon na. Ket tinumulos i sundalu a hidi, a pinilak di i tennon ni Jesus. Ket nagbabinnunotan hidi nu heya i makaalap ha iday a tennon.

³⁵ Ket ha nidi a kakpalan, nagamata hidi. Ngem nagloloko i kapitan a hidi. Kinagi di, “Entan moy, ta nakasalakan kan hikuna ha sabali a totolay, kon na kan. Isu, nu tahod a hikuna i Cristu a paangayan na Dios a maghari, mesalakan na mina i baggi na niyaen!” kon di.

³⁶ Ket inulew na bila na sundalu a hidi. Binumikan hidi, a inyatad di i maapsut a basi ha ni Jesus. ³⁷ Ket kinagi

di, “Alan, isalakan mo dan i baggi mo, nu tahod a hikaw i Hari na Judyo!” kon di. ³⁸ Ta atoy ha ontok na kudos i nagsuratan a, “Ide i Hari na Judyo.” ³⁹ Ket nagulew bila i esa a mahagtakaw a nelansa, “Nu tahod a hikaw i Cristu, isalakan mo dan i baggi mo. Ket isalakan mo kami bila!” kon na. ⁴⁰ Ngem binahang na sabali a mahagtakaw i agum na, “Awan ka masaniki ha Dios? Magkalan ngamin i parusa tam. ⁴¹ Ket tamos a hikita mina i maparusaan, ta madukas i ginimet ta. Ngem ha nikuna, pulos, awan ha liwat na,” kon na. ⁴² Sa na, inaged ha ni Jesus, “Jesus, nokkan nu maghari ka, nanakamanak mo bi!” kon na. ⁴³ Ket kinagi ni Jesus ha nikuna, “Tahod. Ipeta ko ha nikaw, a nokkan la, ha yenan a pamalak, kaaguman taka ha paraiso, ha langit,” kon na.

Matay ni Jesus

⁴⁴ Idi lubuk na pamalak heya, ket bigu la a nadiklam i ngamin a lutak, ta nagdiklam i senggiti hanggan alas tres. ⁴⁵ Sa iho, ha Templo, napsad i kurtina a pangsalen ha totolay ha kuwarto a nadiosan. ⁴⁶ Ket indulaw ni Jesus a napigsa, “Hama! Igiwat ko ha nikaw i espiritu ko aye.” Ito i kinagi ni Jesus. Sa, natay dan.

⁴⁷ Idi naenta na kapitan na sundalu, dineyaw na, a “Tahod a awan ha liwat ha ide a lallaki!” kon na. ⁴⁸ Idi naenta na bila na totolay a nangaamata, sinumoli hidi ngamin. Ket nagngoyngoy hidi, idi linumakad, gipu ha pagladingit di. ⁴⁹ Ket ha nidi a ilay ni Jesus, pati i babbey a hidi a inumunod a nagipu ha Galileya, tinumaknag hidi ha madiyo, a nangaamata pala.

Ilabbang Di ni Jesus

⁵⁰⁻⁵¹ Niyaen, atoy i esa a lakay, a nagen na ni Jose. Taga-Arimateya hikuna, ha Judeya. Ket mappiya i ugali na. Ket nagtahotahod hikuna ha pagdemat na paghariyan na

Dios. Ket maski nu hikuna i esa a panglakayan na Judyo, ken sakop na Sanhedrin, awan hikuna naguseg ha ginimet di ha ni Jesus. Ta awan hikuna inumoni ha kayat di a gimetan ha ni Jesus. Ket inumadi hikuna ha pinagbuno di ha ni Jesus. ⁵² Niyaen, hikuna i inumangay ha ni Pilato, ket inaged na i bangkay ni Jesus. ⁵³ Sa na, inpeyogsad i bangkay ni Jesus, ket binadbadan na ha naponset a hamet. Ket intagmak na ito ha disalad na kuweba, a nakotkotan ha dilenas. Bigu pala ide a kuweba, a awan pala ha nelabbang hito.

⁵⁴ Biyernes iday a pamalak a pagsagana di mina ha Sabado a pagemmang di, a kona ha nebon na Dios. Ta maneg man nu magtarabaho hidi ha Sabado. ⁵⁵ Isu a nakiuseg ha ni Jose i babbey a hidi a nagagum idi ha ni Jesus a nagipu ha Galileya. Ket naenta di i paglabangan na, ken nu panyan na a itagmak i bangkay ni Jesus. ⁵⁶ Sa hidi, sinumoli. Ket insagana di i mabanglo a pangpasahob a ipuhet di mina na bangkay ni Jesus nokkan. Ket idi Sabado dan, inumemmang la hidi. Ta umuseg hidi ha Linteg na Dios.

24

Magbiyag Manon ni Jesus

¹ Idi mamedum na Dominggo, tinawed na babbey a hidi i pangpasahob ha kuweba. ² Idi pagdemat di ha kuweba, naenta di a naadya dan i pogedu a pangkallab na sundalu ha abot na. ³ Isu, sinumadap hidi, ngem awan di naeriyokan i bangkay ni Apo Jesus! ⁴ Idi nakiuhon hidi nu anya i nagimet, ket bigu la a nagpaenta i duwa a lallaki. Nagtennon hidi ha magihapgihap a tennon. ⁵ Ket tinumokham i babbey a hidi, gipu ta nanteng hidi. Ngem kinagi na lallaki a hidi, “Apay a eriyokan moy i sibibiyag ha kahenan na natay? ⁶⁻⁷ Nakaman moy mina i nepeta

na ha Galileya, a ‘Masapul a madakapak gipu ha madukas a totolay,’ kon na. ‘Ket pelansa di ak ha kudos. Ngem nokkan, nu mobos i tallu a pamalak, magbiyagak manon,’ kon ni Jesus. Ito i nepeta na ha nikam idi. Ket niyaen, awan ni Jesus ha he. Ta minagbiyag manon hikuna,” kon na lallaki a hidi.

⁸ Ket nanakam na babbey a hidi ide a kinagi ni Jesus. ⁹ Ket sinumoli hidi, a mangibaheta ha esa a pulo ket esa a apostol ni Jesus. Ket inbaheta di bila ha ngamin a agagum di. ¹⁰ Niyaen, idagende i babbey a nagibaheta, a ni Maria Magdalena, ni Juana, ken ni Maria a hena ni Santiyago. Hidi, ken atoy bila i sabasabali a babbey a nakiagum a nangibaheta ha apostol a hidi.

¹¹ Ngem awan nanahod i apostol a hidi. Ta kagin di a nagsalawasaw la i babbey a hidi. ¹² Ngem binumuyot ni Pedro ha kuweba, ket sinumadap. Ket naenta na i maponset a hamet a pinangbadbad di idi. Ngem iday la i naenta na. Ket naskal bila hikuna ha nagimet ayo. Ket sinumoli ha bilay.

I Pakiuhon di Jesus ha Karsada

¹³ Ha iday pala a pamalak, atoy i duwa a tolduwan ni Jesus a linumakadlakad ha ili a Emaus, a esa pulo ket esa a kilometro a magipu ha Jerusalem. ¹⁴ Nakiuhon hidi megipu ha ngamin a nagimet ha Jerusalem. ¹⁵ Idi nakiuhon hidi, binumikan ni Jesus, a kinumuyog. ¹⁶ Naenta di hikuna, ngem kona ha sinalenan na Dios i nakam di, penu awan di melasin. ¹⁷ Ket nagsalodsod ni Jesus, “Anya i paguhonan moy?” Ket tinumaran hidi. Ket naladingit unay i rupa di. ¹⁸ Kinagi na esa, a ni Kleopas i nagen na, “Anya, nagipu ka ha Jerusalem, ngem awan mo nabaheta i nagimet ha ho?” kon na.

¹⁹ “Anya i nagimet ho?” kinagi ni Jesus. Ket tinabbeg di, “Agay, i ginimet di ha ni Jesus a taga-Nasaret. Hikuna i minahagpugto, ket inayat na hikuna na Dios. Ket inayat na bila na makpal a tolay, gipu ta mannakabalin i pinagitoldu na ken pinaggimet na. Ta ginimet na i makpal a milagro. ²⁰ Ngem pinadakap na hikuna na kapkapitan mi ken matangkay a hidi a papadi. Ket inpaangay di ha gobernador, penu patayan di hikuna. Ket inlansa di ha kudos.

²¹ “Ninamnama mi a hikuna i Cristu na Israel, a pinaangay na Dios, a mangisalakan mina ha nikitam. Ngem niyaen dan i mekatallu a pamalak a natay dan ni Jesus. ²² Ket nenayon pala ha dagende, a pinalaktat na kami na babbey a hidi. Ta inumangay hidi ha labbang na nakoya a maledum. ²³ Ngem awan di naeriyokan i bangkay na. Ket idi sinumoli hidi, kinagi di a nagpaenta i duwa a anghel, a nangibaheta a minagbiyag manon ni Jesus. ²⁴ Isu a binumuyot i sabali a agagum mi ha ido a kuweba, penu maenta di. Ket naenta di kan i kona ha kinagi na babbey a hidi. Ngem awan di naenta ni Jesus,” kon di.

²⁵ Ket kinagi ni Jesus, “Agay! Awan moy pala makatandiyon! Ito i nepugto na minahagpugto a hidi, idi nikuna a naalay dan. Apay a marigat ha nikam a manahod ha ngamin a nepugto di? ²⁶ Ta awan a mabalin a sumadap i Cristu ha kaamakan na ha langit, nu awan a palungo a magattam hikuna ha rigrigat na,” kon ni Jesus. ²⁷ Ket inpakatandi ni Jesus i ngamin a nesurat megipu ha baggi na ha Libro na Dios. Nangrugi hikuna ha liblibro ni Moyses hanggan ha ngamin a surat na minahagpugto a hidi.

²⁸ Niyaen, idi binumikan hidi ha ili a angayan di, nagintutulos ni Jesus ha paglakad na. ²⁹ Ngem kinagi di, “Awan kas! Kallap dan! Makidagus ka dan ha nikami!”

Isu a nakidagus ni Jesus ha nidi. ³⁰ Ket idi inumetnod hidi a magkan, inalap ni Jesus i tinapay, ket nagkararag. Sa na, pinilak i tinapay, ket inyatad na ha nidi. ³¹ Ket nakalasin hidi ha ni Jesus. Ngem bigu la, linompas dan ni Jesus. ³² Ket nakiuhon hidi, “Nakoya la, idi linumakad kita ha karsada, kona ha gangatan ha disalad na baggi ta. Ket nakaendu! Ket naragsak kita ha kakkagi na, idi nepakatandi na i Libro na Dios,” kon di.

³³ Isu a nagsigida hidi a nagsoli ha Jerusalem. Ket naeriyokan di i esa pulo ket esa, a nakipagpisan, ken atoy bila i agagum di, ³⁴ a nakiuhon hidi megipu ha ni Jesus. Kinagi di, “Tahod agay a minagbiyag manon ni Jesus, ta nagpaenta hikuna ha ni Simon,” kon di. ³⁵ Ket inbaheta na duwa i ngamin a nagimet ha karsada ha Emaus, ken nu panyan di a nelassin ni Jesus, idi nagpilak hikuna ha tinapay.

Magpaenta ni Jesus ha Nidi a Toltolduwan Na

³⁶ Idi nagibaheta pala hidi duwa, bigu la, ket nagpaenta ni Jesus ha nidi ngamin. Tinumaknag hikuna ha lubuk di, ket kinagi na ha nidi, “Tumalna kam mina,” kon na. ³⁷ Ngem kinumanteng unay hidi, gipu ta kagin di a naenta di i esa a mangilen. ³⁸ Ket kinagi dod ni Jesus, “Apay manteng kam? Apay a magduwaduwa kam ha nakam moy? ³⁹ Entan moy i kamat ko ken tikad ko aye. Ta makaenta kam a ide i baggi ko. Ket egkamanak moy, penu katandiyan moy. Ta awan ha gaddang, onu pilas, onu tulang ha esa a mangilen. Ngem makaenta kam a atoy i gaddang, ken pilas, ken tulang ha nikan,” kon na.

⁴⁰ Idi kinagi ni Jesus ito, pinaenta na i kamat na ken tikad na ha nidi. ⁴¹ Ngem maski nu naragsak unay hidi, awan pala hidi sigurado. Ket nanakaman di pala, nu manahod mina hidi onu awan. Isu a kinagi ni Jesus, “Atoy

i mepakan moy ha nikan?” kon na. ⁴² Ket inyatad di ha nikuna i padut a neyapoy. ⁴³ Ket inalap ni Jesus ide a padut, ket kinan na ha saguppang di, penu maenta di.

⁴⁴ Sa na, kinagi ni Jesus, “Ipenduwa ko i netoldu ko ha nikam idi ha palungo, a ‘Masapul a matongpal i ngamin a nesurat megipu ha nikan ha Linteg ni Moyses, ken ha sursurat na minahagpugto a hidi, ken ha libro na Kansiyon a hidi,’ kon ko idi. Ket idi palungo, inpeta ko ha nikam a magimet idagento ha nikan,” kon ni Jesus.

⁴⁵ Sa na, pinakatandi hidi ha sursurat na Dios. ⁴⁶ Kinagi na, “Ide i nesurat di, ‘I Cristu a paangayan na Dios a maghari, hikuna i magattam ha rigrigat, sa matay, sa magbiyag manon ha mekatallu a pamalak,’ kon di. ⁴⁷ Ket ide bila i nesurat di,” kon ni Jesus. “‘Paangayan na Cristu i toloy na ha ngamin a lugar. Mangrugi hidi ha Jerusalem, hanggan ha ngamin a lutak, penu ibaheta di megipu ha ni Cristu. Ta gipu ha Cristu heya, mapakawan na Dios i liwaliwat na maski nu heya a magbabawi ken sumina ha liwaliwat na. Ket makiuseg hidi ha pagitoldu na Cristu.’ Ito i nepesurat na Dios,” kon ni Jesus.

⁴⁸ “Ket niyaen, hikam i magpatahod ha ngamin a tolay. Ta naenta moy i ngamin a dagende a nagimet. ⁴⁹ Ngem ha palungo a paglakadan moy, maguray kam ha Jerusalem. Ta atoy pala i gimetan ko ha nikam. Ta paangayan ko nokkan i Espiritu na Dios. Ket hikuna i mangiyatad ha nikam ha pinnakabalin a maggipu ha Dios,” kon ni Jesus.

Umunek ni Jesus ha Langit

⁵⁰ Sa na, inyangay hidi ha lapos na ili. Ket idi nakademat hidi ha Betaniya, inyontok na i kamat na, ket inkararagan na hidi. ⁵¹ Idi inkararagan na hidi, inumadiyo hikuna, a neyunek hikuna ha langit. ⁵² Ket nagparentumeng hidi a dineydeyaw di hikuna. Ket idi sinumoli hidi ha Jerusalem,

Lukas 24:53

125

Lukas 24:53

dakkal i ragsak di. ⁵³ Ket naghan hidi ha Templo ha kada pamalak, a deydeyawan di i Dios.

Agta, Dupaninan

Agta, Dupaninan: Agta, Dupaninan (New Testament)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Agta, Dupaninan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 30 Mar 2022

6a8fb5a9-0632-5c94-80a2-f4736ccf3652